

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Martin Horský

INTERNETOVÉ OBCHODOVANIE S MEDZINÁRODNÝM PRVKOM

Diplomová práca

Vedúci diplomovej práce: JUDr. Bc. Jan Brodec, Ph.D, LL.M.

Katedra: Katedra obchodního práva

Dátum vypracovania práce (uzavretia rukopisu): 31.7.2010

Prehlásenie

Prehlasujem, že som predkladanú diplomovú prácu vypracoval samostatne s použitím zdrojov a literatúry v nej uvedených..

V Prahe, 13.8.2010

Martin Horský

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som rád pod'akoval vedúcemu mojej diplomovej práce JUDr. Bc. Jánovi Brodcovi, Ph.D, LL.M. za cenné pripomienky a rady pri písaní tejto práce.

Obsah

ÚVOD	1
1. INTERNET AKO (NOVÁ) PLATFORMA PRE UZATVÁRANIE ZMLÚV	3
1.1 POJEM INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA.....	3
1.2 DRUHY INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA.....	4
1.2.1 Členenie podľa subjektov	4
1.2.2 Členenie podľa predmetu záväzkového právneho vzťahu.....	5
1.3 ŠPECIFIKÁ UZATVÁRANIA ZMLÚV PROSTREDNÍCTVOM INTERNETU	6
1.4 INTERNET GOVERNANCE.....	8
2. MEDZINÁRODNOPRÁVNE ASPEKTY INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA	11
2.1 VYMEDZENIE MEDZINÁRODNÉHO PRVKU	13
2.2 METÓDY ÚPRAVY V MEDZINÁRODNOM PRÁVE SÚKROMNOM V PROSTREDÍ INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA.....	14
2.2.1 Kolízne normy.....	14
2.2.2 Priame normy.....	15
2.3 LEX ELECTA- HRANIČNÝ URČOVATEĽ S VÝZNAMOM V PROSTREDÍ INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA	16
3. PREDPISY EURÓPSKEHO MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA SÚKROMNÉHO.....	17
3.1 NARIADENIE RÍM I	19
3.2 NARIADENIE RÍM II	21
3.3 SMERNICA O E-OBCHODE	23
3.3.1 Rozsah pôsobnosti.....	23
3.3.2 Princíp krajiny pôvodu	25
3.3.3 Vzťah k smernici o službách.....	27
4. DOHovor O Používaní Elektronických Prostriedkov Komunikácie v Medzinárodných Zmluvách.....	28
4.1 HISTÓRIA, VÝCHODISKÁ A PREDCHÁDZAJÚCA ÚPRAVA.....	28
4.1.1 História a východiská úpravy.....	28
4.1.2 Modelový zákon o elektronickom obchode a Modelový zákon o elektronickom podpise.....	30
4.2 PRINCÍPY.....	32
4.3 ZÁSADNÉ ZMENY OPROTI DOVTEDAJŠEJ ÚPRAVE A ANALÝZA VYBRANÝCH USTANOVENÍ	34
4.3.1 Článok 1- Rozsah aplikácie	34
4.3.2 Článok 2 – Vylúčenie použitia.....	38
4.3.3 Článok 3 – Autonómia strán.....	39
4.3.4 Článok 4 – Definície	41
4.3.5 Článok 6- Umiestnenie strán	42
4.3.6 Článok 17 – Účasť regionálnych organizácií ekonomickej integrácie.....	44
4.3.7. Článok 19 – Vyhlásenia týkajúce sa rozsahu pôsobnosti.....	45
4.3.8 Článok 20 – Komunikácia spadajúca do rozsahu iných dohovorov.....	45
4.4 VZŤAH K DOHovORU OSN O ZMLUVÁCH O MEDZINÁRODNEJ KÚPE TOVARU.....	46
4.4.1 Pozícia Dohovoru ECC v systéme medzinárodných dohovorov.....	46
4.4.2 Rozsah pôsobnosti.....	48
4.4.3 Forma právneho úkonu	49
4.4.4 Uzatvorenie zmluvy	50
4.4.5 Zhodnotenie porovnania	51

4.5 NÁČRT BUDÚCEHO VÝVOJA	52
4.5.1 <i>Postoj Európskej únie</i>	52
4.5.2 <i>Postoj Medzinárodnej obchodnej komory</i>	54
4.5.3 <i>Súčasný stav a náčrt vyhlíadok do budúcnosti</i>	56
5. OCHRANA SPOTREBITEĽA V OBLASTI INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA	57
5.1 ÚPRAVA SPOTREBITEĽSKÉHO PRÁVA V OBLASTI INTERNETOVÉHO OBCHODOVANIA.....	57
5.2 NÁVRH SMERNICE O OCHRANE SPOTREBITEĽA.....	62
5.2.1 <i>Východiská Návrhu smernice</i>	62
5.2.2 <i>Význam Návrhu smernice</i>	63
5.2.3 <i>Vzťah k smernici o e-obchode</i>	64
ZÁVER.....	67
SLOVNÍK A ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	69
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	70
<i>UČEBNICE</i>	70
<i>MONOGRAFIE, PRÍSPEVKY V MONOGRAFIÁCH A ČLÁNKY</i>	70
<i>INTERNETOVÉ ZDROJE</i>	75
<i>PRÁVNE PREDPISY A SOFT LAW</i>	78

Úvod

Internet sa stal bežnou súčasťou nášho každodenného života. Technologický pokrok postupuje závratným tempom, a tak sa v priebehu zopár rokov internet stal zdrojom informácií, prostriedkom komunikácie, univerzálnou mapou a v neposlednom rade aj miestom pre obchodovanie. Internet je fenomén, ktorý okrem toho, že prináša množstvo novínok ovplyvňujúcich do určitej miery spôsob života (za všetky je snád vhodné spomenúť sociálnu sieť Facebook¹) prináša nové spôsoby uskutočňovania tradičných úkonov v rôznych oblastiach.

Záväzkové právo (ako súčasť práva- normatívneho systému stanovujúceho záväzné pravidlá správania sa v spoločnosti) stanovuje práva a povinnosti jednotlivých subjektov právnych vzťahov a určuje podmienky pre ich vznik, zmenu a zánik. Aj keď základná charakteristika takého vzťahu je v náuke už mnoho rokov ustálená, v priebehu času môže dôjsť k novým okolnostiam, ktoré môžu vnieť neistotu pri hľadaní správneho riešenia v určitej situácii.

V oblasti práva informačných technológií, respektíve pri tradičných inštitútoch súkromného práva ovplyvnených možnosťami súčasnej techniky, sa najvýraznejšie prejavuje pôsobenie zdanlivo protichodných vlastností práva- potreba jeho stability a nevyhnutnosť dynamiky. Viac ako v akomkoľvek inom odvetví práva je dynamický prvok v prevahe, pretože sa zdá, že právna úprava bude vždy o nejaký ten krok pozadu za technologickým vývojom. To však nemôže byť dôvodom, prečo by mali legislatívne orgány, či už na národnej alebo medzinárodnej úrovni, rezignovať na svoju úlohu a nesnažiť sa čo najefektívnejšie ukotviť toto dynamické odvetvie práva.

Cieľom tejto práce nie je podať vyčerpávajúci výklad o vzťahu práva a internetu. Práve naopak- je zameraná na špecifickú skupinu operácií, ktoré v dnešnej dobe internet umožňuje- obchodné transakcie. No bolo by trúfalé snažiť sa v práci takéhoto rozsahu zhodnotiť všetky možné skutočnosti zohrávajúce úlohu pri uskutočňovaní daného druhu transakcií. A tak je autorova pozornosť zameraná na obchodovanie prostredníctvom internetu, pri ktorom dochádza k problematike

---

¹ Od jeho spustenia v r. 2004 narástol počet používateľov celosvetovo na 400 miliónov- zdroj: Facebook. *Company timeline* [online]. [cit. 2010-07-23] Dostupné z WWW: <<http://www.facebook.com/press/info.php?timeline>>.

presahujúcej hranice jedného štátu- internetovému obchodovaniu s medzinárodným prvkom- a predovšetkým problematike určenia rozhodného práva. Špecifikom práce je prevaha využitia zahraničných zdrojov informácií umožnená zahraničným pobytom na univerzite v Holandsku.

Po vymedzení predmetu práce sa postupne zameriava na fungovanie internetového obchodovania v prostredí upravenom normami medzinárodného práva súkromného, významom jednotlivých právnych predpisov európskeho práva (je potrebné dodať, že výhradne kolíznej povahy) a otázkami ochrany spotrebiteľa ako „slabšej“ strany pri jednom z druhov internetového obchodovania. Najväčší priestor je venovaný dohovoru prijatému na pôde OSN, ktorý aj napriek tomu, že doposiaľ nebol ratifikovaný dostatočným počtom krajín, aby mohol vstúpiť v platnosť, zohráva svoju úlohu pri formovaní právnej úpravy vo viacerých štátoch. Úvaha nad jeho budúcim významom tvorí záverečnú časť danej kapitoly.

Táto práca vychádza z právneho stavu k 31.7.2010.

1. Internet ako (nová) platforma pre uzatváranie zmlúv

1.1 Pojem internetového obchodovania

Predtým ako pristúpime k problematike, ktorá bude tvoriť jadro tejto práce, čiže úprave medzinárodného obchodovania prostredníctvom internetu a jej aspektom majúcim význam z hľadiska medzinárodného práva súkromného, je nutné vymedziť pre účely tejto práce základný termín v nej používaný- *internetové obchodovanie*².

I keď platí, že internet slúži ako platforma pre uzatváranie obchodov v drvivej väčšine prípadov, častejšie sa používa na prvý pohľad širší pojem elektronické obchodovanie (e-obchod, e-commerce). E-obchod nemusí byť nutne realizovaný pomocou internetu- dochádza pri ňom aj k využitiu iných druhov informačných a komunikačných technológií^{3;4}.

Podľa dokumentu vypracovaného na záver Pracovného programu Svetovej obchodnej organizácie (WTO) o elektronickom obchodovaní, e-obchodom rozumieme „výrobu, distribúciu, marketing, predaj alebo doručenie tovarov a služieb elektronickými prostriedkami.“⁵ Ďalej je v ňom vyjadrený názor, že ľubovoľná z troch základných fáz obchodnej transakcie – inzercia a vyhľadávanie, objednávka a platba, či doručenie- „môžu byť vykonané elektronicky, a preto môžu byť podradené pod koncept elektronického obchodovania.“⁶

Podobným spôsobom sa svojho času pokúsila definovať e-obchod aj OECD:

---

2 Obchodom (obchodovaním) pre účely tejto práce rozumieme obchodnú činnosť vo všeobecnosti, nie pojem obchodov v zmysle obchodného práva, čiže „právny pojem konštruovaný jednotlivými obchodnými zákonníkmi“ (porov. PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Obligační právo – komparativní rozbor: 4.díl. Praha : ASPI, 2009. 396 s. ISBN 978-80-7357-428-4, s. 31., PELIKÁNOVÁ, Irena. a kol. Obchodní právo. 1.díl, 2.vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 576 s. ISBN 978-80-7357-525-0, s. 58. a tiež PLÍVA, Stanislav. Obchodní závazkové vztahy. 2.vydání. Praha : ASPI, 2009. 340 s. ISBN 978-80-7357-444-4, s. 19). Snáď výstižnejší by bol termín transakcia – vid'. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Právo mezinárodního obchodu. Praha : ASPI, 2006. 556 s. ISBN 80-7357-196-X, s. 179.

3 Porov. TAUBMAN, Antony. International Governance and the Internet. In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). Law and the Internet. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.3-44. ISBN 9781841138152pbk, s.33 (ďalej citované ako International Governance and the Internet) alebo TODD, Paul. E-commerce law. London [etc.] : Cavendish, 2005. 266 s. ISBN 1859419429pbk, s.4 (ďalej citované ako E-commerce law).

4 Uzatváranie zmlúv online prostredníctvom spojenia počítačov existovalo aj pred nástupom internetu- tzv. EDI- electronic data interchange (elektronická výmena dát). vid'. SMITH, Graham J.H. ; BOARDMAN, Ruth. Internet law and regulation. 4th ed. London : Sweet & Maxwell, 2007. 1296 s. ISBN 9780421909908, s.773 (ďalej citované ako Internet law and regulation).

5 Porov. International Governance and the Internet, s.33. /preklad autora/

6 Ibid. /preklad autora/

„Elektronický obchod zahŕňa vo všeobecnosti všetky formy obchodných transakcií tak právnických, ako aj fyzických osôb, ktoré sú založené na elektronickom spracovaní a prenose dát, vrátane textu, zvuku a obrazu. Taktiež zahŕňa účinky, ktoré má elektronická výmena obchodných informácií na nástroje a proces, ktoré podporujú a upravujú obchodné aktivity.“⁷

Možno sa stretnúť aj s užšími vymedzeniami, ktoré hovoria o „akejkoľvek transakcii zahrňujúcej tovar alebo služby, pri ktorej digitálna elektronická komunikácia hrá nevyhnutnú úlohu“⁸ alebo „transakciách, v zásade zmluvách, ktoré sú realizované elektronickou cestou.“⁹

Podľa českej odbornej literatúry elektronickým obchodom rozumieme „prejavý vôle – právne úkony, ktoré smerujú k uzatváraniu zmlúv prostredníctvom siete internet.“¹⁰ Napriek tomu, že toto vymedzenie hovorí o elektronickom obchode, nazdávame sa, že práve vďaka zmienke o médiu, ktoré je k uzatváraniu zmlúv využívané- internet, najpresnejšie vystihuje práve obchodovanie internetové.

Jednotná definícia internetového obchodovania, zdá sa, neexistuje. Ako môžeme vidieť, v domácej aj zahraničnej literatúre sa stretneme častejšie s pojmom elektronické obchodovanie, ale jeho definíciu môžeme s prihliadnutím k vyššie uvedenému aplikovať aj na internetové obchodovanie. V praxi totiž dané rozlišovanie nemá veľký význam a oba termíny možno používať *promiscue*¹¹.

1.2 Druhy internetového obchodovania

1.2.1 Členenie podľa subjektov

Toto delenie vychádza z povahy strán zmluvy (ich ekonomického postavenia):

a) B2B (business to business)- ide o transakciu, ktorej sa zúčastňujú minimálne

---

⁷ DICKIE, John. Producers and consumers in EU E-commerce law. Oxford [etc.] : Hart, 2005. 152 s. ISBN 1841134546, s.2.

⁸ E-commerce law, s.3. /preklad autora/

⁹ TORREMANS, Paul. The Legal Aspects of an E-Commerce Transaction : The Pre-Contractual Phase. In SCHULZ, Andrea. Legal aspects of an e-commerce transaction. München : Sellier, 2006, s.3-18. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.3. /preklad autora/

¹⁰ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. Právo mezinárodního obchodu. Plzeň : Aleš Čenek, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7380-108-3, s.317. /preklad autora/

¹¹ Pre názov tejto práce bola zvolená možnosť internetové obchodovanie v snahe o zdôraznenie úlohy tejto platformy pre uzatváranie zmlúv.

dvaja podnikatelia- právnické osoby. Ide o najstarší typ e-obchodovania (predchodcu mal v podobe systému EDI¹²);

b) B2C (business to consumer)- ide o typ obchodovania, pri ktorom je jedna zo strán spotrebiteľom (tzv. slabšia strana). Začal sa rozvíjať o niečo neskôr so spustením e-obchodu Amazon¹³. Tento typ e-obchodu nabera čoraz viac na význame a rastie jeho podiel na celkovom objeme transakcií;

c) C2B (consumer to business)- strany zmluvy sú totožné s tými, čo sú uvedené v predchádzajúcom druhu, dochádza však k zmene garde. V tomto prípade spotrebiteľ aktívne vyhľadáva a požaduje od podnikateľa konkrétnu službu;

d) C2C (consumer to consumer)- na oboch stranách zmluvy stoja spotrebiteľia, respektíve fyzické osoby- nepodnikatelia. Zvyčajne ide o stránky fungujúce na báze aukcie¹⁴, kam jednotliví užívatelia umiestňujú tovar na predaj a iní užívatelia majú možnosť si ho zakúpiť priamo alebo po ponúknutí a zaplatení najvyššej čiastky.^{15;16}

1.2.2 Členenie podľa predmetu záväzkového právneho vzťahu

V tomto prípade je rozlišovacím kritériom predmet zmluvy. Možno rozlišovať nasledovné tri kategórie:

a) zmluvy, ktorých predmetom je kúpa tovaru (hoci je zmluva uzatvorená prostredníctvom internetu, povinnosťou na strane predávajúceho je „tradičné“ odovzdanie/dodanie tovaru kupujúcemu ako pri klasickej ústnej alebo písomnej kúpnej zmluve);

b) zmluvy, ktorých predmetom je dodanie produktu v digitálnej forme (tieto zmluvy sa spravidla týkajú online poskytnutia dát, softvéru alebo multimedialných súborov);

c) zmluvy, ktorých predmetom je poskytnutie služieb, napr. internetové

---

¹² Vid' pozn.3.

¹³ E-commerce law, s.11.

¹⁴ Napr. eBay < <http://www.ebay.com/>>, Aukro < <http://www.aukro.cz>> .

¹⁵ Porov. Queensland (Austrálie). Vláda. *Types of e-commerce* [online]. Last updated 9 July 2009 [cit. 2010-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.business.qld.gov.au/dsdweb/v4/apps/web/content.cfm?id=7434>>.

¹⁶ Tieto štyri druhy môžeme pokladať za základné delenie, no v súčasnosti je možné stretnúť sa aj s „menej tradičnými“ druhmi ako napr. G2B (government to business), B2A (business to administration).

bankovníctvo alebo online poradenstvo¹⁷.

Internetovým obchodovaním (aj vzhľadom na jeho vymedzenie uvedené vyššie) nemožno vo všeobecnosti zúžiť len na uzatváranie kúpnych zmlúv. Pre účely tejto práce a jej zamýšľaný rozsah je však dané obmedzenie potrebné. V ďalšom texte sa zameriame na uzatváranie kúpnych zmlúv uvedených sub a), aj keď pod obchodovaním rozumieme širší okruh činností.

1.3 Špecifiká uzatvárania zmlúv prostredníctvom internetu

Ako už bolo spomenuté vyššie, internet prináša do procesu uzatvárania zmlúv nové elementy. Odlišnosti sa môžu týkať samotného uzavretia zmluvy, doručovania, určitých geografických obmedzení a v neposlednom rade rozhodného práva¹⁸, ale taktiež požiadavky transparentnosti alebo riešenia problematiky chybných cien na internetovej stránke predajcu.

Čo sa týka časového obdobia predchádzajúceho uzavretiu zmluvy, jednou zo špecifických otázok hodných pozorného skúmania je povaha internetových stránok. Riešenie nie je jednoznačné a v konkrétnom prípade prichádzajú do úvahy dve možnosti: ide o návrh zmluvy alebo výzvu na podávanie návrhov na uzavretie zmluvy-*invitatio ad offerendum*¹⁹.

Návrh zmluvy musí spĺňať požiadavky § 43a občianskeho zákonníka²⁰ - musí byť určený určitej osobe (osobám) a vyplývať z neho vôľa byť ním viazaný v prípade jeho prijatia²¹. Ak to tak nie je, jedná sa o *invitatio ad offerendum*, s výnimkou

---

¹⁷ Porov. Internet law and regulation, s.775.

¹⁸ Ibid., s.776-777.

¹⁹ Nie je cieľom tejto práce venovať sa detailne danej otázke. Existujú viaceré publikácie, ktoré sa ňou podrobne zaoberajú. Napr. Internet law and regulation, s. 811 (uvedené, že výklad obchodu alebo veci v regáli sú považované za *invitatio ad offerendum* a taktiež aj internetová stránka- tento postulát platí predovšetkým pre common law), s.812 (úlohu zohráva aj úmysel prevádzkovateľa stránky). E-commerce law, s.169-181. Nemožno ale zabúdať na to, že v krajinách common law je za moment uzatvorenia zmluvy považované odoslanie prijatia návrhu- tzv. postal rule. KRYEZKA, Katarzyna. Principles of European Contract Law and the Formation of Contracts in the Information Society. In NIELSEN, Ruth; JAKOBSEN, Søren Sandfeld; TRZAKOVSKI, Jan (ed.). EU electronic commerce law. Copenhagen : DJØF Publishing, 2004, s.109-124. ISBN 87-574-1107-7, s.109-119. RIEFA, Christine; HÖRNLE, Julia. The Changing Face of Electronic Consumer Contracts in the Twenty-first Century : Fit for Purpose? In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). Law and the Internet. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.89-120. ISBN 9781841138152pbk, s.101-124.

²⁰ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník v platnom znení (ďalej citované ako ObčZ).

²¹ Vid' § 43a ObčZ.

verejného návrhu na uzavretie zmluvy podľa § 276 a nasl. obchodného zákonníka²². Druhou, vzhľadom na tému diplomovej práce, podstatnejšou výnimkou je úprava spotrebiteľských zmlúv v občianskom zákonníku²³, konkrétne ustanovenie § 53 o zmluvách zjednávaných na diaľku. Napriek možnej nejasnosti úmyslu zákonodarcu (či zamýšľal len rozšírenie prostriedkov pre učinenie právneho úkonu alebo umožnenie uzatvorenia zmluvy i návrhom neadresovaným určitej osobe) sa podľa časti odbornej verejnosti v prípade internetovej stránky za splnenia podmienky vôle navrhovateľa byť svojím návrhom viazaný, jedná o návrh zmluvy^{24;25}. Otázne je, či by považovanie internetovej stránky za *invitatio ad offerendum* a následne stav, že k uzavretiu zmluvy by dochádzalo až prijatím návrhu predávajúcim vylučovalo prípadnú neistotu pri prijatí návrhu²⁶. Každopádne, ako najlepšie riešenie umožňujúce predchádzať možným nedorozumeniam sa javí vyjasnenie sporných otázok priamo na danej stránke v rámci podmienok jej používania, či priamo v obchodných podmienkach.

Dôležitým aspektom pri určovaní vzniku zmluvy je správne vymedzenie momentu jej uzavretia a to súvisí predovšetkým s doručovaním právnych úkonov. Občiansky zákonník prehlasuje zmluvu za uzavretú okamihom, kedy prijatie návrhu nadobúda účinnosť²⁷. To sa deje vtedy, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde navrhovateľovi²⁸. V prípade elektronickej komunikácie určenie daného okamihu nemusí byť jednoduché. Aj keď predpokladáme, že e-mail alebo formulár je hneď po odoslaní doručený jeho adresátovi, znamená to, že je zmluva uzavretá týmto momentom alebo je nutné brať do úvahy skutočnosti ako napr. automatická odpoveď pri neprítomnosti v kancelárii, možnosť zlého nastavenia priečinku pre nevyžiadanú poštu a pod.?

---

²² Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník v platnom znení.

²³ Ustanovenia § 51a – § 65 ObčZ.

²⁴ ŠVESTKA, Jiří; SPÁČIL, Jiří; ŠKÁROVÁ, Marta; HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, 1364 s. ISBN 978-80-7400-108-6, s.401-402, 479-480.

²⁵ Za pozornosť ale určite stojí i nová navrhovaná úprava Občianskeho zákonníka (*Občanský zákoník* [online]. [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Vladni_navrh_obcanskeho_zakoniku_LRV_090430_final_s%20obsahem.pdf>, ďalej citované ako Návrh občianskeho zákonníku) a jej § 1591 ods. 2. Svojím znením naznačuje, že sa prikláňa skôr k posudzovaniu internetovej stránky ako návrhu (termínom nového občianskeho zákonníka- „nabídky“) na uzavretie zmluvy, za predpokladu, že by išlo o podnikateľskú činnosť a internetová stránka by bola považovaná za vystavenie tovaru („vystavení zboží“).

²⁶ Napr. Bola by zmluva uzavretá samotným prijatím e-mailu odoslaného zákazníkom na e-mailovú adresu uvedenú ako kontakt na webovej stránke, aj keď by predajca predpokladal vyplnenie určeného formulára?

²⁷ Ustanovenie § 44 ObčZ.

²⁸ Ustanovenie § 43c ObčZ.

Odpoveďami na tieto otázky pre oblasť obchodnoprávných vzťahov sa do určitej miery zaoberá Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách²⁹.

V budúcnosti možno očakávať čoraz častejšie využívanie automatizovaných systémov pre uzatváranie zmlúv. Momentálne ešte nejde o rozšírenú formu obchodovania na internete, napriek tomu, je už v niektorých štátoch uzákonená³⁰. Využívanie techniky pri uzatváraní zmlúv je dnes samozrejmosťou (napr. kúpa lístka na MHD v automate), pri automatizovaných systémoch sa však ide „o krok ďalej“. V zásade za subjekt hodlajúci uzavrieť zmluvu „koná“ program, ktorý má vo svojom kóde nastavené podmienky, pri splnení ktorých je oprávnený „uzavrieť zmluvu“. Svojím spôsobom môžeme hovoriť o nastavení hraníc pre vyjednávanie zakomponovanom v kóde daného programu.³¹

1.4 Internet governance

O narastajúcom význame internetu v spoločnosti nemôže byť žiadnych pochybností. Stal sa nevyhnutnou súčasťou každodenného života tak pre jednotlivcov, ako pre nadnárodné spoločnosti. Jedna zo základných definícií ho vymedzuje ako „globálny informačný systém, ktorý (i) je logicky vzájomne prepojený globálne jedinečnými adresami založenými na Internet Protocol (IP) alebo jeho neskoršom rozšírení či modifikácii; (ii) je schopný podporiť komunikáciu založenú na skupine protokolov Transmission Control Protocol/ Internet Protocol (TCP/IP) alebo jej následnom rozšírení či modifikácii a/alebo iných kompatibilných IP protokolov; a (iii) poskytuje, užíva alebo sprístupňuje, verejne alebo súkromne, vysoko úrovňové služby založené na komunikačnej a súvisiacej infraštruktúre tu vyššie popísanej.“³² Bez

---

²⁹ Podrobnejšie v kapitole 4.

³⁰ Napr. USA (US Uniform Electronic Transactions Act- modelový zákon prijatý v 28 štátoch), Bermudy. Vid' Internet law and regulation, s.818.

³¹ K tejto problematike viac: E-commerce law, s.194-196. Internet law and regulation, s.817-819. WEITZENBÖCK, Emily W. Electronic Agents : Spies, lies and villains in the online world? In NIELSEN, Ruth; JAKOBSEN, Søren Sandfeld; TRZAKOVSKI, Jan (ed.). EU electronic commerce law. Copenhagen : DJØF Publishing, 2004, s.209-221. ISBN 87-574-1107-7.

³² SVOBODA, Pavel et al. *Právní a daňové aspekty e-obchodu*. Praha : Linde, 2001. 461 s. ISBN 80-7201-311-4, s.50. /preklad autora/

pochýb ide o definíciu rýdzo technickú, ktorá zodpovedá roku jej prijatia (1995)³³. Podáva základnú predstavu o štruktúre internetu- laicky povedané o prepojení počítačov navzájom, ktoré ale nie je učené v nejakej hierarchii, ktorú by bolo možné zobrazit' stromovým diagramom. Naopak, nikto nemá nad internetom úplnú kontrolu a nikto ho nemôže „vypnúť“³⁴. Pre účely tejto práce sa nebudeme podrobne venovať jeho vzniku a technickým predpokladom fungovania.^{35;36} Z pohľadu práva je nepochybne zaujímavejšie stručne zmienit' vývoju nazerania na „ukotvenie“ internetu v právnom poriadku.

Spočiatku prevládala predstava o nepotrebnosti akejkoľvek právnej úpravy internetového prostredia. Súvisí to predovšetkým so spôsobom ako sa internet vyvíjal. Aj keď za jeho zrodom stojí americké ministerstvo obrany, dôležitý zlom nastal pripojením amerických univerzít a postupne ďalších akademických inštitúcií.³⁷ Vzhľadom na to, že išlo o pomerne úzku skupinu ľudí z akademického prostredia, nie je prekvapením počiatočné odmietanie zásahov do „novej slobody prejavu“. V danej situácii skôr prevládalo presvedčenie, že internet kvôli spôsobu jeho vzniku a absencii akejkoľvek centrálnej kontroly, ani nemožno právne regulovať^{38;39;40}.

Dnes však môžeme vidieť, že počiatočná naivita nebola na mieste a vyčlenenie internetového prostredia do vlastnej sebestačnej virtuálnej existencie nikdy nebolo možné⁴¹. V konečnom dôsledku sú za ľubovoľnou činnosťou na internete konkrétne subjekty práv a povinností, avšak tieto ich práva vznikajú, sú menené a zanikajú v nových podmienkach, s ktorými pred dvoma dekadami ešte nebolo možné počítať. Možno súhlasit' s Taubmanovým konštatovaním, že „*internet len jednoducho extrahuje a zintenzívňuje problémy, ktoré boli na poli medzinárodnej regulácie vždy prítomné, a*

---

³³ Zatiaľ čo na technickej definícii sa všetci zhodnú, pokus o univerzálne vymedzenie kladúci dôraz aj na jeho povahu ako média a platformy pre množstvo činností by sa stretol s väčšími ťažkosťami.

³⁴ E-commerce law, s.7.

³⁵ Pre podrobnejšie informácie pozri napr. SVOBODA, Pavel et al. Právni a daňové aspekty e-obchodu. Praha : Linde, 2001. 461 s. ISBN 80-7201-311-4.

³⁶ Pre vysvetlenie odbornejších alebo technických pojmov vid' Slovník.

³⁷ E-commerce law, s.7.

³⁸ Ibid, s.12.

³⁹ Porov. International Governance and the Internet, s. 4.

⁴⁰ Porov. DICKIE, John. Producers and consumers in EU E-commerce law. Oxford [etc.] : Hart, 2005. 152 s. ISBN 1841134546, s.16.

⁴¹ Na ilustráciu výborne slúži prípad spoločnosti Yahoo! stručne popísaný v GOLDSMITH, Jack L.; WU, Tim. Kdo řídí Internet ? : iluze o světě bez hranic. Přel. Jiří T. Pelech. 1. vyd. v českém jazyce. Praha : Dokořán, 2008. 271 s. ISBN 978-80-7363-184-0.

dostali sa do popredia, odkedy sa internet stal bežným pre ľudské interakcie a obchodovanie.“⁴² Základné princípy ale zostávajú zachované; v niektorých oblastiach je však potrebné právnu úpravu modifikovať, aby právo ako systém noriem a pravidiel regulujúce ľudské správanie, splňalo základné požiadavky zrozumiteľnosti a určitosti.

Predtým ako pristúpime k právnym aspektom činnosti na internete, je vhodné venovať v krátkosti pozornosť konceptu *Internet Governance*⁴³ ako snahe štátov, ale aj neštátnych subjektov stanoviť určité pravidlá fungovania v prostredí internetu na národnej i medzinárodnej úrovni. Ako je uvedené vyššie, táto predstava sa nespája s prvopočiatkami internetu, ale dospelo sa k nej v priebehu času tým, že sa „*internet, ústredný prvok infraštruktúry informačnej spoločnosti, vyvinul z výskumného a akademického nástroja na globálny prostriedok dostupný verejnosti.*“⁴⁴ *Internet governance* je „*vypracovanie a aplikácia zdieľaných princípov, noriem, pravidiel, rozhodovacích procesov a programov formujúcich vývoj a používanie internetu vládami, súkromným sektorom a občianskou spoločnosťou v im zodpovedajúcich úlohách.*“⁴⁵ Potreba určitých pravidiel fungovania internetu úzko súvisí s jeho narastajúcou dôležitosťou pre spoločnosť. Už len regulácia základných technických otázok ako je napr. pridelovanie IP adries⁴⁶, má význam pre stabilné fungovanie internetu. Neistota a neprehľadnosť by mali nepochybne negatívne účinky v mnohých oblastiach, okrem iného aj v medzinárodnom obchode⁴⁷.

Internet a jeho špecifiká spočívajúce vo veľmi často prítomnom medzinárodnom rozmere a určitej „oddelenosti“ od fyzického sveta, predstavuje špecifické odvetvie pre reguláciu (*governance*). Zaujímavým paradoxom je, že rozmanitosť internetového obsahu a možnosť jeho jednoduchého prezerania, prenosu, či obmeny je umožnená používaním jednotného pravidla (protokolu TCP/IP⁴⁸) slúžiaceho pre prenos dát

---

⁴² International Governance and the Internet, s.14. /preklad autora/

⁴³ Kvôli absencii výstižného slovenského ekvivalentu, bol ponechaný anglický termín (možný preklad: Právna úprava internetu).

⁴⁴ International Telecommunication Union. *Tunis Agenda for the Information Society* [online]. Tunis : s.n., November 2005 [cit. 2010-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.itu.int/wsis/docs2/tunis/off/6rev1.pdf>>.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Vid'. Slovník.

⁴⁷ Porov. International Governance and the Internet, s.21.

⁴⁸ Vid'. Slovník

sieťou.⁴⁹

Primárnou otázkou *internet governance* je, či má byť základná architektúra internetu regulovaná k tomu určenými medzinárodnými organizáciami alebo má zostať pod kontrolou vlád jednotlivých štátov. Dve základné koncepcie stojace vzájomne v protiklade sú na jednej strane existujúce presvedčenie o tom, že internet má naďalej fungovať založený na kontrole vychádzajúcej zo súkromného sektora a na druhej strane názor, že by vzhľadom na jeho narastajúci globálny význam mala efektívna kontrola prejsť na nejakú novovytvorenú inštitúciu pod záštitou medzinárodného spoločenstva.⁵⁰ Pri hľadaní optimálneho modelu by mali poslúžiť princípy zakotvené v dokumente „*Deklarácia princípov: Budovanie informačnej spoločnosti: Globálna výzva v novom miléniu*“⁵¹ prijatej na Svetovom summite Medzinárodnej telekomunikačnej únie, ktoré zdôrazňujú úlohu všetkých zainteresovaných subjektov, či už ide o medzinárodné organizácie alebo jednotlivcov v súkromnom sektore.

Medzi otázky, s ktorými sa je ďalej nutné vyrovnáť, patria aj tie, súvisiace s medzinárodným právom, ktorým sa budeme venovať v nasledovných častiach práce. Ako príklad možno uviesť ťažkosti pri určovaní geografickej polohy a aplikácii národného právneho poriadku pri úkonoch vykonaných prostredníctvom internetu, jednoduchosť vytvorenia akýchsi osobných identít, ktoré sa „vznášajú“ nad alebo povedľa právnych kategórií definovaných národnou alebo medzinárodnou úpravou, vytvorenie a prevzatie znakov a adries, ktoré zjavne stratili akúkoľvek väzbu na národnú úpravu alebo nárast obchodovania s produktmi v digitálnej forme⁵².

2. Medzinárodnoprávne aspekty internetového obchodovania

V súčasnosti, keď už niet pochyb o tom, že internet nie je virtuálny priestor *praeter legem*, môžeme konštatovať, že internet, a tým pádom aj *internet governance*, či už v menšej alebo väčšej miere, zasahujú do viacerých, ak nie všetkých právnych odvetví. Jedným z nich je aj medzinárodné právo súkromné. Niektoré otázky sú na

---

⁴⁹ Porov. International Governance and the Internet, s.25.

⁵⁰ Ibid., s.17.

⁵¹ International Telecommunication Union. *Declaration of Principles : Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium* [online]. Geneva : s.n., 12 December 2003 [cit. 2010-06-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>>.

⁵² Porov. International Governance and the Internet, s.12-14.

hranici s medzinárodným právom verejným⁵³ a jednou z nich je aj budúci vývoj v oblasti *internet governance*. Tým sa však podrobnejšie venovať nebudeme a v nasledujúcej časti práce sa zameriame na vzťah internetu a medzinárodného práva súkromného a budeme sa detailnejšie venovať jednotlivým oblastiam úpravy.

Rozšírenie internetu so sebou prinieslo nielen rýchlejšiu dostupnosť obrovského množstva informácií, ale aj vzájomných kontaktov medzi ľuďmi. Nezostalo iba pri komunikácii, ale s rozvojom technológie sa okruh možností rozšíril. Dnes už je úplne bežné uzatvárať obchody prostredníctvom internetu. Veľakrát pri nich dochádza k právnym úkonom, ktorých účinky nie sú obmedzené len na územie jedného štátu, a tým pádom sa do (možného) stretu dostávajú minimálne dva právne poriadky.

Účelom zákona č. 97/1963 Sb. o medzinárodním právu súkromom a procesným v platnom znení (ďalej Zákon o medzinárodnom práve súkromom, ZMPS), a teda aj medzinárodného práva súkromného vo všeobecnosti, je „*stanovit, kterým právním řádem se řídí občanskoprávní, rodinné, pracovní a jiné podobné vztahy s mezinárodním prvkem, upravit právní postavení cizinců, jakož i stanovit postup československých justičních orgánů při úpravě těchto vztahů a rozhodování o nich a tím napomáhat mezinárodní spolupráci.*“⁵⁴, čiže, inak povedané, napomáhať tieto strety riešiť. Aj keď je medzinárodné právo súkromné súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku⁵⁵, s internetom majú spoločnú „medzinárodnú povahu“. Mohlo by sa zdať, že práve táto povaha sa stáva prekážkou, pretože „bezhraničnosť“ internetu nemožno skĺbiť s medzinárodným právom súkromným, ktorého snahou je spojiť konkrétne prípady s územím určitej krajiny⁵⁶. Medzinárodné právo súkromné však práve namiesto prehlbovania zdanlivého rozporu ponúka riešenie, či už vo forme priamych alebo kolíznych noriem. V súčasnosti sa tak deje hlavne na európskej úrovni sériou nariadení

---

⁵³ Internet nesporne zasahuje aj do medzinárodného práva verejného- napr. pravidiel WTO pre obchodovanie, regulácia telekomunikácií a infraštruktúry, právo podieľať sa na užívaní výhod vedeckého pokroku- tieto aspekty však pre účely tejto práce ponechávame bokom. (TAUBMAN, Antony. *International Governance and the Internet*. In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). *Law and the Internet*. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.3-44. ISBN 9781841138152pbk, s.14-15)

⁵⁴ §1 ZMPS.

⁵⁵ KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opravené a doplnené vydání. Plzeň : Aleš Čenek, 2009. 464 s. ISBN 978-80-7380-171-7, s.21, 30 (ďalej citované ako *Mezinárodní právo soukromé*).

⁵⁶ Porov. LEIBLE, Stefan. *Negotiation and Conclusion of the Contract : Formal and Substantive Validity, Choice-of-Court and Choice-of-Law Clauses – An Introduction*. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.57-72. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.57.

a smerníc týkajúcich sa danej problematiky. Na pôde Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo (ďalej UNCITRAL) sú to modelové zákony a dohovory.

2.1 Vymedzenie medzinárodného prvku

K tomu, aby určitý právny vzťah spadal do predmetu medzinárodného práva súkromného je nevyhnutné aby obsahoval *medzinárodný prvok*⁵⁷. Zákon o medzinárodnom práve súkromnom tento termín nedefinuje, i keď ho používa vo vyššie uvádzanom ustanovení §1. Avšak v teórii sa odvodzuje, že „*medzinárodný prvok v súkromnoprávnom vzťahu je daný vtedy, ak je vzťah k zahraničiu pri*

1.subjekte právneho vzťahu

2.skutočnosti právne významnej pre vznik a existenciu právneho vzťahu

3.predmete právneho vzťahu

4.právnom vzťahu, ktorý právne súvisí alebo je právne závislý (akcesorický) od iného právneho vzťahu, ak sa tento vzťah (základný, hlavný) riadi cudzím právom.“⁵⁸

Dôležité je ale zdôrazniť požiadavku, aby vzťah k zahraničiu u niektorého jeho prvku bol spoločensky dostatočne významný, nie zjavne zanedbateľný⁵⁹.

Na tomto mieste je však potrebné poznamenať, že rastúci vplyv európskeho práva vedie k zmene nazerania na prítomnosť medzinárodného prvku. Príkladom môže byť voľba rozhodného práva zmluvnými stranami. V zmysle českej (československej) teórie medzinárodného práva súkromného nemožno voľbu práva považovať za medzinárodný prvok⁶⁰. Avšak európska legislatíva prichádza so širšie chápaným konceptom „medzinárodnosti“- ako príklad nám môže poslúžiť Nariadenie o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky⁶¹ (ďalej Nariadenie Rím I), ktoré sa vzťahuje na „*situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných*

---

⁵⁷ O dôvodoch používania tohto termínu vid' Mezinárodní právo soukromé, s.17-18.

⁵⁸ Mezinárodní právo soukromé, s.18. Vid' aj PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1.vydání. Praha : Beck, 2008. 441 s. ISBN 978-80-7400-034-8, s.4 (ďalej citované ako Evropské mezinárodní právo soukromé). /preklad autora/

⁵⁹ Mezinárodní právo soukromé, s.18. /preklad autora/

⁶⁰ Porov. JÚDOVÁ, E. Nové Nariadenie ES o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky – Rím I. Justičná revue. 2008, roč. 60, č.12, s. 1725-1742. ISSN 1335-6461. Dostupný taktiež z WWW: <<http://www.saep.sk/?q=system/files/Nove%20Nar.Rim%20I..doc>> (ďalej citované ako Nové Nariadenie ES o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky).

⁶¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I). Úradný vestník EÚ L 177, 04/07/2008, s. 6-16.

*záväzkoch v občianskych a obchodných veciach*⁶². Toto vymedzenie „zahŕňa i zmluvné záväzky, ktoré v čase uzavretia zmluvy mali vnútroštátny charakter a jediným cudzím prvkom v právnom pomere je skutočnosť, že jedna zo strán sa neskôr presťahovala do iného štátu, alebo že strany podriadili zmluvu cudziemu právnemu poriadku.“^{63;64} Takéto chápanie má dôsledky pri riešení otázok medzinárodného práva súkromného v praxi.

Bez ohľadu na odlišnosti v teoretických východiskách pri určení prítomnosti medzinárodného prvku je nepochybné, že v prostredí internetového obchodovania je čoraz častejším javom. Vďaka internetu majú kupujúci na dosah ešte prednedávnom nedostupný sortiment tovarov a služieb a predávajúci rozširujú svoj okruh zákazníkov. Preto je oveľa pravdepodobnejšie, že množstvo novovznikajúcich právnych vzťahov nebude realizované len vo vzťahu k jednému právnemu poriadku.

2.2 Metódy úpravy v medzinárodnom práve súkromnom v prostredí internetového obchodovania

Internetové obchodovanie sa zásadným spôsobom nelíši od iných činností s cezhraničným účinkom, a preto sa aj pri ňom uplatnia dva základné spôsoby úpravy typické pre medzinárodné právo súkromné- úprava kolíznymi a priamymi právnymi normami.

2.2.1 Kolízne normy

Kolízne normy sú právny normy, ktoré určujú rozhodné právo. Ony samotné hmotnoprávnu úpravu neobsahujú.⁶⁵ Ich použitie je nevyhnutné, ak má daný vzťah kvôli prítomnosti medzinárodného prvku vzťah k viacerým právnym poriadkom. Kolízne normy sa obmedzujú len na to, že určia právny poriadok štátu, ktorého

---

⁶² Vid' čl.1 Nariadenia Rím I.

⁶³ Nové Nariadenie ES o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky.

⁶⁴ Možno sa stretnúť aj s názorom volajúcim po ešte širšom určení medzinárodného prvku. Podľa Simone van der Hof by B2B zmluvy mali byť považované za obsahujúce tento prvok, pokiaľ obchodník výslovne neobmedzí jeho činnosť (vrátane uzatvárania zmlúv online) na zákazníkov v jeho domovskej krajine. Porov. VAN DER HOF, Simone. Party Autonomy and International Online Business-to-Business Contracts in Europe and the United States. In SCHULZ, Andrea. Legal aspects of an e-commerce transaction. München : Sellier, 2006, s.123-134. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.131.

⁶⁵ PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1.vydání. Praha : Beck, 2008. 441 s. ISBN 978-80-7400-034-8, s.6 (ďalej citované ako Evropské mezinárodní právo soukromé).

normami sa daný právny vzťah bude riadiť- ide teda o úpravu právnych vzťahov nepriamo⁶⁶.

V dnešnej dobe táto metóda úpravy jednoznačne prevláda na poli európskeho práva, ktorého význam pre subjekty majúce obvyklý pobyt alebo sídlo v niektorom z členských štátov EÚ narastá vďaka prehlbujúcej sa integrácii. No zatiaľ čo donedávna boli kolízne normy jednotlivých národných právnych poriadkov odlišné, v poslednej dekáde sme svedkami nahrádzania jednotlivých rôznych kolíznych noriem členských štátov európskymi, čoho výsledkom je séria nariadení pre určenie rozhodného práva (tzv. Nariadenie Rím I, Rím II⁶⁷ a v súčasnosti aj diskusie a práce na Nariadení Rím III týkajúcom sa rodinného práva). Je to schodnejšia cesta, pretože oproti priamym normám ide o podstatne menší zásah do právnej kultúry jednotlivých členských štátov, no ešte stále postačuje k dosiahnutiu svojho cieľa- právnej istoty a predvídateľnosti riešenia právnych problémov⁶⁸.

2.2.2 Priame normy

Priame normy sa od kolíznych odlišujú v tom, že bezprostredne stanovujú práva a povinnosti a k ich aplikácii dochádza bezprostredne. Priame normy majú takmer vždy formu medzinárodnej zmluvy alebo inú formu zaväzujúcu zúčastnené štáty medzinárodnoprávne⁶⁹. Následne sa stávajú po postupe stanovenom ústavnými predpismi súčasťou právnych poriadkov jednotlivých štátov⁷⁰.

Aj vzhľadom ku komplikovanejšej procedúre nutnej k dosiahnutiu konsenzu a väčšom zásahu do jednotlivých vnútroštátnych právnych poriadkov sú priame normy menej často používanou metódou úpravy. Menší počet takýchto zmlúv ale spravidla znamená, že po úspešnom schválení majú veľký potenciál stať sa významným a používaným prameňom práva. Príkladom takejto zmluvy s relevanciou aj pre internetové obchodovanie je Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru a podobnú ambíciu má aj Dohovor o používaní elektronických prostriedkov

---

⁶⁶ Mezinárodní právo soukromé, s.23. Podrobnejšie o povahe kolíznych noriem Mezinárodní právo soukromé, s. 103 n.

⁶⁷ Bližšie viď kapitola 3.1 a 3.2.

⁶⁸ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.17.

⁶⁹ Mezinárodní právo soukromé, s.24, 203 a n..

⁷⁰ Ibid., s.205.

komunikácie v medzinárodných zmluvách⁷¹.

2.3 Lex electa- hraničný určovateľ s významom v prostredí internetového obchodovania

K tomu, aby bolo na základe kolíznej normy možné určiť rozhodné právo sa používajú v naviazaní kolíznej normy zvláštne hľadiská- hraničné určovatele⁷². Hraničným určovateľom rozumieme „určitú skutočnosť významnú pre daný druh právnych vzťahov alebo otázok označených v rozsahu kolíznej normy, ktorá rozhoduje o určení (výbere) práva, ktoré sa má použiť pre ich úpravu.“⁷³ Rozoznávame viacero druhov hraničných určovateľov, ktoré môžu súvisieť s niektorým prvkom súkromnoprávneho vzťahu s medzinárodným prvkom (napr. štátna príslušnosť, bydlisko, miesto uzavretia zmluvy, miesto vzniku škody) alebo byť iným spôsobom významné pre daný právny vzťah (napr. miesto sídla súdu alebo úradu, ktorý vedie konanie, miesto registrácie alebo zhodný prejav vôle účastníkov o tom, ktorým právom sa má riadiť ich právny vzťah)⁷⁴.

Práve posledný uvedený príklad je spomedzi mnohých hraničných určovateľov ten s významom v prostredí internetového obchodovania. V súlade s princípom zmluvnej voľnosti, majú strany možnosť zvoliť si právo, ktoré bude rozhodné pre ich zmluvný vzťah. Táto ich voľnosť však nie je neobmedzená. Nariadenie Rím I, ktoré nahradilo (Rímsky) Dohovor o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky z 19.6.1980⁷⁵ (ďalej Rímsky dohovor) a nadobudlo účinnosť⁷⁶ 17.12.2009 v článku 3 stanovuje, že „ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie

---

⁷¹ Vid' kapitola 4.

⁷² Mezinárodní právo soukromé, s.110.

⁷³ Ibid., s.121. /preklad autora/

⁷⁴ Ibid., s.123,124. /preklad autora/

⁷⁵ České znenie (Rímskeho) Dohovoru o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky, spolu s Protokolmi o výklade ESD, bolo publikované v Úradnom vestníku EÚ C 169, z 8.7.2005, s. 10-22. Platnosť pre Českú republiku nadobudol Dohovor 1.7.2006. Vid' Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR 64/2006 Sb.m.s.

⁷⁶ I keď české znenie v Úradnom vestníku hovorí o použiteľnosti, pridriavame sa základnej dichotómie platnosti a účinnosti, vid' BOGUSZAK, Jiří; ČAPEK, Jiří; GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 2., přepracované vyd. Praha : ASPI Publishing, 2004. 348 s. ISBN 80-7357-030-0, s.90.

*ustanovení práva tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.*⁷⁷

Voľba práva stranami zmluvy bola českým právnym poriadkom (konkrétne ZMPS) dovolená len v prípade, že sa jedná o súkromnoprávny vzťah s medzinárodným prvkom^{78;79}. Avšak vstúpením Rímskeho dohovoru v platnosť a v súčasnosti už z dôvodu jeho transformácie do Nariadenia Rím I a jeho prednosti pred zákonmi⁸⁰, je toto ponímanie nutné korigovať. Je to spôsobené tým, že rozsah pôsobnosti Nariadenia Rím I je chápaný širšie⁸¹ ako vymedzenie „*občianskoprávni, rodinné, pracovni a jiné podobné vztahy s mezinárodním prvkom*“ použité v ustanovení §1 ZMPS.⁸² Nariadenie Rím I je tak použiteľné aj na vzťahy, ktoré z pohľadu českého MPS medzinárodný prvok neobsahujú⁸³, avšak za dodržania kogentných noriem právneho poriadku krajiny, s ktorým súvisia všetky ostatné prvky dané pri uzatvorení zmluvy⁸⁴.

3. Predpisy európskeho medzinárodného práva súkromného

Na oblasť internetového obchodovania sa vzťahuje viacero druhov právnych predpisov rozličnej povahy. Bez ohľadu na neustále prebiehajúcu debatu o smerovaní Európskej únie, faktom zostáva, že pramene európskeho práva zohrávajú čoraz podstatnejšiu úlohu. Potreba úpravy niektorých záležitostí na európskej úrovni je niekedy diskutabilná, no v prípade otázok medzinárodného práva súkromného je podľa presvedčenia autora tejto práce logickým vyústením snahy sprehľadniť situáciu v dobe, kedy sme aj vďaka internetu svedkami nárastu zmluvných vzťahov presahujúcich hranice jedného štátu.

Základom úpravy z dielne orgánov Európskej únie vo forme nariadení a smerníc je primárne právo. Donedávna bolo konkrétnym vyjadrením tohto základu čl.65

---

⁷⁷ Čl.3 odst. 3, Nariadenia Rím I.

⁷⁸ Vid' § 1 ZMPS.

⁷⁹ Vid' Nové Nariadenie ES o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky.

⁸⁰ Porov. TICHÝ, Luboš et al. *Evropské právo*. 3.vyd. Praha : Beck, 2006. 879 s. ISBN 80-7179-430-9, s.238 a 313.

⁸¹ Vid' kapitola 2.1.

⁸² Ustanovenie §1 ZMPS.

⁸³ Vid' *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 259 (“smlouva, která je spojena pouze s jedním státem”).

⁸⁴ Bližšie k Nariadeniu Rím I v kapitole 3.1.

Amsterdamskej zmluvy⁸⁵, ktorého formulácia bola prevzatá aj do neúspešného Návrhu Ústavy pre Európu⁸⁶. V súčasnosti je právnym základom čl. 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie⁸⁷ (ďalej ZFEÚ). Ním sa aj mierne rozširuje záber spoločnej právnej úpravy v oblasti európskeho medzinárodného práva súkromného⁸⁸. Dôležité je uviesť aj základ pre zblížovanie právnych predpisov pomocou smerníc. Tým sú čl. 114,115 ZFEÚ (čl.94, 95 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva⁸⁹). Okrem konkrétnych predpokladov pre sekundárnu normotvorbu, obsahuje primárne právo aj princípy pre interpretáciu kolíznych noriem (príkladom je zákaz diskriminácie alebo princípy odvodené Európskym súdnym dvorom zo základných slobôd)⁹⁰.

Je nesporné, že právo EÚ ovplyvňuje vo veľkej miere národné právo, ktorého pôsobnosť sa zužuje⁹¹. V návrhu nového zákona o medzinárodnom práve súkromnom⁹² je to výslovne zdôraznené v ustanovení § 3. Aj keď o jeho nevyhnutnosti možno polemizovať, pretože v skutočnosti ide len o akési potvrdenie (zdôraznenie) existujúcej skutočnosti, poslúži minimálne ako pripomienka smerovania vývoja medzinárodného práva súkromného v európskom priestore. V nasledujúcom texte sa budeme podrobnejšie venovať vybraným sekundárnym právnym predpisom s ohľadom na tému práce- Smernici o elektronickom obchode⁹³ (ďalej Smernica o e-obchode), Nariadeniu o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ďalej Nariadenie Rím I) a Nariadeniu o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (ďalej Nariadenie Rím II). Súvislosti s právom ochrany spotrebiteľov sú rozoberané v kapitole 5.

---

⁸⁵ Amsterdamská zmluva, ktorá mení zmluvu o Európskej únii, zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty. Úradný vestník C 340, 10/11/1997.

⁸⁶ Návrh Zmluvy vytvárajúcej ústavu pre Európu. Úradný vestník C 310, 16/12/2004.

⁸⁷ Zmluva o fungovaní Európskej únie. Úradný vestník Európskej únie C 83/47, 30/3/2010.

⁸⁸ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.27.

⁸⁹ Na ich základe bola napríklad prijatá Smernica o e-obchode.

⁹⁰ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.38.

⁹¹ Ibid., s.79.

⁹² Zákon o mezinárodním právu soukromém [online]. [cit. 2010-07-03]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Vladni_navrh_ZMPS.pdf>.

⁹³ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8.júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode). Úradný vestník L 178, 17/07/2000, s.1-16.

3.1 Nariadenie Rím I

Predchodcom tohto nariadenia bol Rímsky dohovor o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky otvorený na podpis 19. júna 1980, ktorý je v ČR aplikovateľný na zmluvy uzavreté po 1. júli 2006⁹⁴. V mnohých ohľadoch sú totožné, majú spoločný hlavný cieľ, ktorým je zabránenie javu známemu ako *forum shopping*, tým, že rozhodné právo bude určované na základe rovnakých pravidiel⁹⁵. Nariadenie Rím I je na rozdiel od dohovoru priamo použiteľným predpisom práva EÚ a je spolu s Nariadením Rím II základným pilierom kolíznej úpravy.

Tak ako v prípade Rímskeho dohovoru je pri určení rozhodného práva daná prednosť voľbe strán. Je to možné aj v prípade zmlúv, ktoré majú spojenie len s jedným štátom, za podmienky, že zmluvne nemožno vylúčiť použitie kogentných ustanovení práva inak rozhodného pri absencii voľby strán⁹⁶. V súvislosti s internetovým obchodovaním do popredia vystupujú dve zaujímavé otázky.

Prvou je rozsah možnosti strán zvoliť si rozhodné právo, respektíve, či do tejto slobody spadajú aj iné ako právne záväzné normy ako napr. súbory pravidiel zmluvného práva *lex mercatoria*. Z pohľadu tejto práce je zaujímavá predovšetkým možnosť pre zmluvné strany zvoliť ako rozhodné právo pri použití prostriedkov elektronickej komunikácie Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách⁹⁷. Situácia je však skomplikovaná skutočnosťou, že doposiaľ tento medzinárodný dokument nenadobudol účinnosť⁹⁸. A tak napriek tomu, že „*nariadenie stranám nebráni v zahrnutí odkazu na právny poriadok neštátnej povahy alebo na medzinárodný dohovor*“⁹⁹, prikláňame sa skôr k názoru, že by v tomto prípade nešlo o platnú voľbu rozhodného práva. Po nadobudnutí účinnosti tohto dohovoru by táto možnosť prichádzala do úvahy za predpokladu, že by bol zachovaný súlad s čl. 3 ods. 4 Nariadenia Rím I o uplatnení ustanovení práva Spoločenstva, od ktorých sa nemožno odchyliť. Je však nutné zdôrazniť, že Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie má špecifickú povahu a rieši len určité aspekty zmluvného

---

⁹⁴ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 64/2006 Sb.m.s.

⁹⁵ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.255. Pozri aj Recitál 6 Nariadenia Rím I.

⁹⁶ Vid' kapitola 2.1 a).

⁹⁷ Vid' nižšie kapitola 4.

⁹⁸ Aktuálny stav dokumentu vid' kapitola 4.5.

⁹⁹ Recitál 13 Nariadenia Rím I.

vzťahu a tým pádom by nebol dostačujúci pre celkový rozsah daného záväzku.

Druhou je ochrana slabšej zmluvnej strany, keďže pri internetovom obchodovaní dochádza k zvyšujúcemu sa počtu uzavretých spotrebiteľských zmlúv. V Nariadení Rím I je im venovaný okrem iného článok 6, ktorý okrem ich vymedzenia umožňuje stranám aj voľbu rozhodného práva pri ponechaní ochrany poskytovanej spotrebiteľovi kogentnými predpismi právneho poriadku krajiny jeho obvyklého pobytu. Tie sa použijú v prípade, ak by zvolené právo poskytovalo menšiu ochranu. Samotné nariadenie obsahuje určité výnimky, kedy sa dané ustanovenie nepoužije, ale žiadna sa nejakým spôsobom nedotýka internetového, respektíve elektronického obchodovania¹⁰⁰. Dochádza tak k štípeniu práva (tzv. *dépeçage*), kedy sa časť právneho vzťahu riadi zvoleným právom a časť normami práva obvyklého pobytu spotrebiteľa.

Aby sme mohli hovoriť o spotrebiteľských zmluvách v zmysle Nariadenia Rím I, musí byť ale splnená jedna z týchto alternatívnych podmienok: buď podnikateľ „*vykonáva svoju obchodnú činnosť alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa*“ alebo „*akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti*.“¹⁰¹

Dôležité je toto ustanovenie správne interpretovať, čo môže byť pri internetovom obchodovaní obzvlášť komplikované. Je napríklad smerovaním činnosti internetová stránka dostupná z ľubovoľného počítača pripojeného k internetu? Určité nasmerovanie ponúka preambula k Nariadeniu vo svojom recitáli 24 - požaduje výklad súladný s Nariadením (ES) č.44/2001 (Brusel I) a odkazuje na spoločné vyhlásenie Rady a Komisie týkajúce sa pojmu *smerovanie činnosti*¹⁰². Právne nezáväzným, no nepochybne presvedčivým výkladovým pravidlom je, že „*len skutočnosť, že internetová stránka je dostupná, nie je dostatočná na uplatnenie článku 15*. [pozn. autora- čl.15 Nariadenia Brusel I rovnako ako čl.6 Nariadenia Rím I o.i. vymedzuje spotrebiteľské zmluvy] *Na jeho uplatnenie sa vyžaduje, aby stránka navyše podnecovala na uzatváranie zmlúv na diaľku a aby k uzatvoreniu takejto zmluvy na diaľku skutočne aj došlo. V tomto smere skutočnosť, v akom jazyku je táto stránka, alebo v akej peňažnej*

---

¹⁰⁰ Čl.6 ods.4 Nariadenia Rím I.

¹⁰¹ Čl. 6 ods.1 písm a),b) Nariadenia Rím I.

¹⁰² Recitál 24 Nariadenia Rím I.

mene uvádza údaje, nie je relevantná.“^{103;104} Nazdávame sa, že dané vyhlásenie situáciu viac komplikuje ako objasňuje. Práve jazyk alebo peňažná mena (minimálne pri krajinách, ktoré majú menu odlišnú od eura) by mohli byť základným východiskom pri určení cieľovej krajiny daného podnikateľského subjektu. Ako riešenie by mohlo prichádzať uvedenie krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľom s možnosťou pre podnikateľa realizovať predaje len do určitých krajín. Takýto postup sa však zdá v priamom rozpore s myšlienkou jednotného trhu, a preto je pravdepodobne nutné vyčkať na to, ako si s problematikou *smarovania činnosti* poradí judikatúra. Východiskom by ešte mohlo byť prijatie novej smernice o právach spotrebiteľa určujúcej maximálnu mieru ochrany, ktorú môžu členské štáty EÚ poskytovať vo svojej národnej úprave¹⁰⁵.

3.2 Nariadenie Rím II

Ďalším sekundárnym predpisom európskeho práva je Nariadenie Rím II, ktorého význam je z pohľadu uzatvárania internetových obchodov, respektíve zamerania tejto práce menej podstatný. Napriek tomu mu bude venovaná krátka zmienka.

Nariadenie Rím II sa uplatňuje pri strete rôznych právnych poriadkov na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach¹⁰⁶ na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti 11. januára 2009¹⁰⁷. Škodou sa pre účely tohto nariadenia (a tým pádom aj vecnou pôsobnosťou) rozumejú následky civilných deliktov, bezdôvodného obohatenia, konania bez príkazu (*negotiorum gestio*) alebo predzmluvnej zodpovednosti (*culpa in contrahendo*)¹⁰⁸.

V rámci úpravy civilných deliktov je článok 5 osobitne venovaný zodpovednosti za škodu spôsobenú výrobkom (čes. odpovědnost za škodu způsobenou vadou

---

¹⁰³ Recitál 24 Nariadenia Rím I. European Commission. Statement on Articles 15 and 73 [online]. [cit. 2010-07-05]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/civiljustice/homepage/homepage_ec_en_declaration.pdf>.

¹⁰⁴ Opačný názor považujúci za relevantné aj napr. jazyk internetovej stránky, menu, v ktorej prebieha transakcia, ostatné marketingové aktivity podnikateľa a v neposlednom rade aj to, či stránka neobsahuje výhradu predaja len do určitých krajín- vid' HÖRNLE, Julia. The Jurisdictional Challenge of the Internet. In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). Law and the Internet. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.121-158. ISBN 9781841138152pbk, str.129.

¹⁰⁵ Návrhu smernice je venovaná kapitola 5.2.

¹⁰⁶ Článok 1 odst. 1 Nariadenia Rím II.

¹⁰⁷ Článok 31, 32 Nariadenia Rím II.

¹⁰⁸ Článok 2 Nariadenia Rím II.

výrobku), ktorý by v oblasti internetového obchodovania mohol byť spolu s úpravou bezdôvodného obohatenia a predzmluvnej zodpovednosť najčastejšie využívanou kolíznou normou. V tomto ustanovení sa stretávame s kaskádovým systémom hraničných určovateľov¹⁰⁹. Na prvom mieste je právny poriadok krajiny kde mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak tam bol výrobok uvedený na trh. Ďalej nasleduje právny poriadok krajiny, kde daný výrobok nadobudla (za predpokladu, že tam bol uvedený na trh) a právny poriadok krajiny, kde vznikla škoda (opäť za predpokladu uvedenia na trh). V prípade, že osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná nemohla rozumne predvídať uvedenie výrobku na trh v danej krajine, rozhodný je právny poriadok krajiny, na území ktorej má predpokladaná zodpovedná osoba obvyklý pobyt¹¹⁰. Doplnením tohto systému je prednosť zjavne užšej väzby s inou krajinou¹¹¹, spoločný obvyklý pobyt oboch strán v tej istej krajine¹¹² a nóvum, ktoré prináša Nariadenie Rím II do oblasti mimozmluvných záväzkov- voľbu rozhodného práva.¹¹³

Z pohľadu českého právneho poriadku je pozoruhodné zaradenie predzmluvnej zodpovednosti medzi mimozmluvné záväzky. Je to však výsledok kompromisu medzi kontinentálnym právom a common law¹¹⁴. Tomu, že české právo by otázku rozhodného práva pre predzmluvnú zodpovednosť spojilo s právom rozhodným pre zmluvu napovedá aj jej zaradenie medzi všeobecnými ustanoveniami o záväzkoch v časti štvrtej hlavy I Návrhu občianskeho zákonníka¹¹⁵.

Veľkou zmenou oproti doterajšej úprave je vyššie načrtnuté zakotvenie možnosti voľby rozhodného práva aj pre mimozmluvné záväzkové vzťahy¹¹⁶. Táto možnosť je daná všetkým kategóriám osôb v prípade, že je takáto dohoda uzavretá po skutočnosti, ktorá spôsobila škodu a v prípade, ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť aj pred takouto skutočnosťou. Voľba musí byť výslovná alebo dostatočne spoľahlivo

---

¹⁰⁹ Porov. Evropské mezinárodní právo soukromé, s.288 a recitál 20 Preambule Nariadenia Rím II.

¹¹⁰ Článok 5 odst.1 Nariadenia Rím II.

¹¹¹ Článok 5 odst.2 Nariadenia Rím II.

¹¹² Článok 5 odst.1 v spojení s čl.4 odst.2 Nariadenia Rím II.

¹¹³ Vid' nižšie v tejto podkapitole.

¹¹⁴ Porov. Evropské mezinárodní právo soukromé, s.293.

¹¹⁵ Ustanovenie § 1588 Návrhu občianskeho zákoníku.

¹¹⁶ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.296.

preukázaná¹¹⁷. Možnosť voľby rozhodného práva je obmedzená v prípade nekalej súťaže a konania obmedzujúceho slobodnú súťaž a porušenia práva duševného vlastníctva. Obmedzenie sa nachádza aj v samotnom článku 14, ak sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v inej krajine, než tej, ktorej právny poriadok bol zvolený a v prípade voľby právneho poriadku iného ako členského štátu, ak sa všetky podstatné prvky nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch (analógia s Nariadením Rím I)¹¹⁸.

3.3 Smernica o e-obchode

Zatiaľ čo obe spomínané nariadenia majú všeobecnú pôsobnosť a tvoria dva piliere kolíznej úpravy európskeho práva, pre internetové obchodovanie s medzinárodným prvkom má nemenej dôležitý význam špecifickejší prameň sekundárneho práva- Smernica o e-obchode, transponovaná do českého právneho poriadku zákonom č. 480/2004 Sb. o niektorých službách informačnej spoločnosti a o zmene niektorých zákonov v platnom znení.

Napriek tomu, že smernica výslovne obsahuje zmienku o tom, že neustanovuje dodatočné pravidlá medzinárodného práva súkromného¹¹⁹, jej význam pre vzťahy internetového obchodovania s medzinárodným prvkom je zásadný. Predovšetkým kvôli tomu, že ide právny predpis týkajúci sa slobody poskytovania služieb v špecifickej oblasti, uplatní sa pred pravidlami pre určenie rozhodného práva v Nariadeniach Rím I a Rím II, respektíve tieto nariadenia nesmú obmedzovať slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti¹²⁰.

3.3.1 Rozsah pôsobnosti

Smernica o e-obchode má za cieľ prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu zabezpečením voľného pohybu služieb informačnej spoločnosti medzi členskými štátmi¹²¹. Službou informačnej spoločnosti sa rozumie „každá služba poskytovaná

---

¹¹⁷ Článok 14 Nariadenia Rím II.

¹¹⁸ Článok 14 odst.2, 3 Nariadenia Rím II.

¹¹⁹ Vid' čl. 1 odst.4 Smernice o e-obchode.

¹²⁰ Porov. čl. 23 Nariadenia Rím I, čl. 27 Nariadenia Rím II, recitál 23 Smernice o e-obchode a taktiež Evropské mezinárodní právo soukromé, s.279, 283.

¹²¹ Porov. čl.1 odst. 1 Smernice o e-obchode.

informačnou spoločnosťou, to jest každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“¹²² (čiže nepochybne aj internetové obchodovanie) a poskytovateľom služieb „každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje služby informačnej spoločnosti“¹²³. Smernica sa nevzťahuje na služby poskytované poskytovateľmi služieb so sídlom v tretej krajine¹²⁴ a z pôsobnosti smernice sú vyňaté viaceré oblasti ako napr. daňová oblasť alebo činnosť notárov¹²⁵.

Ide o nevelmi rozsiahlu smernicu rozdelenú do štyroch kapitol, s druhou z nich rozčlenenou do štyroch oddielov. Jednotlivé oddiely upravujú zriadenie poskytovateľov služieb, požiadavky na informácie, komerčnú komunikáciu, zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ale predovšetkým uzatváranie zmlúv elektronickou cestou¹²⁶. Ukladá povinnosť členským štátom umožniť uzatváranie zmlúv elektronicky a odstránenie prekážok pre ich využívanie, pričom ponecháva štátom možnosť, aby určité kategórie zmlúv z daného pravidla vylúčili¹²⁷.

Článok 10 má skôr povahu ochrany spotrebiteľa a stanovuje informácie, ktoré musí poskytovateľ služby poskytnúť pred zadaním objednávky príjemcom (zmluvné strany, ktoré nie sú spotrebiteľmi sa môžu dohodnúť inak), podmienky sprístupnenia zmluvných lehôt a všeobecných podmienok s tým, že tieto požiadavky sa neuplatňujú na zmluvy uzatvorené výlučne výmenou elektronickej pošty alebo rovnocenným spôsobom individuálnej komunikácie¹²⁸.

Najvýraznejšou zmenou počas tvorby smernice prešiel článok 11- z odvážneho a prelomového ustanovenia v prvotnom návrhu, ktoré určovalo, v ktorom okamihu dochádza k uzavretiu zmluvy elektronickými prostriedkami (o čom svedčí aj pôvodný názov článku- Moment, v ktorom je zmluva uzavretá)¹²⁹, zostala len oklieštená podoba

---

¹²² Článok 2, písm. a) Smernice o e-obchode v spojení s čl. 1 odst. 2 Smernice 98/34/ES naposledy zmenenej a doplnenej smernicou 98/48/ES.

¹²³ Článok 2, písm. b) Smernice o e-obchode.

¹²⁴ Recitál 58 Preambuly Smernice o e-obchode.

¹²⁵ Porov. čl. 1 odst. 5 Smernice o e-obchode.

¹²⁶ Články 9 až 11 Smernice o e-obchode.

¹²⁷ Článok 9 odst.1,2 Smernice o e-obchode.

¹²⁸ Článok 10 Smernice o e-obchode.

¹²⁹ European Commission. *Proposal for a European Parliament and Council Directive on certain legal aspects of electronic commerce in the internal market* [online]. [cit. 2010-07-19]. Official Journal of the

zaoberajúca sa zadaním objednávky^{130;131}. Tým pádom nedošlo k harmonizácii odpovede na kľúčovú otázku pri uzatváraní obchodov na internete a premrhaniu šance na zvýšenie istoty a prehľadnosti pri elektronickom obchodovaní na európskej úrovni, čo by pomohlo k nárastu cezhraničného obchodovania. Na druhú stranu je potrebné priznať, že by išlo o značný zásah do národných právnych úprav, čo bol aj jeden z argumentov Rady EÚ, odôvodňujúcich zmenu čl.11¹³². Určitým posunom vpred je ale stanovenie pravidla pre doručovanie, čo môže byť prvým krokom pre určenie momentu uzavretia zmluvy^{133;134}.

3.3.2 Princíp krajiny pôvodu

Základným princípom z pohľadu medzinárodného práva súkromného, na ktorom je Smernica o e-obchode vybudovaná je princíp krajiny pôvodu uvedený v čl.3 odst.1. Znamená to, že tovar alebo služby, ktoré boli v štáte svojho pôvodu uvedené na trh v súlade s predpismi tohto štátu, sa môžu voľne pohybovať vo vnútri EÚ¹³⁵. V praxi to znamená, že až na niektoré výnimky (na ktoré je upozornené nižšie), postačuje danému poskytovateľovi splňať podmienky svojho „domáceho“ právneho poriadku.

Tento princíp sa uplatňuje v rôznych oblastiach európskeho práva a zatiaľ čo v práve spoločností napomáha Európskym súdnym dvorom presadzovanie inkorporačného princípu¹³⁶ pri slobode usadzovania, v oblasti určenia rozhodného práva kolíznymi normami európskeho práva k prehľadnosti situácie veľmi neprispieva. Prvou neľahkou úlohou je jeho správna interpretácia. Možno naň nazerať ako na kolízu

---

European Communities. COM (1998) 586 final. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1999:030:0004:0016:EN:PDF>>.

¹³⁰ Článok 11 Smernice o e-obchode.

¹³¹ Pre podrobnejší opis procesu schvaľovania porov. MURRAY, Andrew D. Articles 9-11, ECD : Contracting Electronically in the Shadow of the E-Commerce Directive. In EDWARDS, Lilian (ed.). The New Legal Framework for E-Commerce in Europe. Oxford [etc.] : Hart, 2005, s.67-92. ISBN 9781841134512, s.75-78 (ďalej citované ako Contracting Electronically in the Shadow of the E-Commerce Directive).

¹³² The Council of the European Union. *Common position (EC) No 22/2000* [online]. [cit. 2010-07-19]. Official Journal of the European Communities. 2000/C 128/02. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:128:0032:0050:EN:PDF>>, s.18.

¹³³ Contracting Electronically in the Shadow of the E-Commerce Directive, s.82.

¹³⁴ Nazdávame sa však, že aj úprava doručovania je v súčasnosti lepšie a výstižnejšie upravená v medzinárodnom dokumente, ktorému je venovaná kapitola 4. Ten však zatiaľ nenadobudol účinnosť.

¹³⁵ Evropské mezinárodní právo soukromé, s.101.

¹³⁶ Ibid., s.103.

normu (aj napriek ustanoveniu čl. 1 odst. 4 Smernice) alebo ako na ustanovenie, ktoré z ustanovení domáceho právneho poriadku poskytovateľa služieb činí imperatívne normy použiteľné bez ohľadu na rozhodné právo alebo ako na určité obmedzenie pri použití (iného) zvoleného práva¹³⁷.

V druhom rade je potrebné objasniť na aké podmienky pre poskytovateľov služieb sa princíp krajiny pôvodu vzťahuje. Tieto požiadavky uplatňované na služby informačnej spoločnosti alebo jej poskytovateľov sa označujú termínom *koordinovaná oblasť*. Požiadavky zahrnuté v koordinovanej oblasti, ktoré musí poskytovateľ služby spĺňať, sa týkajú začatia činnosti súvisiacej so službou informačnej spoločnosti (napr. požiadavka kvalifikácie) a vykonávania služby informačnej spoločnosti (napr. požiadavka kvality alebo obsahu služby)¹³⁸. Koordinovaná oblasť nezahrňuje napríklad požiadavky, ktoré sa uplatňujú na tovar ako taký alebo na jeho dodávku¹³⁹. Toto všetko podporuje odvážny argument, že princíp krajiny pôvodu by mal zostať obmedzený len na sféru verejnoprávnych požiadaviek¹⁴⁰. Z pohľadu určenia rozhodného práva pri internetovom obchodovaní tomu nasvedčujú aj tieto dve skutočnosti: princíp krajiny pôvodu určuje rozhodné právo len pre jednu stranu zmluvy (poskytovateľa) a nie pre daný právny vzťah ako celok¹⁴¹ a samotná smernica vylučuje z rozsahu uplatnenia princípu, okrem iného, aj slobodu zmluvných strán zvoliť si právo uplatniteľné na ich zmluvu^{142;143}.

Aj keď by sme považovali určenie presnej povahy článku 3 za nepodstatné, prípadne v konečnom dôsledku vedúce k tomu istému výsledku- zjednodušeniu fungovania vnútorného trhu kvôli zákazu ďalších podmienok zo strany štátov odlišných od krajiny sídla poskytovateľa služby, samotný článok vylučuje určité oblasti z pôsobnosti tohto princípu. Z viacerých vymenovaných v Prílohe k Smernici je okrem

---

¹³⁷ HELLNER, Michael. The E-Commerce Directive and Private International Law. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.107-122. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.113-119 (ďalej citované ako The E-Commerce Directive and PIL).

¹³⁸ Článok 2, písm. h) bod (i) Smernice o e-obchode.

¹³⁹ Článok 2, písm. h) bod (ii) Smernice o e-obchode.

¹⁴⁰ The E-Commerce Directive and PIL, s. 113, 121. Pozri aj Evropské mezinárodní právo soukromé, s.106.

¹⁴¹ The E-Commerce Directive and PIL, s.120.

¹⁴² Vid' čl.3 odst.3 a Prílohu Smernice o e-obchode.

¹⁴³ Bude nepochybne zaujímavé sledovať aký postoj k načrtnutým otázkam zaujme Súdny dvor Európskej únie Najbližšiu príležitosť bude mať pravdepodobne pri riešení predbežnej otázky v prípade eDate Advertising GmbH (C-509/09).

slobody zmluvných strán zvoliť si právo rozhodné pre ich zmluvu¹⁴⁴ najzaujímavejšie vylúčenie zmluvných záväzkov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, takže nehrozí zhoršenie postavenia spotrebiteľa s odvolaním sa na splnenie podmienok krajiny sídla poskytovateľa. Taktiež je umožnené členským štátom prijať opatrenia zakladajúce výnimku pre splnení určitých podmienok ako napr. ochrana zdravia obyvateľstva¹⁴⁵. V súvislosti s tým, je ešte potrebné dodať, že Európsky súdny dvor uznáva právo členského štátu prijať opatrenia aj v prípadoch poskytovateľa, ktorý má sídlo v inom členskom štáte len s cieľom obchádzať právne predpisy, ktoré by sa uplatňovali, ak by mal sídlo podnikania na území štátu, kam smeruje väčšinu svojej činnosti¹⁴⁶.

3.3.3 Vzťah k smernici o službách

Záver tejto kapitoly bude venovaný krátkej zmienke o pomerne novom sekundárnom prameni európskeho práva- Smernici o službách na vnútornom trhu¹⁴⁷ (ďalej ako Smernica o službách). Jej prijatiu predchádzali dlhé a komplikované rokovania¹⁴⁸. Transpozícia do národných úprav mala byť uskutočnená do 28.12.2009 a Česká republika bola jednou z krajín, ktorá tak stihla urobiť na čas- zákon č. 222/2009 Sb. o voľnom pohybu služieb bol prijatý 17.júna 2009 a nadobudol účinnosť práve posledný deň stanovenej lehoty. Smernica o službách, proces jej prijímania, jej význam pre budúcnosť vnútorného trhu a spôsob implementácie do národných úprav členských štátov sú rozsiahle témy, z ktorých každá by mohla byť spracovaná minimálne v podobnom rozsahu ako táto práca, preto sa zameriame len na jej vzťah k Smernici o e-obchode.

Smernica o službách je právnym predpisom so širokým rozsahom pôsobnosti- ide o horizontálny nástroj, ktorý má uľahčiť usadzovanie a cezhraničné

---

¹⁴⁴ Vid' podkapitola 3.3.2.

¹⁴⁵ Bližšie vid' čl. 3 odst.4, 5, 6 Smernice o e-obchode.

¹⁴⁶ Porov. recitál 57 Preambuly Smernice o e-obchode.

¹⁴⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu. Úradný vestník Európskej únie L 376, 27/12/2006, s.36-68.

¹⁴⁸ Viac informácií k vývoju prejednávania smernice je dostupných na <<http://www.mpo.cz/dokument26782.html>>.

poskytovanie služieb za účelom dobudovania vnútorného trhu¹⁴⁹. Ide o predpis všeobecný, ktorý uznáva prednosť iných aktov Spoločenstva, ktoré upravujú osobitné aspekty prístupu k činnosti v oblasti služieb¹⁵⁰. Z rozsahu pôsobnosti je vyňatých viacero oblastí, no ešte podstatnejšie je, že bol opustený pôvodne zamýšľaný princíp krajiny pôvodu¹⁵¹. Pravdou je, že najväčšiu nevoľu vyvolal v oblasti pracovného práva, no jeho vynechanie zo základnej smernice môže naznačovať budúci vývoj aj pri revízii Smernice o e-obchode. Navyše výslovne zdôrazňuje, že pravidlo slobody poskytovania služieb sa nevzťahuje na „*ustanovenia týkajúce [sa] zmluvných a mimozmluvných záväzkov, vrátane formy zmlúv, ktoré sa určujú podľa pravidiel medzinárodného práva súkromného*“¹⁵². Obe smernice teda spolupôsobia a sú v súčasnosti transponované do českého právneho poriadku. Aj keď možno v opačnom poradí (zväčša je najprv prijatý všeobecný právny predpis a potom špeciálne), a tak sa môže stať, že novšia smernica o službách prináša aj ďalšie povinnosti pre poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti ako napríklad ďalšie požiadavky na informácie, ktoré majú byť poskytnuté príjemcovi služby¹⁵³.

4. Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách

4.1 História, východiská a predchádzajúca úprava

4.1.1 História a východiská úpravy

Elektronické obchodovanie je jednou zo základných oblastí spadajúcich do činnosti Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo (ďalej UNCITRAL, Komisia UNCITRAL), ktorej základným poslaním je harmonizácia a unifikácia práva

---

¹⁴⁹ Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Praha : MPO, c2005 [cit. 2010-07-19]. Služby na vnitřním trhu. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/eu-a-vnitri-trh/služby-na-vnitřním-trhu/#category192>>.

¹⁵⁰ Článok 3 odst. 1 Smernice o službách.

¹⁵¹ EurActiv. *EurActiv* [online]. [cit.2010-07-19]. Services in the Internal Market. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.com/en/innovation/services-internal-market/article-132241>>.

¹⁵² Článok 17 odst. 15 Smernice o službách.

¹⁵³ RAILAS, Lauri. The EC Services directive and its Impact from an ICT Perspective [online]. In TUT Service Forum 07, 30.10.2007 [cit.2010-07-19]. Dostupné z WWW: <http://www.ebrc.fi/kuvat/Railas_SF07.pdf>. Porov. čl. 5, 6, 10 Smernice o e-obchode a čl. 22 Smernice o službách.

medzinárodného obchodu. V jej rámci je ustanovených šesť pracovných skupín (angl. working groups).¹⁵⁴ Práca na dokumentoch zaoberajúcich sa elektronickým obchodovaním od r.1997 náleží štvrtej pracovnej skupine. Šesť jej stretnutí bolo venovaných téme prijatia dohovoru riešiaceho vybranú problematiku uzatvárania elektronických zmlúv a téme odstránenia právnych prekážok elektronického obchodovania v existujúcich dokumentoch. Nakoniec boli tieto dve témy spojené do jedného projektu- nového medzinárodného dohovoru zaoberajúceho sa elektronickými prostriedkami komunikácie pri uzatváraní a plnení zmluvy.¹⁵⁵

Pravdou je, že prijatie nového dohovoru nebolo prvým pokusom o určité vymedzenie pravidiel medzinárodného obchodovania elektronickou cestou, avšak po prvýkrát môžeme vidieť snahu o kvalitatívne odlišnú formu dokumentu. Rozdiel spočíva v právnej záväznosti nového dohovoru. Znamená to, že ak dovtedy sa práca Komisie UNCITRAL zamerala na vymedzenie určitých základných princípov a ústrednú úlohu hrala snaha o stanovenie kritérií pre princíp ekvivalencie foriem (inými slovami, „zrovnoprávnenie“ papierovej a elektronickej podoby právneho úkonu¹⁵⁶), nárast využívania internetu pre obchodovanie v medzinárodnom kontexte priniesol novú výzvu zapadajúcu do okruhu otázok riešených na pôde UNCITRAL.¹⁵⁷ Počiatočné obavy o nadmerné zasahovanie do zmluvnej voľnosti strán boli odstránené, keď sa ukázalo, že nový dohovor nemá za cieľ nahradiť slobodu strán pri kontrahovaní alebo upravovať špecifické záležitosti, ako napríklad ochrana spotrebiteľa alebo ochrana obchodného tajomstva.¹⁵⁸

Práce na samotnom dokumente začali na 39. zasadnutí pracovnej skupiny v marci 2002. Najprv bolo nutné vymedziť rozsah budúceho dohovoru. V počiatočnom štádiu sa

---

¹⁵⁴ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Commission on International Trade Law* [online]. Vienna : s.n., c2010 [cit. 2010-06-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.uncitral.org/uncitral/en/index.html>>.

¹⁵⁵ ESTRELLA FARIA, José Angelo. Harmonising the Law of International Electronic Contracting : Adjust the Rules but don't Rewrite them. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.73-98. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.74 (ďalej citované ako *Harmonising the Law of International Electronic Contracting*).

¹⁵⁶ Vid' kapitola 4.2 a).

¹⁵⁷ ESTRELLA FARIA, José Angelo. Drafting and Negotiating History of the Electronic Communications Convention. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 17-42. ISBN 9789041127495, s.32 (ďalej citované ako *Drafting and Negotiating History of ECC*).

¹⁵⁸ *Drafting and Negotiating History of ECC*, s.33.

objavili názory, že by mohlo ísť o dokument vzťahujúci sa na zmluvy vo všeobecnosti, nielen na tie uzatvorené elektronicky, aby sa eliminovali všetky prípadné prekážky medzinárodných transakcií spôsobené rozdielnou (vnútroštátnou) úpravou zmluvného práva. Táto odvážna predstava sa nestretla s priaznivou odozvou a prevážilo presvedčenie o zameraní na špecifické otázky elektronického obchodovania, ktoré, okrem iného, vychádzalo z okruhu záležitostí spadajúcich do pôsobnosti štvrtej pracovnej skupiny.¹⁵⁹

Znenie návrhu dohovoru v roku 2003 obsahovalo 18 článkov, a čo je najdôležitejšie, rozširovalo aplikáciu nového dohovoru aj na použitie elektronických prostriedkov komunikácie vo vzťahoch upravených inými medzinárodnými dohovormi¹⁶⁰. Po záverečných prácach na návrhu dohovoru v r.2004 bola jeho prepracovaná verzia odoslaná vládam a iným medzinárodným organizáciám, aby im bola daná možnosť vyjadriť sa a zaslať svoje pripomienky. Po ich obdržaní a poslednom kole rokovaní na pôde UNCITRAL bola pozmenená verzia odoslaná na schválenie Valnému zhromaždeniu OSN. Na odporúčenie Šiesteho výboru schválilo 23.novembra 2005 Valné zhromaždenie rezolúciu 60/21, Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách¹⁶¹ (ďalej Dohovor ECC, Dohovor). Dohovor ECC bol otvorený na podpis 16.1.2006.

4.1.2 Modelový zákon o elektronickom obchode a Modelový zákon o elektronickom podpise

Prvý predpis prijatý na pôde UNCITRAL, ktorý predchádzal schváleniu Dohovoru ECC bol Modelový zákon o elektronickom obchode z r.1996¹⁶² (ďalej Modelový zákon 1996). Ten bol vo svojej dobe jedinečným dokumentom na

---

¹⁵⁹ Ibid., s. 34-35.

¹⁶⁰ United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. Vienna : s.n., 17-21 November 2003 [cit. 2010-03-31]. A/CN.9/WG.IV/WP.103, s.18. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html#40>.

¹⁶¹ United Nations. General Assembly. *Resolution adopted by the General Assembly : 60/21 United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [online]. Vienna : s.n., 9 December 2005 [cit. 2010-03-08]. A/RES/60/21. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2005Convention.html>.

¹⁶² United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce* prijatý 12.6.1996. Dostupný z WWW: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/05-89450_Ebook.pdf>.

medzinárodnej úrovni a určil neskorší smer úpravy v danej oblasti tak v medzinárodných, ako aj vnútroštátnych systémoch právnych predpisov. Poskytoval univerzálne akceptovateľné riešenia budúcich otázok vznikajúcich v tejto dovtedy legislatívne neupravenej oblasti. Modelový zákon 1996 výrazne prispel k medzinárodnoprávnej harmonizácii¹⁶³ na tomto poli¹⁶⁴. Išlo o „preventívnu“ harmonizáciu na rozdiel od prístupu, ktorý by sa snažil o zblíženie jednotlivých úprav až po tom, čo by v jednotlivých krajinách boli prijaté rôzne právne predpisy¹⁶⁵. Štáty sa mohli pri jeho zapracovaní určitým spôsobom odchyliť, vzhľadom k jeho povahe soft law¹⁶⁶.

Ustanovenia Dohovoru ECC sú do veľkej miery založené na ustanoveniach Modelového zákona 1996 - ten bol však len prvým krokom k dosiahnutiu určitej uniformity národných úprav. Prijatie, respektíve transformácia, Modelového zákona 1996 do vnútroštátneho právneho poriadku samozrejme nie je podmienkou pristúpenia k Dohovoru ECC. Každá norma upravuje odlišné vzťahy- Dohovor je zameraný na medzinárodné transakcie, zatiaľ čo Modelový zákon 1996 je vzorom pre vnútroštátnu úpravu.

Neskôr bol vypracovaný Modelový zákon o elektronickom podpise z r. 2001 (ďalej Modelový zákon 2001)¹⁶⁷. Ten upravuje špecifickú problematiku súvisiacu s právnymi účinkami, pravidlami postupu strán a cezhraničnými otázkami elektronického podpisovania. Jeho prijatiu predchádzali zložitejšie vyjednávania ako v prípade Modelového zákona 1996 vyplývajúce okrem iného z rozdielnych pohľadov

---

¹⁶³ Harmonizáciu v zmysle UNCITRAL je nutné odlišovať od harmonizácie na úrovni EÚ- zatiaľ čo sekundárne právne predpisy komunitárneho práva (nariadenia, smernice) sú pre členské štáty záväzné } (porov. TICHÝ, Luboš et al. *Evropské právo*. 3.vyd. Praha : Beck, 2006. 879 s. ISBN 80-7179-430-9, s.319.), modelové zákony majú len nezáväzný charakter a je na štátoch do akej miery, a či vôbec, ich dikciu použijú vo svojich právnych predpisoch. Bližšie *Convention on the use of electronic communications in international contracts*, s.30.

¹⁶⁴ *Harmonising the Law of International Electronic Contracting*, s.73.

¹⁶⁵ *Drafting and Negotiating History of ECC*, s. 29.

¹⁶⁶ Pod soft law rozumieme “normy, které mají právně nedokonalý obsah nebo formu. Porov. ČEPELKA, Čestmír; ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 1.vyd. Praha : Beck, 2008. 840 s. ISBN 978-80-7179-728-9, s.119-120. MALENOVSKÝ, Jiří. *Mezinárodní právo veřejné : jeho obecná část a poměr k jiným právním systémům, zvláště k právu českému*. 5., podstatně upr. a dopl. vyd. Brno : Masarykova univerzita , 2008. 551 s. ISBN 978-80-210-4474-6,s.236 an. V prípade modelového zákona ide o soft law z dôvodu nedostatku formy- nie je právne záväzný, má odporúčací charakter.

¹⁶⁷ United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures* prijatý 5.7.2001. Dostupný z WWW: <<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/ml-elecsig-e.pdf>>.

USA a členských štátov EÚ na adekvátnu mieru regulácie elektronického podpisovania. Modelový zákon 2001 potvrdzuje rešpektovanie princípu zmluvnej autonómie a pripúšťa zohľadnenie záväzkov zmluvných strán (ktoré sú súkromnoprávnej povahy) týkajúcich sa použitia autentifikačných metód pri stanovení ich vhodnosti pre konkrétnu transakciu.¹⁶⁸

4.2 Princípy

Vzhľadom k tomu, že prijatiu Dohovoru predchádzala práca na dvoch modelových zákonoch, ktorých opodstatnenosť bola časom preukázaná¹⁶⁹, snaha o kontinuitu viedla k zachovaniu základných princíпов. Dohovor nadväzuje predovšetkým na Modelový zákon 1996, jeho filozofiu a základné princípy, ktorými sú:¹⁷⁰

- a) princíp ekvivalencie foriem
- b) nezávislosť od použitého média/technológie
- c) zmluvná voľnosť

ad a) V prípade, že je stanovená požiadavka formy právneho úkonu, ktorá ma zaručiť jeho zachovanie pre účely neskoršieho použitia, jedná sa spravidla o formu písomnú. Avšak uzatvorenie zmluvy na internete sa deje prostredníctvom nehmateľného média - výmenou dát elektronickou cestou. Existovala preto určitá obava, že momentálne platné právo nepodporuje elektronické prostriedky komunikácie a môže byť dokonca skôr prekážkou ich používania. V tomto prípade Dohovor ECC úzko nadväzuje na Modelový zákon 1996 a jeho *prístup funkčnej ekvivalencie*¹⁷¹, keď v článku 9 stanovuje za akého predpokladu možno komunikáciu medzi stranami alebo samotnú zmluvu považovať za spĺňajúcu požiadavku písomnej formy stanovenú zákonom. Je tomu tak vtedy, ak „*informácia, ktorú komunikácia elektronickými*

---

¹⁶⁸ Drafting and Negotiating History of ECC, s.30.

¹⁶⁹ Zoznam krajín, kde bol transformovaný Modelový zákon 1996 je dostupný z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/1996Model_status.html>. Pre Modelový zákon 2001 pozri: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2001Model_status.html>.

¹⁷⁰ Drafting and Negotiating History of ECC, s.22-25.

¹⁷¹ /Preklad autora/, angl.: functional equivalence approach.

*prostriedkami obsahuje, je prístupná tak, aby bola použiteľná pre neskorší odkaz*¹⁷².“
173

ad b) Dohovor ECC je podobne ako aj iné predpisy dotýkajúce sa informačných technológií *technologicky neutrálny*¹⁷⁴. Znamená to, že Dohovor ECC sa vyhýba akémukoľvek odkazu na konkrétne technické spôsoby prenosu alebo ukladania informácií¹⁷⁵. Dôvodom je predmet úpravy- vývoj technológií napreduje závratným tempom a nedostatok všeobecnosti by mohol viesť k potrebe skorej zmeny textu Dohovoru. Pri jej zachovaní je ale pravdepodobnejšie, že tento možný budúci medzinárodný prameň práva bude možné aplikovať aj na v súčasnosti neznáme (nepoužívané) spôsoby elektronickej komunikácie.

ad c) Vzhľadom k tomu, že Dohovor ECC sa vzťahuje na B2B obchodovanie¹⁷⁶ a z rozsahu pôsobnosti sú vylúčené spotrebiteľské zmluvy^{177;178}, je na mieste veľký priestor pre zmluvnú autonómiu strán.

Vychádza to predovšetkým z presvedčenia, že zmyslom Dohovoru je zvýšiť právnu istotu v oblasti elektronickeho obchodovania odstránením možných právnych prekážok používania elektronickeho prostriedkov komunikácie a nie upravovať spôsob, akým sú elektronicke prostriedky komunikácie používané alebo ukladať subjektom, ktoré ich používajú, ďalšie povinnosti.¹⁷⁹

Druhý dôvod je s prvým úzko prepojený. Existuje predpoklad, že ustanovenia Dohovoru nájdu svoje uplatnenie v praxi pri medzinárodnom obchodovaní. Komisia UNCITRAL však nevidela žiadny dôvod aby pravidlá Dohovoru mali byť kogentné v každom prípade. Naopak v kontexte B2B obchodovania sa zdá vhodnejšie umožniť

---

¹⁷² Článok 9 odst.2 Dohovoru o používaní elektronickeho prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách.(ďalej citované ako Dohovor ECC) /preklad autora/, angl.: „Where the law requires that a communication or a contract should be in writing, or provides consequences for the absence of a writing, that requirement is met by an electronic communication if the information contained therein is accessible so as to be usable for subsequent reference.“

¹⁷³ Drafting and Negotiating History of ECC, s.22-23.

¹⁷⁴ Porov. napr. recitál 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/93/ES z 13. decembra 1999 o rámci spoločenstva pre elektronicke podpisy. Úradný vestník L 13, 19/01/2000, s.12-20.

¹⁷⁵ Drafting and Negotiating History of ECC, s.23. preklad autora

¹⁷⁶ Vid' kapitola 1.2.1.

¹⁷⁷ Článok 2 odst. 1 písm. a) Dohovoru ECC.

¹⁷⁸ Podobne aj v Dohovore OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru.

¹⁷⁹ Drafting and Negotiating History of ECC, s. 24.

obchodným partnerom vybrať si riešenia najviac vyhovujúce ich potrebám, aj keď by sa tým mali odchýliť od Dohovoru.¹⁸⁰

4.3 Zásadné zmeny oproti dovtedajšej úprave a analýza vybraných ustanovení

Aj keď Dohovor ECC nie je veľmi rozsiahly, pre účely tejto práce sa zameriame len na určité vybrané ustanovenia týkajúce sa otázok významných z pohľadu medzinárodného práva súkromného. Medzi hlavné témy, ktorými sa Dohovor zaoberá, by sme mohli zaradiť nasledovné:¹⁸¹

- a) sídlo strán
- b) úkony pri uzatváraní zmlúv
- c) čas odoslania a prijatia elektronickej komunikácie
- d) vzťah k iným dokumentom medzinárodného práva.

4.3.1 Článok 1- Rozsah aplikácie

Rozsah aplikácie dohovoru nám určuje okruh transakcií a subjektov, na ktoré sa vzťahuje. Pred tým, ako sa pokúsime zodpovedať otázku, ktoré konkrétne vzťahy a osoby to sú, je nutné spomenúť, kedy vôbec použitie Dohovoru ECC ako rozhodného práva pripadá do úvahy. Je tomu tak vtedy, ak medzinárodné právo súkromné určuje ako rozhodné právo právny poriadok štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru. Druhou alternatívou je situácia ak je v takom štáte zahájené súdne konanie.

Použitie Dohovoru ako výsledok uplatnenia pravidiel medzinárodného práva súkromného bol zamýšľaný cieľ jeho autorov. I keď môže nastať situácia, že Dohovor bude aplikovaný súdom štátu, ktorý nie je jeho zmluvnou stranou, takéto vyústenie nie je ničím nezvyčajným. Pracovná skupina UNCITRAL videla práve v normách medzinárodného práva súkromného „*spôsob ako umožniť rozšírenú geografickú aplikáciu návrhu dohovoru.*“¹⁸²

---

¹⁸⁰ Drafting and Negotiating History of ECC, s.25. /preklad autora/

¹⁸¹ Ibid., s.25-27.

¹⁸² United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. Vienna : s.n., 11-22 October 2004

V situácii, ak jediným prepojením s Dohovorom je súdne konanie zahájené v štáte, ktorý je signatárom Dohovoru, je riešenie otázky možnej aplikácie zložitejšie. Do úvahy pripadajú dve alternatívy- tzv. autonómna aplikácia Dohovoru ako súčasť lex fori alebo uplatnenie Dohovoru len ak sa pri danej transakcii ako rozhodné právo použije právny poriadok zmluvného štátu. Jasnú odpoveď na otázku, ktorá alternatíva je vhodnejšia neponúka ani správa UNCITRAL : „...oba výklady sú pri súčasnom znení článku 1 možné. Každý z nich má svoje výhody aj nevýhody. Aplikovanie dohovoru len v prípade, ak k tomu vedú pravidlá medzinárodného práva súkromného je považované za súladnejšie s chápaním vzťahu medzi návrhom dohovoru a inak použiteľného práva pracovnou skupinou. Na druhú stranu, autonómny rozsah aplikácie by posilnil právnu istotu tým, že by umožnil stranám vopred vedieť, kedy sa dohovor použije.“¹⁸³ V prospech prvej alternatívy (autonómnej aplikácie) svedčí znenie článku 1 a správa UNCITRAL pripúšťajúca takýto výklad. Avšak, priebeh prípravných prác a vývoj znenia článku 1 takejto interpretácii nenasvedčuje. Hlavný argument proti nej tkvie v povahe tohto Dohovoru. Ten totiž neobsahuje nové hmotnoprávne ustanovenia (angl. substantive provisions), ale namiesto toho je akýmsi „prídavkom“, ktorý už inak existujúce rozhodné právo (či už vnútroštátne alebo medzinárodné) potvrdzuje a dáva istotu, že použitie nového spôsobu komunikácie nespôsobí neistotu v určitej skupine právnych vzťahov. V neposlednom rade aj samotná správa UNCITRAL ďalej uvádza, že prevažujúci názor vyplývajúci z diskusie na pôde Komisie je na strane druhého riešenia^{184;185}.

Ak dospejeme k záveru, že použitie Dohovoru pripadá do úvahy, musíme predovšetkým zodpovedať otázku, či daná transakcia spadá do jeho vecnej a osobnej pôsobnosti. V prípade vecnej pôsobnosti Dohovoru ECC musí dôjsť k splneniu troch základných podmienok.

[cit. 2010-03-31]. A/CN.9/WG.IV/WP.110, s.3, pozn.7. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>. /preklad autora/

¹⁸³ United Nations. General Assembly. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-eighth session* [online]. New York : s.n., 4-15 July 2005 [cit. 2010-03-05]. A/60/17. Dostupné z WWW : < http://www.unctad.org/en/docs/a60d17_en.pdf>. /preklad autora/

¹⁸⁴ Ibid.

¹⁸⁵ BOSS, Amelie H. Article 1 : Scope of application. In BOSS, Amelie H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 45-72. ISBN 9789041127495, s.56 (ďalej citované ako Scope of Application).

Prvou je požiadavka „medzinárodnosti“ - strany musia mať *miesto podnikania* v rôznych štátoch¹⁸⁶. Na tomto mieste je vhodné poznamenať, že táto podmienka nebola do textu zakomponovaná od začiatku a prebiehali diskusie o tom, že by sa budúci dohovor mohol vzťahovať na všetky elektronické transakcie¹⁸⁷. Nakoniec ale prevládala obava z nepriechodnosti návrhu v takejto podobe kvôli tomu, že medzinárodný dohovor, ktorý sa usiluje o zmenu vnútroštátnych úprav nemá veľkú šancu na úspech¹⁸⁸. Druhým dôvodom bola snaha o vytvorenie „dvojičky“ k Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (ďalej Dohovor CISG), ktorý sa taktiež vzťahuje len na medzinárodné kúpne zmluvy¹⁸⁹. Pri zvažovaní naplnenia tejto podmienky, musíme nahliadnuť aj do iných ustanovení, konkrétne článku 4 a článku 6. Ich analýze sa venujeme nižšie¹⁹⁰, preto na tomto mieste iba poznamenáme, že prvý z nich definuje miesto podnikania ako „*ľubovoľné miesto, kde strana má stálu prevádzkareň za účelom ekonomickej činnosti s výnimkou dočasného poskytovania tovaru alebo služieb zo špecifického umiestnenia*“¹⁹¹ a druhý stanovuje ďalšie „pomocné pravidlá“ pre určenie tohto miesta. Práve kritériá v nich obsiahnuté majú význam z hľadiska určítosti daného vzťahu, pretože obzvlášť v internetovom prostredí nemusí byť vždy zrejmé, či sa skutočne jedná o transakciu s medzinárodným prvkom¹⁹². V prípade, že by ani využitie dodatočných pravidiel nezabránilo situácii, že strany zmluvy si neboli vedomé skutočnosti, že majú miesto podnikania v odlišných štátoch, Dohovor ECC sa neuplatní.

V prípade splnenia prvej podmienky (samozrejme, pri splnení zvyšných ostatných) je okruh možných vzťahov spadajúcich do predmetu úpravy pomerne široký. Ustanovenie hovoriace len o „*rôznych štátoch*“¹⁹³ môže viesť k situácii, že Dohovor ECC bude použitý aj na vzťah, v ktorom má len jedna (alebo dokonca ani jedna zmluvná strana nemá) svoje miesto podnikania v zmluvnom štáte Dohovoru.¹⁹⁴

---

¹⁸⁶ Pre určenie miesta podnikania pozri nižšie kapitola 4.3.5.

¹⁸⁷ Scope of Application, s. 70.

¹⁸⁸ GREGORY, John D. The Proposed UNCITRAL Convention on Electronic Contracts. *The Business Lawyer*. November 2003, vol.1,no. 1, s. 313-343. Dostupný taktiež z WWW: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/gregory.html>>.

¹⁸⁹ Pre porovnanie oboch Dohovorov vid' kapitola 4.4.

¹⁹⁰ Pozri kapitola 4.3.4 a 4.3.5.

¹⁹¹ Článok 4 písm. h) Dohovoru ECC. /preklad autora/

¹⁹² Scope of Application, s.59.

¹⁹³ Článok 1 Dohovoru ECC

¹⁹⁴ Scope of Application, s.61.

Predovšetkým druhá spomenutá situácia môže pôsobiť prekvapujúco, ale v skutočnosti nejde o žiadnu revolúciu na poli medzinárodného práva. I keď by výkladom bolo možné dospieť k tomu, že tým, že Dohovor nevyžaduje aby oba štáty boli zmluvnými štátmi¹⁹⁵ chce dosiahnuť to, aby ním bol aspoň jeden zo štátov, oporu pre takúto interpretáciu a zmienku o *oboch štátoch* (angl.both States) nájdeme len vo vysvetľujúcej poznámke (angl.explanatory note) k Dohovoru ECC (kam bola prevzatá zo správy pracovnej skupiny z jej 44. zasadnutia¹⁹⁶) a nie v samotnom texte. Navyše, signatárske štáty, ktoré by mali výhrady voči takémuto riešeniu môžu uplatniť výhradu na základe článku 19¹⁹⁷ a zúžiť aplikáciu Dohovoru len na prípady keď strany zmluvy majú svoje miesto podnikania v zmluvných štátoch¹⁹⁸ alebo keď si za rozhodné právo zvolili tento Dohovor¹⁹⁹. Strany môžu prípadnému neželanému prekvapeniu spočívajúcemu v tom, že na základe medzinárodného práva súkromného bude rozhodným právo niektorého zmluvného štátu a tým pádom aj Dohovor ECC jednoducho predísť tak, že v zmluve by ako rozhodné právo zvolili právo niektorého z iných (nezmluvných) štátov. Preto sa prikláňame k názoru, že je v súlade so znením Dohovoru ECC možné, že bude použiteľný aj vo vyššie uvedených situáciách.

Druhým nevyhnutným predpokladom aplikovateľnosti Dohovoru je *použitie elektronických prostriedkov komunikácie*.²⁰⁰

Na tento predpoklad nadväzuje tretia podmienka- tieto elektronické prostriedky komunikácie musia byť vo *vzťahu k vzniku alebo plneniu zmluvy*. Predchádzajúce pokusy v tejto oblasti hovorili skôr o elektronických prostriedkoch komunikácie

---

¹⁹⁵ Harmonising the Law of International Electronic Contracting, s.75. United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts*. New York : s.n., [cit. 2010-06-26]. Explanatory note by the UNCITRAL secretariat on the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/06-57452_Ebook.pdf>, s.29, odst.60 (ďalej citované ako Explanatory note).

¹⁹⁶ Harmonising the Law of International Electronic Contracting, s.75. United Nations Commission on International Trade Law. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-fourth session* [online]. Vienna : s.n., 4-22 July 2005 [cit. 2010-06-26]. A/CN.9/571, s.7, odst.19. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>.

¹⁹⁷ Podrobnejšie kapitola 4.3.7, 4.3.3.

¹⁹⁸ Článok 19 odst. 1 písm. a) Dohovoru ECC.

¹⁹⁹ Článok 19 odst.1 písm b) Dohovoru ECC.

²⁰⁰ Podrobnejšie k tomuto termínu v kapitole 4.2.4

„v kontexte obchodných aktivít“²⁰¹. Úprava v Dohovore je zameraná konkrétnejšie (vznik, plnenie zmluvy), no vysvetľujúca poznámka zdôrazňuje, že zmluvou sa rozumie „akákoľvek forma právne záväznej dohody medzi dvoma stranami, ktorá nie je výslovne alebo mlčky vylúčená z pôsobnosti Dohovoru, bez ohľadu na to, či je termín „zmluva“ použitý právnym predpisom alebo stranami ako označenie predmetnej dohody“²⁰². Zahnutá je fáza pred uzatvorením zmluvy, jej plnenie, ale aj otázky s ním súvisiace.

Čo sa týka povahy strán, čiže osobnej pôsobnosti Dohovoru, článok 1 vo svojom treťom odseku stanovuje, že nie je rozhodujúce či strany majú občianskoprávnu alebo obchodnú povahu. Vztáhuje sa na FO aj PO a úlohu nehrá ani ich štátna príslušnosť²⁰³. Určité obmedzenia, ktorým sa venujeme v ďalšom texte²⁰⁴, však existujú.

4.3.2 Článok 2 – Vylúčenie použitia

Toto ustanovenie podľa vzoru Dohovoru CISG presnejšie vymedzuje formou vylúčenia určitých otázok, rozsah aplikácie stanovený v predchádzajúcom článku. Z predmetu úpravy sú vylúčené viaceré otázky²⁰⁵, no z pohľadu našej práce je najdôležitejšie vylúčenie spotrebiteľských zmlúv (i keď tak nie sú výslovne označené, respektíve ich charakteristika je odlišná)²⁰⁶. Nespadajú do neho „zmluvy uzavreté na osobnú potrebu, potrebu rodiny alebo domácnosti“²⁰⁷.

Dôvodom je, že spotrebiteľské zmluvy nezapadajú do okruhu prác Komisie UNCITRAL²⁰⁸. Je ale pravdou, že v Modelových zákonoch sa s takýmto obmedzením nestretneme a objavili sa názory, že pozícia spotrebiteľov sa v tomto ohľade nelíši od obchodníkov, a preto by im nemali byť odoprené výhody prinášané navrhovanou úpravou²⁰⁹. Objasnenie toho, prečo nakoniec zostal zachovaný prístup Dohovoru CISG

---

²⁰¹ Článok 1 Modelového zákona 1996.

²⁰² Vid' Explanatory note, s.29, odst.57.

²⁰³ Článok 1 odst. 3 Dohovoru ECC (zhodné znenie s čl. 1 odst. 3 Dohovoru CISG).

²⁰⁴ Rozsah aplikácie totiž neupravuje len článok 1, ale aj články 2, 3, 19 a 20 Dohovoru ECC.

²⁰⁵ Pre ich úplný zoznam vid' čl.2 Dohovoru ECC.

²⁰⁶ Podrobnejšie sa spotrebiteľským zmluvám a ochrane spotrebiteľa venujeme v kapitole 5.

²⁰⁷ Vid' čl. 2 odst.1 písm. a) Dohovoru ECC.

²⁰⁸ Vid' kapitola 4.1.1.

²⁰⁹ BOSS, Amelie H. Article 2 : Exclusions. In BOSS, Amelie H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den

nachádzame vo vysvetľujúcej poznámke- určité ustanovenia Dohovoru by neboli vhodné pri danom type zmlúv²¹⁰ a mohli by postaviť „slabšiu“ stranu zmluvy do nevýhodného postavenia. Navyše, v porovnaní s Dohovorom CISG je tentoraz vylúčenie spotrebiteľských otázok absolútne²¹¹. Bolo by nepochybne nad rozsah poslania UNCITRAL, ak by sa mala prílišná pozornosť venovať špecifikám ochrany spotrebiteľa.

4.3.3 Článok 3 – Autonómia strán

Toto stručné ustanovenie dáva stranám zmluvy pomerne široké možnosti „úpravy“ Dohovoru podľa svojich predstáv. Majú možnosť vylúčiť jeho použitie, aj keby inak boli splnené podmienky pre jeho aplikáciu (majú možnosť tzv. opt-out). Otázne je, akú motiváciu by mohli mať k takému kroku.

Ako je uvedené vyššie, Dohovor ECC je predovšetkým nástroj, ktorý má do obchodných transakcií realizovaných elektronicky vnieť väčšiu istotu a nemá za cieľ nahrádzať inak použiteľné hmotnoprávne predpisy²¹². Je to skôr reakcia na rozširovanie používania elektronických prostriedkov komunikácie a snaha o odstránenie prekážok pre elektronické obchodovanie. Stranám neukladá povinnosť tieto prostriedky požívať a v prípade, že sa tak rozhodnú urobiť, nevznikajú im v dôsledku aplikácie Dohovoru žiadne nové povinnosti. Preto, ak k použitiu elektronických prostriedkov komunikácie nedôjde, Dohovor sa automaticky neuplatní a nevzniká potreba výslovne jeho aplikáciu vylučovať na základe článku 3.

Zaujímavejšou je však otázka, či by si strany mohli zvoliť použitie Dohovoru aj v prípade, ak by na základe jeho ustanovení daná transakcia do jeho predmetu úpravy nespádala. Odpoveď na ňu by bolo nutné hľadať napríklad v týchto situáciách:

- I strany majú miesto podnikania v tom istom štáte,
- II jedná sa o transakciu vylúčenú na základe článku 2 alebo
- III niektorý zo zmluvných štátov, kde sa nachádza ich miesto podnikania,

---

Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 73-82. ISBN 9789041127495, s.75 (ďalej citované ako Exclusions).

²¹⁰ Explanatory note, s.32, odst. 71. Príkladom takého ustanovenia, aj keď diskutabilným, je čl.10 odst.2 Dohovoru ECC- vid' Explanatory note, s.32, odst. 72.

²¹¹ Bližšie porov. kapitola 4.4.2.

²¹² Vid' kapitola 4.3.1.

učinil vyhlásenie podľa článku 19.²¹³

Príprava Dohovoru nasvedčuje skôr tomu, že jeho autori s takouto možnosťou nepočítali. Pravdou je, že v počiatočnom štádiu sa v prvom článku nachádzalo ustanovenie umožňujúce stranám zvoliť si použitie Dohovoru (tzv. opt-in)²¹⁴, avšak takáto voľba by nepostačovala, pretože išlo len o jednu z podmienok v článku 1 späť so základnou podmienkou, že strany by okrem toho museli mať miesto podnikania v rôznych štátoch (táto podmienka vylučuje situáciu I). Všeobecný rozsah použitia bol v nasledujúcom článku (tak, ako je tomu aj v schválenej verzii dokumentu) zúžený vylúčením určitých transakcií (vylúčenie situácie II). Čo sa týka situácie III, v článku 19 nachádzame zmienku o možnosti strán dohodnúť sa na aplikácii Dohovoru. Použitím systematického výkladu ale dospejeme k tomu, že toto ustanovenie nezakladá právo strán rozšíriť aplikovateľnosť Dohovoru. Práve naopak- umožňuje zmluvným štátom učiniť vyhlásenie a zúžiť ju len na prípady, ak sa na nej strany výslovne dohodli. To však neznamená, že nemusia byť splnené podmienky článkov 1 a 2²¹⁵, a preto je článok 19 odst.1 písm. b) nutné chápať ako dodatočnú kumulatívnu podmienku v prípade výhrady zmluvného štátu a nie ako ustanovenie, vďaka ktorému k aplikácii Dohovoru postačuje len dohoda strán (vylúčenie situácie III).

Týmto záverom poskytuje oporu aj gramatický výklad. Stanovuje, že „*strany môžu vylúčiť použitie tohto Dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho ustanovenia alebo jeho účinky zmeniť*“²¹⁶. Stranám je teda daný priestor, aby si „prispôbili“ rozsah Dohovoru a pozmenili niektoré jeho účinky, no uvedené znenie článku vôbec nenasvedčuje tomu, že by im náležalo právo jeho účinky na seba vzťahovať aj v prípade, ak nie sú splnené podmienky predošlých článkov.

---

²¹³ BOSS, Amelie H. Article 3 : Party autonomy. In BOSS, Amelie H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 83-97. ISBN 9789041127495, s.85 (ďalej citované ako Party autonomy).

²¹⁴ Porov. staršie znenie článku 1 Dohovoru ECC v Prílohe 1 dokumentu zo zasadania pracovnej skupiny-United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. New York : s.n., 5-9 May 2003 [cit. 2010-03-12]. A/CN.9/WG.IV/WP.100, s.3. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>.

²¹⁵ Party autonomy, s.85.

²¹⁶ Článok 3 Dohovoru ECC. /preklad autora podľa slovenského znenia Dohovoru CISG/, angl.: „The parties may exclude the application of this Convention or derogate from or vary the effect of any of its provisions.“

V závere tejto pasáže chceme poukázať na možnú hraničnú situáciu, ktorá by sa mohla podobať riešeniu umožňujúcemu opt-in. Strany s miestami podnikania v rôznych štátoch si ako rozhodné právo zvolia právo štátu A (ktorý nie je stranou Dohovoru), ale zároveň sa dohodnú aj na použitie Dohovoru ECC. Inak je rozhodným právom (ak by sa neboli bývali dohodli na určení rozhodného práva) pre danú transakciu právo štátu B, ktorý je zmluvným štátom Dohovoru. V takomto prípade by sa na danú situáciu dalo nazerať ako na otázku interpretácie zmluvnej vôle strán. Aby boli účinnými obe ustanovenia v zmluve, bolo by možné argumentovať tak, že voľba rozhodného práva štátu A sa vzťahuje na samotnú transakciu (internetový obchod), okrem otázok súvisiacich s použitím elektronických prostriedkov komunikácie- na ne sa vzťahuje ich voľba Dohovoru ECC, ktorý by sa uplatnil (aj) v situácii ak by si právo štátu A nezvolili ako rozhodné. V skutočnosti tak zvolili právo štátu A, ktorý dohovor neprijal (navyše využili to, že spĺňajú podmienky aplikácie Dohovoru ECC a zároveň sa „poistili“ voči možnému vyhláseniu zmluvného štátu na základe článku 19), ale táto voľba sa nebude vzťahovať na úpravu elektronickej komunikácie medzi stranami.²¹⁷

4.3.4 Článok 4 – Definície

V tomto článku sú bližšie vymedzené termíny, ktoré sú používané v texte Dohovoru. Väčšina definícií je založených na Modelovom zákone 1996. Vzhľadom na to, že sa „vzťahoval na akúkoľvek informáciu vo forme dátovej správy použitú v kontexte obchodných aktivít“²¹⁸, operoval Modelový zákon s termínom *dátová správa*. Dohovor ECC je užšie zameraný a jeho použitie prichádza do úvahy až vtedy, ak sú dátové správy použité ku *komunikácii* medzi stranami. Súčasne zavádza termín *elektronická komunikácia*.²¹⁹

Postupne sú definované pojmy komunikácia (prostriedok komunikácie), elektronická komunikácia (elektronický prostriedok komunikácie), dátová správa, pôvodca, príjemca, informačný systém, automatizovaný systém správ a miesto

---

²¹⁷ Party autonomy, s.88.

²¹⁸ Článok 1 Modelového zákona 1996.

²¹⁹ SANDOVAL LÓPEZ, Ricardo. Article 4 : Definitions. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 98-110. ISBN 9789041127495, s.99 (ďalej citované ako Definitions).

podnikania. Na tomto mieste sa budeme podrobnejšie venovať len niektorým z nich.

a) „komunikácia“²²⁰ - pre účely Dohovoru je termín komunikácia špecifikovaný oproti jeho bežnej definícii. Ide o tú výmenu informácií vo vzťahu k uzatvoreniu alebo plneniu zmluvy. No neobmedzuje sa len na návrh zmluvy a jeho prijatie, ale zahŕňa aj fázu vyjednávania. Nesúhlasíme ale s názorom, že komunikácia podľa tohto článku, na rozdiel od všeobecnej definície, nevyžaduje výmenu informácií a nastáva aj keď nedôjde k ich prenosu²²¹. Oporu môžeme nájsť vo vysvetľujúcej poznámke, kde sa hovorí o tom, že definícia komunikácie sa má uplatniť na širokú škálu výmen informácií medzi zmluvnými stranami²²².

b) „elektronická komunikácia“²²³ - tento pojem vytvára prepojenie medzi konceptom dátovej správy použitom už v Modelovom zákone 1996 a komunikáciou strán ako primárnym predmetom úpravy Dohovoru ECC. Aby sme mohli hovoriť o elektronickej komunikácii, je potrebné, aby vo forme dátovej správy bol obsah komunikácie (napr. súbor obsahujúci návrh zmluvy).²²⁴

c) „miesto podnikania“²²⁵ - správne stanovenie miesta podnikania má význam z viacerých dôvodov. Predovšetkým je kľúčové pre určenie, či sa na danú transakciu vzťahuje Dohovor ECC (čl.1). Ďalej je potrebné pre vytýčenie miesta odoslania a prijatia elektronickej komunikácie (čl.10), posúdenie súvislostí po prístupí k Dohovoru regionálnou ekonomickou integračnou organizáciou (čl.17) a účinku vo vnútroštátnych územných jednotkách (čl.18). Definícia je založená na geografickej a ekonomickej stálosti ale zároveň je úzko spätá s článkom 6, ktorý uvádza ďalšie pravidlá pre stanovenie miesta podnikania strán (viď nižšie).

4.3.5 Článok 6- Umiestnenie strán

Určenie miesta podnikania strán je nevyhnutným krokom ešte pred aplikáciou Dohovoru ECC. Aby k nej mohlo dôjsť, musia sa miesta podnikania nachádzať

---

²²⁰ Vid' čl. 4 písm. a) Dohovoru ECC.

²²¹ Definitions, s.101.

²²² Porov. Explanatory note, s.38, odst. 91.

²²³ Vid' čl.4 písm. b) Dohovoru ECC.

²²⁴ Definitions, s.102.

²²⁵ Článok 4 písm. h) Dohovoru ECC.

v rôznych štátoch²²⁶. Aj keď nám článok 4 podáva definíciu miesta podnikania, neponúka odpoveď na niektoré otázky- možnosť zmluvnej strany určiť, ktoré miesto podnikania je riadiace (hlavné); ktoré miesto je relevantné v prípade viacerých miest podnikania; aké pravidlo použiť, ak strana nemá žiadne miesto podnikania; čo je (a čo, naopak, nie je) podstatné pri určovaní miesta podnikania. Riešenie týchto otázok nachádzame práve v článku 6.²²⁷

Jeho zmyslom je, „ponúknuť kritériá, ktoré dovoľia stranám určiť miesto podnikania ich náprotivku, a tým pádom umožniť, okrem iného, stanovenie, toho, či sa jedná o transakciu medzinárodného alebo vnútroštátneho charakteru a miesto uzatvorenia zmluvy.“²²⁸

Vo svojom prvom odseku potvrdzuje povahu Dohovoru ECC, ktorého snahou je obchodovanie uľahčiť a sprehľadniť, a nie klásť prísne podmienky na kontrahujúce strany. Obsahuje vyvrátiteľnú právnu domnienku určujúcu za miesto podnikania to, ktoré zaň označila strana zmluvy. Je na rozhodnutí každej strany, či tak učiní. Malo by sa tak stať ešte pred uzavretím zmluvy, i keď to výslovne v tomto odseku stanovené nie je.²²⁹ Neznamená to ale, že strany si môžu zvoliť za miesto podnikania fiktívne umiestnenie, ktoré nespĺňa požiadavky definície v článku 4²³⁰.

Ak nedôjde k určeniu relevantného miesta podnikania stranou zmluvy v prípade viacerých miest podnikania, je ním to, „ktoré má najužší vzťah k danej zmluve s prihliadnutím na okolnosti stranám známe alebo stranami zamýšľané kedykoľvek pred uzavretím zmluvy alebo pri jej uzavretí“²³¹. Toto ustanovenie sa uplatní aj v prípade, ak bolo určenie miesta podnikania stranou preukázané ako nepravdivé.

Pre fyzické osoby, ktoré nemajú miesto podnikania, sa použije miesto ich obvyklého pobytu (čes. obvyklé bydliště, angl.habitual residence).

V závere nachádzame špecifické ustanovenia pre prostredie informačných a komunikačných technológií. Pre určenie miesta podnikania nepostačuje ako jediný

---

²²⁶ Vid' kapitola 4.3.1. Jeho určenie je rozhodujúce aj v iných otázkach.

²²⁷ SANDOVAL LÓPEZ, Ricardo. Article 6 : Location of the Parties. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 118-122. ISBN 9789041127495, s.118 (ďalej citované ako Location of the Parties).

²²⁸ Explanatory note, s.42, odst. 108. /preklad autora/

²²⁹ Ako vhodné riešenie sa javí použitie analógie s odstavcom 2.

²³⁰ Explanatory note, s.42, odst.111.

²³¹ Článok 6 odst. 2 Dohovoru ECC.

dôležitý faktor umiestnenie vybavenia a technológie podporujúcej fungovanie informačného systému a ani lokalita, z ktorej sa k danému informačnému systému dá pripojiť²³². Taktiež ani používanie doménového mena alebo e-mailovej adresy spojenej s konkrétnym štátom nezakladá domnienku, že je to štát, kde sa miesto podnikania nachádza²³³. Tieto fakty ale môžu byť významné pre očakávanie strán (povedomie strán o tom), že sa jedná o zmluvu subjektov s miestami podnikania v rôznych štátoch v kontexte článku 1 Dohovoru. Zároveň môžu byť tieto ustanovenia určitým návodom pri aplikovaní staršej úpravy používajúcej termín miesto podnikania, ale neobsahujúcej podrobnejšie stanovenie v prípade použitia elektronických prostriedkov komunikácie.²³⁴

4.3.6 Článok 17 – Účasť regionálnych organizácií ekonomickej integrácie

Tento článok umožňuje stať sa stranou Dohovoru aj pre určité typy organizácií. Cieľom je, aby bolo dosiahnuté čo najširšie uplatnenie Dohovoru v celosvetovom meradle. Podmienky, ktoré musí organizácia spĺňať, aby jej participácia prichádzala do úvahy sú nasledovné:²³⁵

a) jedná sa o organizáciu, ktorej primárnou úlohou je ekonomická integrácia- tá môže byť realizovaná na rôznych úrovniach ako napr. zóna voľného obchodu, colná únia, spoločný trh, ekonomická a menová únia alebo politická únia v plnom rozsahu;

b) organizácia musí byť tvorená suverénnymi štátmi a

c) organizácia musí mať pôsobnosť v záležitostiach upravovaných Dohovorom ECC, tzn. musí mať právomoc urobiť právne záväzné rozhodnutia, ktoré budú vynúiteľné v členských štátoch.

V skutočnosti to teda vyzerá tak, že toto ustanovenie je zamerané predovšetkým na Európsku úniu. No ani pri nej nie je momentálna situácia úplne jednoznačná. EÚ síce nemá pôsobnosť v záväzkovom práve vo všeobecnosti, ale má ju v oblasti elektronického obchodovania za predpokladu, že sa jedná o jeho cezhraničné aspekty.

---

²³² Článok 6 odst.4 Dohovoru ECC

²³³ Článok 6 odst.5 Dohovoru ECC.

²³⁴ Scope of application, s.61.

²³⁵ EISELEN, Sieg. Article 17 : Participation by Regional Economic Integration Organizations. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 218-224. ISBN 9789041127495, s.220 (ďalej citované ako Participation by REIO).

Tieto dve oblasti pôsobnosti nemusí byť vždy jednoduché rozlíšiť²³⁶. Navyše sa zdá, že znenie článku 17 je nedostatočnou zárukou priority práva EÚ.²³⁷

4.3.7. Článok 19 – Vyhlásenia týkajúce sa rozsahu pôsobnosti

Obsahu tohto článku sme sa venovali aj v predchádzajúcich pasážach²³⁸, preto na tomto mieste uvedieme už len niektoré doplňujúce informácie. V zásade umožňuje zmluvným štátom podstatne zúžiť rozsah pôsobnosti Dohovoru. Táto možnosť ale môže byť prekážkou efektívneho fungovania Dohovoru, ktorého hlavným cieľom je zvýšenie právnej istoty v elektronických transakciách. Pravdepodobne by mohla viesť k väčšej ochote štátov, respektíve k ich menším obavám, pristúpiť k jeho podpisu a ratifikácii. Otázne ale je, či je na mieste taká široká možnosť upraviť rozsah aplikácie a nepostačovala by v úvodných ustanoveniach zakotvená autonómia strán meniť, prípadne vylúčiť použitie Dohovoru.²³⁹

4.3.8 Článok 20 – Komunikácia spadajúca do rozsahu iných dohovorov

Význam tohto ustanovenia spočíva v tom, že stanovuje použitie Dohovoru ECC aj na komunikáciu, na ktorú sa vzťahujú iné dohovory. Niektoré z nich výslovne uvádza; o ostatných platí, že sa na ne vzťahuje pokiaľ zmluvný štát neučiní vyhlásenie o opaku.²⁴⁰ Bolo tak namiesto nutnosti zmeniť každý jednotlivý dohovor prijaté omnoho flexibilnejšie riešenie. Znova je ale daná „poistka“ zmluvným štátom, ktoré môžu tak ako v predošlom článku vylúčiť jeho použitie, a tým pádom sa situácia ohľadom aplikácie Dohovoru môže stať neprehľadnou. Preto sa ako rozumný javí návrh

---

²³⁶ Participation by REIO, s.221.

²³⁷ Vid' kapitola 4.5.1.

²³⁸ Vid' kapitola 4.3.3.

²³⁹ CONNOLLY, Chris. Article 19 : Declarations on the Scope of Application. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 237-240. ISBN 9789041127495, s.239.

²⁴⁰ Vid' čl.20 odst. 2 Dohovoru ECC.

vypracovať určitý mechanizmus sledovania vyhlásení zmluvných štátov ovplyvňujúcich rozsah pôsobnosti Dohovoru a zabezpečiť tak čo najväčšiu mieru právnej istoty.²⁴¹

4.4 Vzťah k Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru

4.4.1 Pozícia Dohovoru ECC v systéme medzinárodných dohovorov

Dôležitou otázkou v procese prijímania Dohovoru ECC bolo vyjasnenie vzťahu voči iným predpisom v oblasti medzinárodného obchodovania. Zvláštna pozornosť jej bola venovaná na štyridsiatom zasadaní pracovnej skupiny zodpovednej za prípravu tohto dokumentu. Práca sekretariátu UNCITRAL, ktorý v prvej fáze preskúmaval dohovory a dohody, ktoré boli uložené u generálneho tajomníka OSN, vyústili do rozlíšenia nasledovných skupín právnych predpisov podľa ich potenciálu spôsobiť prekážky elektronickému obchodovaniu.²⁴²

a)tie, ktoré nevyvolávajú žiadne otázky a nevyžadujú žiadny zásah

b)tie, vyvolávajúce otázky, ktoré by nemohli byť vyriešené jednoduchým princípom ekvivalencie foriem a vyžadujú komplexnejšie prispôbenie elektronickému prostrediu

c)tie, vyvolávajúce otázky obchodnej povahy, ktoré sú však mimo oblasti práce Komisie UNCITRAL.

Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru²⁴³ spadá do druhej skupiny (ad b/). V čase jeho prijatia v r.1980 sa ako s jedinými alternatívami k písomnej forme počítalo s telegramom a ďalekopisom²⁴⁴. Postupom času vznikali čoraz zložitejšie interpretačné otázky (nielen týkajúce sa formy právneho úkonu). Napriek existencii viac ako 1500 súdnych a arbitrážnych rozhodnutí²⁴⁵ a v danom čase viac ako

---

²⁴¹ CONNOLLY, Chris. Article 20 : Communications Exchanged under Other International Conventions. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 241-244. ISBN 9789041127495, s.243.

²⁴² Drafting and Negotiating History of ECC, s. 36.

²⁴³ Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru schválený 11.4.1980 a účinný od 1.1.1988. Dostupný (v orig.znení) z WWW: <<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/CISG.pdf>> alebo bilingválne z WWW: <<http://www.cisg.sk/sk/text-cisg-bilingualne.html>>.

²⁴⁴ Vid' čl. 13 Dohovoru CISG.

²⁴⁵ Dostupné v databáze Pace Law School z WWW: <<http://www.cisg.law.pace.edu/>>.

20-ročnej praxi s používaním Dohovoru CISG²⁴⁶, viedla situácia k vzniku Poradnej rady Dohovoru CISG (Advisory Council CISG). Išlo o súkromnú iniciatívu združujúcu predstaviteľov akademickej obce z celého sveta a ich cieľom bolo vysporiadať sa s niektorými nevyriešenými otázkami pretrvávajúcimi vo vzťahu k Dohovoru CISG. Pre účely tejto práce je vhodné spomenúť hneď prvé z jej doterajších deviatich stanovísk²⁴⁷ zaoberajúce sa interpretáciou tých ustanovení Dohovoru, ktoré by mohli vyvolať otázky v súvislosti s používaním elektronických prostriedkov komunikácie²⁴⁸. Avšak možno súhlasiť so záverom sekretára rady prof. Eiselena, že „*akokoľvek cenné sú tieto stanoviská, majú len presvedčiaciu silu a môžu ovplyvniť vývoj navrhovaných riešení v jednotlivých prípadoch. Dohovor ECC, na druhú stranu, bude mať po prijatí silu právneho predpisu a jeho riešenia budú priamo aplikované pri použití Dohovoru CISG.*“²⁴⁹

Keď sa už interpretačné vyplňanie medzier tohto medzinárodného predpisu spôsobených nástupom nových technológií zdalo nedostatočným, existovali dve základné možnosti ako sa s danou situáciou vysporiadať. Prvým bolo zapracovanie zmien do jednotlivých, už existujúcich, dokumentov, ktoré by mohli spôsobovať právne prekážky pre elektronické uzatváranie zmlúv a druhým príprava dohovoru, ktorý by sa výhradne zaoberal danou problematikou.²⁵⁰ Prednosť dostala druhá alternatíva, čo viedlo k vypracovaniu Dohovoru ECC, ktorý bude v princípe aplikovaný „*pri použití elektronických prostriedkov komunikácie v spojitosti s uzatvorením alebo plnením zmluvy, na ktorú sa vzťahuje niektorý z nasledovných dohovorov, ktorých zmluvnými štátmi sú alebo sa stanú zmluvné štáty tohto dohovoru.*“²⁵¹ Jedným zo spomínaných

---

²⁴⁶ Porov. MISTELIS, Loukas. *CISG-AC Publishes First Opinions* [online]. Last updated March 26, 2008 [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC.html>>.

²⁴⁷ Dostupné z WWW: <<http://www.cisgac.com/default.php?sid=128>>. /aj v slovenskom znení/

²⁴⁸ CISG-AC. *CISG-AC Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online]. 15 August 2003 [cit. 2010-03-02]. Rapporteur: Professor Christina Ramberg, Gothenburg, Sweden. Dostupné z WWW: <<http://www.cisgac.com/default.php?ipkCat=128&ifkCat=143&sid=143>>; slovenské znenie z WWW: <<http://www.cisgac.com/UserFiles/File/CISG%20AC%20Stanovisko%201.pdf>> (ďalej citované ako Stanovisko 1 CISG AC).

²⁴⁹ EISELEN, Sieg. The Interaction between the Electronic Communications Convention and the United Nations Convention on the International Sale of Goods. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 333-352. ISBN 9789041127495, s.334 (ďalej citované ako Interaction between ECC and CISG), s.334. /preklad autora/

²⁵⁰ Ibid.

²⁵¹ Článok 20 odst. 1 Dohovoru ECC. /preklad autora/

dohovorov je aj Dohovor CISG, a preto je nutné objasniť ich vzájomný vzťah a v neposlednom rade pokúsiť sa zodpovedať otázku, či zvolená alternatíva prináša riešenie doposiaľ neupravených záležitostí (medzier v právnej úprave).

4.4.2 Rozsah pôsobnosti

I keď sú oba dohovory v prípade ich rozsahu pôsobnosti takmer identické, na určité odlišnosti je potrebné upozorniť²⁵².

Je to predovšetkým povaha vzťahov (medzinárodných transakcií), ktoré do predmetu úprav spadajú. Dohovor ECC sa vzťahuje na *akékoľvek* (medzinárodné) zmluvy, pri ktorých došlo k použitiu elektronických prostriedkov komunikácie²⁵³, zatiaľ čo predmet úpravy Dohovoru CISG je užší- sú ním (medzinárodné) zmluvy o *kúpe tovaru*^{254;255}. Zhodné pre oba dohovory je, že sa použijú len v prípade medzinárodných transakcií, čiže ak strany majú miesto podnikania v rozličných štátoch²⁵⁶. S tým rozdielom, že v prípade Dohovoru CISG musí ísť o štáty, ktoré sú jeho zmluvnými štátmi, no v Dohovore ECC sa s takýmto obmedzením nestretneme²⁵⁷. Odlišný je aj spôsob určenia tohto miesta- Dohovor CISG k nemu pristupuje ako k faktickej otázke- dôležité je, kde sa skutočne „fyzicky“ nachádza²⁵⁸ (v prípade viacerých je to miesto podnikania, ktoré má najužší vzťah k zmluve a jej plneniu²⁵⁹). V Dohovore ECC bola zvolená cesta vyvrátiteľnej domnienky miesta, ktoré strana ako svoje miesto podnikania označila²⁶⁰, s možnosťou pre druhú stranu dokázať, že uvedené miesto podnikania sa

---

²⁵² Táto časť práce je venovaná porovnaniu oboch dohovorov. Pre podrobnosti k rozsahu pôsobnosti Dohovoru ECC viď kapitolu 4.3.1.

²⁵³ Článok 1 Dohovoru ECC. angl.: „This Convention applies to the use of electronic communications in connection with the formation or performance of a contract...“

²⁵⁴ Článok 1 Dohovoru CISG. angl.: „This Convention applies to contracts of sale of goods...“

²⁵⁵ Čo sa rozumie kúpou tovaru je podrobnejšie vymedzené v čl.2 až 5 Dohovoru CISG.

²⁵⁶ Článok 1 odst.1 Dohovoru ECC, čl.1 odst.1 Dohovoru CISG.

²⁵⁷ Porov. čl.1 odst.1 a) Dohovoru CISG a čl. 1 Dohovoru ECC.

²⁵⁸ Definícia aj v Rozsudku vrchného zemskeho súdu v Stuttgarte, 5 U 118/99, z 28.2.200: angl.: „The Court defined the place of business as the place where the business is actually and chiefly run, which requires stability as well as a certain independent sphere of authority.“ Dostupné z WWW: <<http://www.unilex.info/case.cfm?pid=1&do=case&id=829&step=Abstract>>.

²⁵⁹ Článok 10 Dohovoru CISG.

²⁶⁰ Interaction between ECC and CISG, s.339.

v danom mieste nenachádza²⁶¹. Ďalší rozdiel tejto oblasti spočíva v tom, že zmluvné štáty Dohovoru CISG môžu vylúčiť jeho aplikáciu v prípadoch, keď by k nej došlo na základe predpisov medzinárodného práva súkromného²⁶². Takúto možnosť Dohovor ECC nedáva²⁶³.

V druhom rade je to povaha strán- tu sa však s odlišnosťami nestretáme. Dohovory sa uplatnia bez ohľadu na to, či strany alebo zmluva majú občianskoprávnú alebo obchodnú povahu²⁶⁴. Taktiež sa zhodujú vo vylúčení spotrebiteľských zmlúv zo svojej vecnej pôsobnosti, i keď tu naopak existuje domnienka v Dohovore CISG. Ten „sa nepoužije na kúpy tovaru kupovaného na osobnú potrebu, potrebu rodiny alebo domácnosti, ibaže predávajúci pred uzavretím zmluvy alebo pri jej uzavretí nevedel a ani nemal vedieť, že sa tovar kupuje na taký účel“²⁶⁵. Dôvodom tohto rozdielu je fakt, že v čase prijatia Dohovoru CISG sa nepredpokladalo, že by spotrebiteľia uzatvárali aj cezhraničné zmluvy²⁶⁶. Dohovor ECC žiadne podobné „obmedzenie“ neobsahuje a bezpodmienečne vylučuje všetky spotrebiteľské zmluvy²⁶⁷.

4.4.3 Forma právneho úkonu

Oba dohovory neobsahujú požiadavku zvláštnej formy právneho úkonu ako podmienku jeho platnosti. Dohovor CISG stanovuje, že „zmluva o kúpe sa nemusí uzavrieť alebo preukazovať písomne a nevyžadujú sa pri nej žiadne iné formálne náležitosti“²⁶⁸ a do prijatia Dohovoru ECC sa výkladom odvodzovalo, že táto formulácia nekladie žiadne prekážky používaniu elektronických prostriedkov komunikácie²⁶⁹.

Po vstupe Dohovoru ECC do platnosti by bola odstránená akákoľvek

---

²⁶¹ Článok 6 Dohovoru ECC. angl.: „For the purposes of this Convention, a party’s place of business is presumed to be the location indicated by that party, unless another party demonstrates that the party making the indication does not have a place of business at that location.”

²⁶² Vid’ čl.95 Dohovoru CISG.

²⁶³ Je síce možné urobiť výhradu na základe čl.19 (vid’ kapitola 4.3.1), ale jej účel je odlišný. Porov. aj Scope of application, s.50.

²⁶⁴ Článok 1 odst.3 Dohovor CISG, čl.1 odst.3 Dohovor ECC.

²⁶⁵ Článok 2 písm.a) Dohovoru CISG.

²⁶⁶ Interaction between ECC and CISG, s.339.

²⁶⁷ Článok 2 odst.1 písm.a) Dohovoru ECC.

²⁶⁸ Článok 11 Dohovoru CISG.

²⁶⁹ Porov. Stanovisko 1 CISG AC, s.1.

pochybnosť, keďže ten stanovuje, že „*platnosť alebo vynútiteľnosť komunikácie alebo zmluvy nesmie byť odmietnutá len na základe toho, že bola uskutočnená formou elektronických prostriedkov komunikácie.*“²⁷⁰ Dohovor CISG však umožňuje zmluvným štátom urobiť vyhlásenie na základe článku 96 a tým docieľiť, že sa článok 11 nepožadujúci písomnú formu právneho úkonu (a s ním aj 29 a časť II Dohovoru) nepoužijú v prípade, ak niektorá zo strán má miesto podnikania v štáte, ktorý takéto vyhlásenie učinil.^{271;272} V praxi to znamená, že je vyžadovaná písomná forma úkonu. Otázkou bolo, či požiadavka písomnej formy bola splnená aj v prípade použitia elektronických prostriedkov komunikácie²⁷³. Jasnú odpoveď podáva práve Dohovor ECC uplatnením princípu ekvivalencie foriem vo svojom článku 9 odst. 2²⁷⁴.

4.4.4 Uzatvorenie zmluvy

Dohovor CISG sa zaoberá uzatváraním zmluvy vo svojej časti II (čl.14 – 24). Keď sa v nej hovorí o oferte, jej odvolaní, zrušení alebo prijatí, kľúčovým pojmom určujúcim rozhodný moment je slovo *dôjde* (v angl. *reaches*)²⁷⁵. Objasniť jeho význam v kontexte použitia elektronickej komunikácie nemusí byť vôbec jednoduché. To, kedy môžeme hovoriť o dokončení procesu vzniku zmluvy nám určuje čl. 23 Dohovoru CISG²⁷⁶ - stáva sa tak účinnosťou prijatia návrhu jeho adresátom. Prijatie návrhu sa stáva účinné v okamihu, keď vyjadrenie súhlasu dôjde navrhovateľovi²⁷⁷, preto je pre uzatvorenie zmluvy a následky z toho vyplývajúce potrebné určiť miesto a čas „stretnutia vôľ“. V prípade komunikácie elektronickými prostriedkami sú tieto úkony

---

²⁷⁰ Vid' čl. 8 odst. 1 Dohovoru ECC. angl.: „A communication or a contract shall not be denied validity or enforceability on the sole ground that it is in the form of an electronic communication.“

²⁷¹ Článok 12 Dohovoru CISG.

²⁷² Doposiaľ tak učinilo len 10 štátov: Argentína, Arménsko, Bielorusko, Chile, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Paraguaj, Rusko a Ukrajina. Dostupné z WWW [cit.2010-26-6]: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html>.

²⁷³ Interaction between ECC and CISG, s.344.

²⁷⁴ Vid' kapitola 4.2.

²⁷⁵ Vid' čl. 15, 16, 17, 18, 20, 22, 24 Dohovoru CISG.

²⁷⁶ Článok 23 Dohovoru CISG: „Zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie ponuky [rozum. návrhu-pozn.autora] sa stane účinným podľa ustanovení tohto Dohovoru.“

²⁷⁷ Článok 18 odst.2 Dohovoru CISG.

(odoslanie alebo doručenie návrhu a vyjadrenie súhlasu s ním²⁷⁸) vo forme dátových správ. Aby bola zachovaná určitosť týchto úkonov, vyžadujú si nové technológie aj nový prístup.

Pokúsila sa oň Poradná rada CISG vo svojom Stanovisku č.1²⁷⁹. Podľa neho „výraz „dôjsť“ zodpovedá v prípade elektronickej komunikácie momentu, keď elektronickej správa dorazí na server adresáta ponuky“²⁸⁰. Podobne ako v prípade požiadavky formy, Dohovor ECC situáciu upresňuje, tentoraz vo svojom článku 10 odst. 2. V jeho závere stanovuje, že pod možnosťou zistenia obsahu elektronickej komunikácie rozumie jej „dôjdenie na elektronickej adresu príjemcu“.²⁸¹ Ešte predtým však rozlišuje, či ide o adresu vopred určenú príjemcom. V prípade, že to tak nie je, je okrem možnosti zistenia obsahu elektronickej komunikácie daná aj podmienka, že príjemca je informovaný o tom (bol si vedomý toho), že elektronickej komunikácia bola zaslaná na danú (vopred neurčenú) adresu²⁸².

4.4.5 Zhodnotenie porovnania

Ako sme mohli vidieť, oba dohovory majú veľmi podobný predmet úpravy a vzťahujú sa na rovnaký druh transakcií. Ešte viac ako povaha medzinárodných obchodov sa menia prostriedky, pomocou ktorých sú realizované. V dobe prijatia Dohovoru CISG sa nepočítalo s takým závažným nástupom elektronickej komunikácie umožneným masovým rozšírením prístupu k internetu. Ten so sebou priniesol aj dovedy nepoložené otázky. O ich zodpovedanie a vyplnenie určitých medzier v právnej úprave sa pokúsila Poradná rada CISG svojimi užitočnými, no právne nezáväznými stanoviskami. Prijatie Dohovoru ECC je však jasným signálom a logickým vyústením snáh zjasniť a sprehľadniť danú oblasť medzinárodného práva. Oba dohovory nestoja v protiklade a nedochádza k stretom pri ich aplikácii, ale navzájom sa dopĺňajú

---

²⁷⁸ Určenie času jednotlivých úkonov má význam aj vo fáze pred samotným uzatvorením zmluvy- napr. počiatok pôsobenia návrhu, jeho zrušenie vid'.čl.15 Dohovoru CISG; odvolanie návrhu čl.16, zánik návrhu čl.17, počiatok plynutia lehoty pre prijatie návrhu- čl.2, späťvzatie prijatia čl.22.

²⁷⁹ Supra pozn. 250.

²⁸⁰ Obdobne Stanovisko 1 CISG AC (k čl.16, čl.17), s.4; (k čl.20) s.7; (k čl.22) s.10; (k čl.24) s.11.

²⁸¹ Vid' čl.10 odst.2 Dohovoru ECC. /preklad autora/, angl.: „An electronic communication is presumed to be capable of being retrieved by the addressee when it reaches the addressee's electronic address.”

²⁸² Ibid., angl.: „The time of receipt of an electronic communication at another electronic address of the addressee is the time when it becomes capable of being retrieved by the addressee at that address and the addressee becomes aware that the electronic communication has been sent to that address.“

(respektíve ten starší je doplňovaný tým novším). Dohovor ECC by sa tak po jeho vstupe v platnosť stal cenným partnerom pri jednotnej interpretácii a aplikácii Dohovoru CISG²⁸³.

Vyššie uvedené je možné najlepšie ilustrovať na nasledovnom príklade²⁸⁴: Strany zmluvy o kúpe tovaru majúce miesto podnikania v štátoch A a B, ktoré sú oba zmluvnými štátmi Dohovoru CISG, si ako rozhodné právo zvolili právo štátu A. Tým pádom sa použije Dohovor CISG ako právny predpis upravujúci ich vzájomný vzťah. Tento predpis zostáva rozhodným pre danú zmluvu aj v prípade, že pri jej vyjednávaní, uzatvorení alebo plnení došlo k použitiu elektronických prostriedkov komunikácie. Aj keby bol Dohovor ECC použiteľný na základe jeho článku 1, žiadnym spôsobom nenahradzuje Dohovor CISG. Naopak, vzťahuje sa na použitie elektronických prostriedkov komunikácie, či už počas utvárania zmluvy alebo jej plnenia, a preto dopĺňa a pomáha pri aplikovaní hmotnoprávnej úpravy Dohovoru CISG.

4.5 Náčrt budúceho vývoja

4.5.1 Postoj Európskej únie

Európska komisia nemá právomoc uzatvárať zmluvy v záležitostiach týkajúcich sa vzťahov medzi členskými štátmi a tretím štátmi, pokiaľ na ňu táto právomoc nebola výslovne prenesená. Tým pádom si ju ponechávajú členské štáty. Avšak musia dbať na komunitárne právo, aby sa s ním ich záväzky nedostali s ním do rozporu.

Európska komisia vo svojom vyjadrení z r. 2005²⁸⁵ uviedla s odkazom na smernicu o e-obchode svoje návrhy smerujúce k vylúčeniu možného budúceho stretu Dohovoru ECC s európskym právom. Navrhla ponechanie ustanovenia umožňujúceho

---

²⁸³ Interaction between ECC and CISG, s.352.

²⁸⁴ BOSS, Amelie H. Introduction. In BOSS, Amelie H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 1-16. ISBN 9789041127495, s.5.

²⁸⁵ United Nations Commission on International Trade Law. *Draft Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts :Compilation of comments by Governments and international organizations* [online]. Vienna : s.n., 4-15 July 2003 [cit. 2010-03-05]. A/CN.9/578/Add.5. Dostupné z WWW: < <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/sessions/38th.html>> (ďalej citované ako Komentár Európskej komisie).

podpis Dohovoru aj *regionálnym organizáciám ekonomickej integrácie*²⁸⁶ a znenie tzv. odpájanej klauzuly (angl. disconnection clause), ktorá by zaručovala, že členské štáty nebudú aplikovať ustanovenia Dohovoru ECC v prípade, že je daná otázka upravená komunitárnym právom²⁸⁷. Argumentom, na základe ktorého bola táto úprava navrhovaná (a neskôr aj prijatá) bolo, že „*niektoré regionálne organizácie ekonomickej integrácie majú právomoc prijať pravidlá zamerané na harmonizáciu [súkromného] obchodného práva s úmyslom umožniť vytvorenie vnútorného trhu medzi ich členskými štátmi... Preto, v otázkach spadajúcich do regionálnej právnej harmonizácie, má regionálna organizácia ekonomickej integrácie niektoré znaky vnútroštátneho právneho poriadku a náleží jej podobné zaobchádzanie... zmluvné štáty Dohovoru majú aplikovať pravidlá tejto organizácie prednostne pred ustanoveniami Dohovoru*“²⁸⁸

Popri pristúpení suverénnych štátov je teda táto možnosť zakotvená v čl.17 Dohovoru ECC aj pre regionálne hospodárske integračné organizácie²⁸⁹. EÚ do tohto vymedzenia nepochybne spadá a jej kompetencie zahŕňajú elektronické obchodovanie, minimálne ak ide o jeho cezhraničné aspekty²⁹⁰. Avšak zatiaľ ani EÚ ani žiadny z jej členských štátov Dohovor nepodpísali. Dôvodom je pravdepodobne spomínaná odpájacia klauzula. Toto ustanovenie bolo totiž nakoniec do textu zakomponované v mierne odlišnej podobe ako bolo navrhnuté Európskou komisiou v jej vyjadrení²⁹¹, ale jeho podstata zostala nezmenená²⁹². Kvôli námietkam, že dohovor OSN nemôže predpisovať členským štátom, aké pravidlá majú aplikovať v dôsledku ich členstva

---

²⁸⁶/Preklad autora/.

²⁸⁷ Komentár Európskej komisie, s.2. angl.: „In their mutual relations, Parties which are members of the European Community shall apply Community rules and shall not therefore apply the rules arising from this Convention except in so far as there is no Community rule governing the particular subject concerned and applicable to the case.“

²⁸⁸ Vid' United Nations. General Assembly. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-eighth session* [online]. New York : s.n., 4-15 July 2005 [cit. 2010-03-05]. A/60/17. Dostupné z WWW : < http://www.unctad.org/en/docs/a60d17_en.pdf>, s.35, odst. 119. /preklad autora/

²⁸⁹ Vid' kapitola 4.3.6.

²⁹⁰ KILIAN, Wolfgang. The Electronic Communications Convention : A European Union Perspective. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 407-414. ISBN 9789041127495, s.408 (ďalej citované ako EU perspective).

²⁹¹ Supra pozn.289.

²⁹² Článok 17 odst. 4 Dohovoru. angl.: „This Convention shall not prevail over any conflicting rules of any regional economic integration organization as applicable to parties whose respective places of business are located in member States of any such organization, as set out by declaration made in accordance with article 21.“

v integračnej organizácii²⁹³, bola zmenená formulácia klauzuly tak, že sa neuplatní automaticky ale jej použitie je založené na nasledovnej podmienke: prednosť iných pravidiel (v tomto prípade komunitárneho práva) musí byť oznámená vyhlásením na základe čl.21 Dohovoru²⁹⁴. Ako ale vyplýva zo znenia klauzuly, nepostačuje, ak je takéto vyhlásenie učené len zo strany organizácie- musí k nemu dôjsť aj zo strany členského štátu (v prípade, že sú oba subjekty stranou Dohovoru). Ak by sa tak nestalo, znamenalo by to, že Dohovor má prednosť pred komunitárnym právom. Zdá sa, že práve záverečné znenie článku 17 odst. 4 neuspokojace očakávania EÚ je vnímané ako prekážka prístúpenia EÚ a jej členských štátov k Dohovoru.²⁹⁵

Sila tohto argumentu je ale zoslabená viacerými skutočnosťami. Dohovor ECC je prvý medzinárodne záväzný dohovor zaoberajúci sa elektronickým obchodovaním. Keďže ho už, medzi inými, podpísali Čína a Rusko, sú zainteresovaní už aj veľkí hráči svetovej ekonomiky. Predovšetkým ale platí, že doposiaľ nie je Dohovor ECC v rozpore so žiadnym predpisom komunitárneho práva²⁹⁶. V skutočnosti sa danej problematiky týkajú len smernica o e-obchode a smernica o e-podpise²⁹⁷. Ďalší „dôkaz“ zlučiteľnosti medzinárodnej a európskej úpravy je postoj európskych štátov k Modelovému zákonu 1996- niektoré, ako napríklad Slovinsko, prijali jeho princípy, na ktorých je založený aj Dohovor ECC²⁹⁸, pred vstupom do EÚ, iné tak učinili v priebehu transpozície spomínaných smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku (Francúzsko, Írsko, Portugalsko, Španielsko). Vyzerá to teda tak, že Európska komisia je motivovaná hlavne túžbou zachovať si flexibilitu do budúcnosti pri príprave vlastných komunitárnych právnych predpisov o elektronickom uzatváraní zmlúv.²⁹⁹

---

²⁹³ Porov. United Nations. General Assembly. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-eighth session* [online]. New York : s.n., 4-15 July 2005 [cit. 2010-03-05]. A/60/17. Dostupné z WWW : < http://www.unctad.org/en/docs/a60d17_en.pdf>, s.35-36, odst.120.

²⁹⁴ Pozri aj Explanatory note s.86, odst. 270.

²⁹⁵ EU perspective, s.411.

²⁹⁶ Ibid.

²⁹⁷ Pre podrobnejšie porovnanie potvrdzujúce záver o vzájomnej kompatibilite daných úprav pozri EU perspective s.412-413.

²⁹⁸ Vid' kapitola 4.2.

²⁹⁹ EU perspective, s.413-414.

4.5.2 Postoj Medzinárodnej obchodnej komory

Od svojho založenia v roku 1919 je Medzinárodná obchodná komora (angl. International Chamber of Commerce, ICC) platformou pre vytváranie obchodných pravidiel, ktoré sa stali súčasťou medzinárodného obchodu. Jej modelové zmluvy, jednotné pravidlá a nezáväzný kódexy sú vypracovávané po siahodlhých konzultáciách s obchodnými spoločnosťami po celom svete. Okrem iného sa dlhodobo podieľa aj na práci Komisie UNCITRAL a nebolo tomu inak ani pri prácach na Dohovore ECC.³⁰⁰ Zastáva názor, že by zvláštnym dohovorom nemal byť vyvolaný dojem, že elektronické uzavieranie zmluvy je nejako fundamentálne odlišné od medzinárodných zmlúv uzavieraných prostredníctvom iných médií, i keď je pravdou, že internet môže vyvolať určité špecifické právne otázky³⁰¹.

Ešte pred tým ako bol Dohovor ECC schválený, publikovala ICC výsledok svojej práce v oblasti elektronického obchodovania- eTerms 2004³⁰². Jedná sa vlastne len o dva články, ktoré je možno začleniť do zmluvy a vyjadriť nimi úmysel uzavrieť záväznú elektronickú zmluvu. Prvým z nich strany prehlasujú záväznosť elektronických správ a druhý určuje moment odoslania a prijatia správy stranami zmluvy. Tieto ustanovenia neovplyvňujú záväzky vyplývajúce zo zmluvy a sú použiteľné pre zmluvy o kúpe tovaru, prevode práv alebo poskytnutí služieb bez ohľadu na to, či strany použili ako prostriedok pre uzatvorenie zmluvy webovú stránku, e-mail alebo systém elektronickej výmeny dát (EDI). Sú veľmi podobné obdobným článkom v Dohovore ECC, i keď je nutné upozorniť na rozdielne ponímanie prijatia a odoslania elektronickej správy.³⁰³ eTerms 2004 možno použiť bez ohľadu na to, či sa aplikuje Dohovor ECC. V prípade, že by to tak bolo, dohoda o použití eTerms povedie k odchýleniu od zodpovedajúcich ustanovení Dohovoru na základe jeho článku 3 a tým pádom nedôjde k ich stretu.³⁰⁴

---

³⁰⁰ KUNER, Christopher. ICC Perspectives on the United Nations Electronic Communications Convention. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 415-422. ISBN 9789041127495, s.415,416 (ďalej citované ako ICC Perspectives).

³⁰¹ ICC perspectives, s.417.

³⁰² ICC e-Terms 2004. V anglickom znení dostupné z WWW [cit. 2010-06-26]: <<http://www.iccwbo.org/policy/law/id3668/index.html>>.

³⁰³ Vid' čl. 2 E-terms a čl.10 Dohovoru ECC.

³⁰⁴ ICC perspectives, s. 419-420.

ICC má v pláne revidovať eTerms 2004 a zvažuje zakomponovanie výslovného odkazu na Dohovor ECC v snahe ujasniť ich vzájomný vzťah. Považuje tento dokument za „užitočnú reformu pri povzbudení rozvoja cezhraničného online obchodu tak v rozvinutom ako aj rozvojovom svete.“³⁰⁵ Dohovor ECC a eTerms 2004 sa navzájom dopĺňajú a zatiaľ čo Dohovor poskytuje právny základ a oporu pre používanie elektronických prostriedkov komunikácie, eTerms poskytujú spoločnostiam možnosť praktického využitia ich začlenením do zmluvy³⁰⁶.

4.5.3 Súčasný stav a náčrt vyhlíadok do budúcnosti

Napriek tomu, že daný dohovor je pomerne stručný, môže byť užitočným nástrojom pri formovaní ďalšieho vývoja úpravy elektronického obchodovania. Je v skutočnosti prvým medzinárodným dohovorom zaoberajúcim sa danou problematikou.

K dátumu uzavretia rukopisu tejto práce ho podpísalo 18 krajín a v nedávnej dobe ho dokonca už dve z nich (Singapur a Honduras) ratifikovali³⁰⁷. K jeho vstupu do platnosti sú potrebné tri ratifikácie³⁰⁸. Aj keď tieto čísla nevyzerajú na prvý pohľad optimisticky, je potrebné spomenúť, že podobná situácia bola aj pri Dohovore CISG, dnes najvýznamnejšom dohovore v oblasti medzinárodného obchodu. Navyše rozdielna povaha týchto dohovorov môže odôvodňovať rozdielny prístup krajín k ich prijatiu³⁰⁹. Okrem Singapuru a Hondurasu pokročila v procese ratifikácie Austrália a v debata o nej aj Spojené štáty³¹⁰. Dôležité nepochybne bude aj aký konečný postoj zaujme Európska

---

³⁰⁵ International Chamber of Commerce. *International Chamber of Commerce* [online]. Paris : s.n., 19 June 2006 [cit. 2010-06-26]. Business endorses UN convention on electronic contracting. Dostupné z WWW: <<http://www.iccwbo.org/icchgdi/index.html>>. /preklad autora/

³⁰⁶ ICC Perspectives, s.421.

³⁰⁷ United Nations Commission on International Trade Law. *Status 2005 – United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [online]. [cit. 2010-07-20] Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2005Convention_status.html>.

³⁰⁸ Ibid.

³⁰⁹ CASTELLANI, Luca. *RE: [WEB] Convention on the Use of Electronic Communications* [elektronická pošta]. From: Luca CASTELLANI (luca.castellani@uncitral.org) on behalf of UNCITRAL (uncitral@uncitral.org) To: martin.horsky@hotmail.com. April 01, 2010 [cit. 2010-07-20]. Osobná komunikácia. orig.: „A comparison with the CISG may not be appropriate since the two conventions have different scope. I would add that the enabling nature of the ECC, as opposed to the substantive nature of the CISG, might lead to a difference in the actual use of the two texts.“

³¹⁰ Ibid. orig. „...and that other countries have completed (Honduras) or are at a very advanced stage (Australia, Singapore) of the process of adoption of the treaty. The USA has also made significant

únia- v súčasnosti prebieha diskusia na pôde Európskej komisie ohľadom rozsahu právomocí prenesených z členských štátov na EÚ³¹¹.

Možno sa stotožniť s názorom predstaviteľa Ruskej federácie - prekvapujúco jednej z krajín, ktoré Dohovor už podpísali- že výhody Dohovoru spočívajú vo vypracovaní určitého návodu ako presne by mali byť všeobecné zásady zmluvného práva aplikované na elektronické transakcie³¹². Neponecháva tak priestor pre nadmerné spoliehanie sa na (súdny) výklad Dohovoru CISG, ktorý by mohol vyústiť do nezrovnalostí pri riešeníach právnych problémov spojených s uzatváraním zmlúv elektronicky a tým pádom dosiahnutiu pravého opaku zamýšľaného cieľa Dohovoru- istoty a predvídateľnosti v medzinárodnom režime úpravy internetových a iných elektronických obchodných transakcií.³¹³

5. Ochrana spotrebiteľa v oblasti internetového obchodovania

5.1 Úprava spotrebiteľského práva v oblasti internetového obchodovania

I keď je súkromné právo založené na zásade rovnosti strán, dnes už ťažko možno namietat' proti zakotveniu ochrany slabšej strany v právnych predpisoch. Je oveľa pravdepodobnejšie, že vyváženosť vyjednávacej sily je na strane ekonomicky silnejšieho subjektu. Nie je cieľom tejto práce zaoberať sa teoretickými východiskami spotrebiteľského práva ani zdôvodnením jeho opodstatnenia, ale poukázať na špecifiká v súvislosti s uzatváraním zmlúv prostredníctvom internetu. Na strane spotrebiteľa možno identifikovať viacero záujmov hodných ochrany. Spomedzi nich sú pre účely tejto práce významné len niektoré z nich, a preto otázky ako napr. ochrana súkromia jednotlivcov, ekonomických záujmov spotrebiteľov v oblasti energetiky alebo

---

progress in the consideration of the Convention and the current discussion focuses on issues of federal/State law which do not affect the substance of the Convention....”.

³¹¹ Ibid. orig: „...members of the European Union could not sign the Convention, pending clarification of the European Commission on the extent of jurisdiction transferred from EU member States to the European Union,...”.

³¹² MATVEEV, Alexander. Key Characteristics of Modern Russian Regulation in the Field of Electronic Commerce. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.289-292. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.291.

³¹³ United Nations Commission on International Trade Law. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-eighth session* [online]. Vienna : s.n., 25 June- 13 July 2001 [cit. 2010-02-27]. A/CN.9/484, s. 19, odst.95. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>. /preklad autora/

informovanie o nebezpečných produktoch na trhu zostanú mimo jej rozsahu.

Problematika ochrany spotrebiteľa je jednou z ústredných tém tak národnej, ako aj európskej legislatívy. Na európskej úrovni sa tak deje predovšetkým prostredníctvom smerníc stanovujúcich ciele, ktoré majú byť dosiahnuté implementáciou do národnej úpravy. Popri snahách ako zákaz nekalých obchodných praktík, úprava urovnania malých pohľadávok a harmonizácie postupov pre zabránenie porušovaniu spotrebiteľských záujmov, sa EÚ snaží posilniť právnu istotu spotrebiteľov harmonizáciou pravidiel aplikovateľných na určité transakcie ako napríklad elektronický obchod.³¹⁴

Elektronické obchody prekonali vývoj od zmluvných vzťahov medzi obchodníkmi (tzv. B2B) realizovanými najprv v uzavretých súkromných sieťach k zmluvám typu B2C a C2C³¹⁵. Súhlasíme s názorom, že tento rýchly posun mohol spôsobiť, že relevantné ustanovenia nie sú v jednom právnom predpise ale vo väčšom počte smerníc a vnútroštátnych zákonov³¹⁶. Normy EÚ v oblasti spotrebiteľského práva sú roztrieštené dvoma spôsobmi³¹⁷. Po prvé, smernice umožňujú štátom prijímať prísnejšie pravidlá, pretože „*obsahujú doložky o minimálnej harmonizácii, podľa ktorých môžu členské štáty ponechať v platnosti alebo prijať prísnejšie pravidlá na ochranu spotrebiteľa. Členské štáty túto možnosť v značnej miere využili. Výsledkom je fragmentárny regulačný rámec v Spoločenstve, ktorý spôsobuje značné náklady na súlad s pravidlami pre podniky, ktoré chcú obchodovať v zahraničí.*“³¹⁸ Po druhé, mnohé otázky sú upravené nekonzistentne alebo sú doposiaľ neupravené.

---

³¹⁴ Porov. Summary of EU legislation : Protection of consumers' economic and legal interests [online]. Dostupné z WWW [cit. 2010-06-26]: <http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/index_en.htm>.

³¹⁵ Vid' kapitola 1.2.1.

³¹⁶ Porov. RIEFA, Christine; HÖRNLE, Julia. The Changing Face of Electronic Consumer Contracts in the Twenty-first Century : Fit for Purpose? In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). *Law and the Internet*. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.89-120. ISBN 9781841138152pbk, s.90 (ďalej citované ako The Changing Face of Electronic Consumer Contracts).

³¹⁷ Porov. Európska komisia. *Zelená kniha o revízii spotrebiteľského acquis* [online]. Brusel : s.n., 2007 [cit. 2010-06-27]. KOM (2006) 744 final, slovenská verzia, s.6. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/acquis/green-paper_cons_acquis_sk.pdf> (ďalej citované ako Zelená kniha).

³¹⁸ Európska komisia. *Návrh Smernica Európskeho parlamentu a Rady o právach spotrebiteľov* [online]. Brusel : s.n., 2008 [cit. 2010-03-23]. KOM (2008) 614 v konečnom znení, slovenská verzia, s.3. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/COMM_PDF_COM_2008_0614_F_SK_PROPOSITION_DE_DIRECTIVE.pdf> (ďalej citované ako Návrh smernice).

Spotrebiteľ si v konkrétnom prípade nemusí uvedomovať, že sa jedná o zmluvu s medzinárodným prvkom (cezhraničnú zmluvu), čím sa môžu zhoršiť jeho predpoklady pre vymáhateľnosť práva. Dnes by však už nemalo byť bežné, tak ako tomu bolo v nedávnej minulosti, že internet je anonymným prostredím a spotrebiteľia majú problém získať informácie o druhej strane budúceho zmluvného vzťahu vopred alebo sú informácie, ktoré získajú, neúplné, prípadne zavádzajúce³¹⁹. Riešenie, ktoré momentálne prevažuje na úrovni európskeho medzinárodného práva súkromného, vychádza zo zachovania ochrany poskytovanej danému spotrebiteľovi v štáte jeho obvyklého pobytu³²⁰.

Z európskych smerníc zameraných na ochranu práv spotrebiteľov, tzv. spotrebiteľského *acquis* sú pre oblasť spotrebiteľských zmlúv uzatváraných cez internet najvýznamnejšie Smernica o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku³²¹ a Smernica o elektronickom obchode. Prvá z nich je špecifickejšie zameraná na ochranu spotrebiteľov (právo na informácie o tovare a službách, právo odstúpiť od zmluvy, ochrana pred zneužitím platobnej karty), druhá zase zahŕňa problematiku prostredia internetu a transakcií realizovaných jeho prostredníctvom.

Táto úprava však nie je postačujúca aj vzhľadom k tomu, že ich interpretácia a aplikácia v členských štátoch nie je vždy uspokojivá³²². Európska legislatíva v tejto oblasti má určite viacero nedostatkov, z ktorých za hlavné možno považovať³²³:

- a) nedostatok presnosti (jasnosti)
- b) pomalý „reakčný čas“.

ad a) Úprava otázok spotrebiteľského práva je vo viacerých právnych predpisoch a je tak pomerne neprehľadná. Už len samotná definícia spotrebiteľa môže byť rôzne chápaná a môžeme naraziť na menšie či väčšie odchýlky v jednotlivých

---

³¹⁹ Vid'. napr. DICKIE, John. *Producers and consumers in EU E-commerce law*. Oxford [etc.] : Hart, 2005. 152 s. ISBN 1841134546, s.28 (ďalej citované ako *Producers and consumers in EU E-Commerce law*).

³²⁰ JAGIELSKA, Monika. *Consumer Protection in E-Commerce*. In HEIDERHOFF, Bettina; ZMIJ, Grzegorz (ed.). *Law of E-Commerce in Poland and Germany*. München : Sellier European Law Publishers, 2005, s.42-53. ISBN 3935808852pbk, s. 51 (ďalej citované ako *Consumer Protection in E-Commerce*).

³²¹ Smernica 97/7/ES Európskeho Parlamentu a Rady z 20.mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku. Úradný vestník EÚ L 144, 04/06/1997, s.19-27.

³²² Porov. *The Changing Face of Electronic Consumer Contracts*, s.90.

³²³ Porov. *Producers and consumers in EU E-Commerce law*, s.134.

smerniciach, ktoré sú následne transponované do vnútroštátnych právnych poriadkov³²⁴. Situácia sa komplikuje s prijatím každého ďalšieho predpisu. Zostáva na vláдах jednotlivých krajín, aby sa s tým nejako vyrovnali, čo sa im nie vždy darí³²⁵. Riešením by mohla byť nová navrhovaná úprava- Návrh smernice Európskeho Parlamentu a Rady o právach spotrebiteľa³²⁶.

ad b) Pre smernice v tejto oblasti európskeho práva platí, že trvá približne dva až tri roky kým je schválený ich návrh a rovnaký čas je daný na transpozíciu do vnútroštátneho právneho poriadku. Takýto časový interval je nevhodný pre tak dynamickú oblasť ako je internetové obchodovanie a môže sa stať, že daný návrh je zastaraný ešte pred tým, ako dôjde k jeho implementácii.³²⁷ Je nutné poznamenať, že tento proces bol síce kratší pri Smernici o e-obchode, ale ako sa javí, rýchlosť jej prijatia bola na úkor kvality³²⁸.

Oblasť elektronického obchodovania je špecifická, a preto pre niektoré otázky vznikajúce v tejto oblasti bola dovtedajšia úprava nedostatočná. V prípade internetovej transakcie popri bežných rizikách hroziacich pri akomkoľvek obchode, existuje aj hrozba ďalších, ako napríklad dodanie tovaru nezodpovedajúceho objednávke, nedodanie tovaru vôbec, problémy pri platbe za tovar alebo otázka možného zneužitia osobných informácií³²⁹. Môžeme sa dokonca stretnúť s názorom, že ak by sme porovnali úroveň ochrany spotrebiteľov a predajcov (terminológiou občianskeho zákonníka- dodávateľov) v legislatíve EÚ, spotrebiteľia „ťahajú za kratší koniec“³³⁰.

Tieto riziká znižujú dôveru spotrebiteľov voči nakupovaniu cez internet, obzvlášť ak sa jedná o obchod s medzinárodným prvkom. Tento záver podporujú aj

---

³²⁴ Čl.2 ods.2 Smernice Európskeho Parlamentu a Rady č. 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku: „spotrebiteľ je akákoľvek fyzická osoba, ktorá, v rámci zmlúv upravených touto smernicou, koná na účely spadajúce mimo jej obchodnú, podnikateľskú alebo profesijnú činnosť.“

Čl.1 ods.2 písm.a) Smernice 99/44/ES o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar: „spotrebiteľ: znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách spadajúcich do pôsobnosti tejto smernice koná s cieľom, ktorý sa netýka jej obchodných činností, podnikania alebo profesie“.

³²⁵ Producers and consumers in EU E-Commerce law, s.134.

³²⁶ Podrobne viď kapitola 5.2.

³²⁷ Producers and consumers in EU E-Commerce law, s. 136.

³²⁸ Porov. HELLNER, Michael. The E-Commerce Directive and Private International Law. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.107-122. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712, s.107.

³²⁹ Consumer Protection in E-Commerce, s.42.

³³⁰ Porov. Producers and consumers in EU E-Commerce law, s.132.

prieskumy tzv. Eurobarometra; zatiaľ čo nárast spotrebiteľov v r.2005 až 2008, ktorý nakúpili prostredníctvom internetu od obchodníka z ich krajiny pobytu je o 7 percentuálnych bodov z 23 na 30 %, v prípade nákupu od zahraničného obchodníka je to v tých istých rokoch len zanedbateľný nárast o 1 percento z 6 na 7 %³³¹.

Európska komisia zvažovala viacero možností ako dosiahnuť väčšiu prehľadnosť právnej úpravy a podporiť cezhraničný obchod aj na úrovni zmlúv uzatváraných spotrebiteľmi. Bolo sformulovaných šesť *možností postupu*³³² (angl. policy options, ďalej PO) líšiacich sa od seba použitými prostriedkami k dosiahnutiu cieľa. Najmiernejšia alternatíva (PO 1) počítala so zachovaním súčasného stavu, v inej (PO 2) bolo navrhované použitie nelegislatívnych nástrojov, ako napríklad informačné kampane a zvyšné štyri (PO 3-6) počítali v rôznom rozsahu so zmenou právnej úpravy. Bola odmietnutá možnosť PO 6, ktorá by zakotvovala doložku o vnútornom trhu (angl. internal market clause) buď vo forme doložky vzájomného uznávania (angl. mutual recognition clause) alebo vo forme princípu krajiny pôvodu (angl. country of origin principle). V praxi by to znamenalo, že obchodníkom by postačovalo, aby splnili právne požiadavky predpisov svojho domovského štátu. To by síce uľahčilo ich situáciu, ale taktiež by to malo presne opačný efekt pre spotrebiteľov. No predovšetkým by taká úprava bola v rozpore s článkom 6 Nariadenia Rím I, ktoré neumožňuje vylúčiť ochranu poskytovanú spotrebiteľovi ustanoveniami právneho poriadku krajiny, v ktorej sa obvykle zdržuje, od ktorých sa nemožno odchýliť, ani v prípade voľby rozhodného práva stranami zmluvy³³³. Nakoniec bola ako najvhodnejšia odporučená možnosť prinášajúca 20 legislatívnych zmien založených na úplnej harmonizácii³³⁴ (4 zmeny boli

---

³³¹ Vid' European Commission. Health and consumers directorate-general. *Commission staff working document : Accompanying document to the Proposal for a directive on consumer rights : Annexes* [online].[cit. 2010-03-25], s.7. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/proposal_annex_en.pdf>.

³³² Oficiálny preklad podľa dokumentu Návrh smernice, s.6 je *politické možnosti*. Dovoľujeme si tvrdiť, že vhodnejším je použité slovné spojenie *možnosť postupu* (prístupu), pretože politická možnosť vyzerá skôr na otrocký preklad spojenia policy option bez ohľadu na konotáciu slov. Policy sa síce prekladá ako politika (napr.economic policy-ekonomická politika, administrative policy-správna politika) ale politické možnosti majú nepochybne iný význam ako možnosti politiky, čiže učité možnosti postupu. Podobne aj český preklad používa termín *varianta* a nemecký *Option*.

³³³ Porov. European Commission. *Commission staff working document accompanying the proposal for a directive on consumer rights : Impact Assessment Report* [online].[cit. 2010-03-25], s.21-25. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/impact_assessment_report_en.pdf> (ďalej citované ako Posúdenie vplyvu).

³³⁴ Úplná harmonizácia znamená, že neumožňuje členským štátom zaviesť prísnejšie podmienky.

prevzaté z miernejšej možnosti- PO 3 a 16 zmien je zo samotnej možnosti PO 4)³³⁵ s tým, že táto voľba nevylučuje simultánne použitie nelegislatívnych metód z PO 2 (kampane, kódexy)³³⁶.

5.2 Návrh smernice o ochrane spotrebiteľa

5.2.1 Východiská Návrhu smernice

V nadväznosti na prijatie Zelenej knihy o revízii spotrebiteľského acquis³³⁷ (angl. Green Paper on the Review of the Consumer Acquis) vo februári 2007 a vypracovanie posúdenia vplyvu, bol Európskou komisiou prijatý Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o právach spotrebiteľa³³⁸ (ďalej Návrh smernice, Návrh).

Cieľom tohto návrhu je *„dosiahnuť skutočný spotrebiteľský vnútorný trh vytvorením správnej rovnováhy medzi vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľa a konkurencieschopnosťou podnikov a zároveň zabezpečiť dodržiavanie zásady subsidiarity.“*³³⁹ Tým by prispel *„k lepšiemu fungovaniu spotrebiteľského vnútorného trhu posilnením dôvery spotrebiteľov vo vnútorný trh a zmiernením nezáujmu podnikov o cezhraničné obchodovanie. Tento všeobecný cieľ by sa dosiahol znížením fragmentácie, sprísnením regulačného rámca, zabezpečením vysokej jednotnej úrovne ochrany spotrebiteľov a poskytnutím príslušných informácií o tom, ako ich uplatňovať.“*

Celkovo sa v súčasnosti ochrany spotrebiteľov týka osem smerníc EÚ, ktoré tvoria takzvané spotrebiteľské acquis. Návrh smernice by však mal nahradiť štyri v súčasnosti platné smernice- na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov, o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku a o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar³⁴⁰. Zvyšná polovica- smernica týkajúca sa ochrany kupujúcich v súvislosti s niektorými prvkami zmlúv o kúpe práva na časovo

---

³³⁵ Porov. Posúdenie vplyvu, s.28, bod 5.6.

³³⁶ Porov. Posúdenie návrhu, s.4 a 21-22.

³³⁷ Vid' pozn.317.

³³⁸ Vid' pozn.318.

³³⁹ Návrh smernice, s.3.

³⁴⁰ Smernice 85/577/ES, 93/13/ES, 97/7/ES, 99/44/ES.

vymedzené užívanie nehnuteľností, o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi a o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov³⁴¹ - zostala mimo rozsahu nového Návrhu. Dôvodom bolo, že prvé dve zo spomínanej druhej štvorice upravujú špecifické spotrebiteľské zmluvy a posledné dve z nich sa netýkajú otázok zmluvného práva³⁴².

5.2.2 Význam Návrhu smernice

Význam Návrhu spočíva predovšetkým v tom, že zjednocuje čiastkovú úpravu vo viacerých smerniciach a zavádza definície základných pojmov. V žiadnej smernici sa nenachádza definícia elektronickej zmluvy, ale zmluvy uzatvorenej na diaľku. Návrh smernice prináša zjednodušenú definíciu³⁴³ odstránením podmienky „organizovaného plánu predaja“³⁴⁴ a odstraňuje akúkoľvek pochybnosť v recitáli 12, v ktorom výslovne uvádza internet ako príklad prostriedku komunikácie na diaľku³⁴⁵.

Dôležitým posunom vpred je zavedenie jednotnej definície spotrebiteľa (a taktiež obchodníka³⁴⁶)³⁴⁷, ktorá je obsahovo takmer identická s definíciou v smernici o e-obchode. Problematické ale môže byť, a to obzvlášť v internetovom prostredí, odlišenie zmlúv, „ktoré sa netýkajú jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, remesla alebo povolania“ respektíve sú „mimo rámca jej obchodu, podnikania alebo profesie“³⁴⁸. Príkladom môže byť fyzická osoba predávajúca pravidelne na niektorom z aukčných portálov (napr. eBay), pre ktorú sa takáto činnosť môže stať zdrojom sekundárneho príjmu³⁴⁹. V takom prípade bude nutné vždy pozorne skúmať konkrétnu situáciu a rozlišovať, či sa jedná o náhodný predaj zopár nepotrebných vecí alebo pravidelný nákup s úmyslom tento tovar ďalej predávať.

---

³⁴¹ Smernice 94/47/ES, 90/314/EHS, 98/6/ES, 98/27/ES .

³⁴² Porov. Posúdenie vplyvu, s.20, bod 4.2.2.

³⁴³ Vid' čl.2 ods. 6 Návrhu a v náväznosti čl.2, odst.7.

³⁴⁴ Vid' čl. 2 ods.1 Smernice 97/7.

³⁴⁵ Vid' recitál 12 Návrhu.

³⁴⁶ Slovenský preklad tejto smernice používa slovo podnikateľ, český obchodník. anglicky: professional. Inokedy sa hovorí o predajcovi, dodávateľovi (93/13/ES). Návrh smernice by okrem iného mal túto terminológiu zjednotiť.

³⁴⁷ Vid' čl.2 odst.1,2 Návrhu.

³⁴⁸ Vid' čl. 2 odst.1 Návrhu a čl. 2, písm. e) Smernice o e-obchode.

³⁴⁹ Porov. The Changing Face of Electronic Consumer Contracts, s.95.

V ďalších ustanoveniach nachádzame požiadavky na informácie poskytované spotrebiteľom (vrátane dôsledkov neposkytnutia), požiadavky na zmluvy uzatvorené mimo prevádzkových priestorov a zmluvy uzatvorené na diaľku, právo odstúpiť od zmluvy (vrátane začiatku a dĺžky lehoty na odstúpenie), práva spotrebiteľov týkajúce sa kúpnych zmlúv (vrátane dodania, prenosu rizika, náhrady škody) alebo práva spotrebiteľov týkajúce sa zmluvných podmienok (požiadavky na transparentnosť, podmienky požadované za neprijateľné).

V oblasti internetového obchodovania je nutné pozornosť venovať úprave online aukcií. Problém, ktorý by mal nový návrh riešiť bola rôzna transpozícia vylúčenia aukcií z rozsahu Smernice o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku a rôzne modely tohto spôsobu internetového predaja. Návrh ponecháva vylúčenie dražieb z obsahu práva odstúpiť od zmluvy naďalej v platnosti a na dražby sa taktiež vzťahujú informačné požiadavky³⁵⁰. Ďalšou súvisiacou oblasťou je tzv. m-obchod a t-obchod³⁵¹, kde môže byť problematickým obmedzený priestor pre zobrazenie požadovaných informácií. Tejto záležitosti je venovaná pozornosť len v recitáli Návrhu smernice s odporúčením upraviť požiadavky na informácie a „*odkázat spotřebitele na iný zdroj informací, například poskytnutím čísla na bezplatnú telefonnu linku alebo hypertextový odkaz na internetové stránce obchodníka, kde je příslušná informace přímo k dispozici a je ľahko dostupná.*“³⁵²

5.2.3 Vzťah k smernici o e-obchode

Smernica o e-obchode aj Návrh smernice majú široký rozsah pôsobnosti. Prienikom sú spotrebiteľské zmluvy uzatvorené online. Návrh okrem iného vymedzuje zmluvy uzatvorené na diaľku a Smernica sa týka poskytovania služieb informačnej spoločnosti. Nemožno teda hovoriť o pomere generality alebo špeciality, skôr by sa tieto dva právne predpisy mali navzájom dopĺňať. Je však potrebné sklbiť dva právne predpisy založené na rozdielnych princípoch. Smernica o e-obchode podobne ako iné v súčasnosti platné smernice v oblasti spotrebiteľského práva vychádza z prístupu minimálnej harmonizácie a umožňuje členským štátom stanoviť vyššiu mieru ochrany.

---

³⁵⁰ Porov. Návrh smernice, s.28.

³⁵¹ Vid' Slovník.

³⁵² Recitál 21 Návrhu.

Návrh smernice naopak vychádza z prístupu tzv. úplnej harmonizácie a štátom nepreneháva priestor pre prísnejšiu úpravu.

Tento rozdiel má dôsledky pri určení rozhodného práva. Smernica je založená na princípe krajiny pôvodu³⁵³, čo v praxi znamená, že poskytovateľovi postačuje splniť požiadavky právneho poriadku krajiny, v ktorej má miesto podnikania (obvyklé bydlisko). To vytvára na jednej strane jednoduché podmienky pre poskytovateľov, no na druhej strane neprehľadnú, a tým pádom nevýhodnú situáciu pre spotrebiteľov. Nariadenie Rím I ale stanovuje, že spotrebiteľ nemôže byť ani v prípade voľby práva zbavený ochrany kogentných ustanovení právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu³⁵⁴. Inými slovami „*sa spotrebiteľom uzatvárajúcim zmluvu s cezhraničným obchodníkom nemôže odoprieť ochrana vychádzajúca z bezpodmienečných pravidiel ich domovskej krajiny.*“^{355;356}

Výsledkom môže byť situácia, keď obchodníkom vznikajú ďalšie náklady, aby splnili požiadavky každej konkrétnej krajiny. Z toho plynú prípadné presunutie týchto nákladov do ceny výrobkov, alebo v horšom prípade neochota obchodníkov poskytovať tovar a služby spotrebiteľom v zahraničí.³⁵⁷ V konečnom dôsledku nemajú spotrebiteľia prístup ku konkurenčným cezhraničným ponukám a nevyužívajú v plnej miere výhody vnútorného trhu spočívajúce vo väčšom výbere a lepších cenách.

Návrh smernice založený na úplne harmonizácii sa zdá ako nádejné riešenie. Stanovuje maximálnu mieru ochrany spotrebiteľov, čo znamená prehľadnosť pre obchodníkov a v kombinácii s Nariadením Rím I poskytuje potrebnú mieru predvídateľnosti a istoty pre spotrebiteľov³⁵⁸. Inak do oblasti internetového obchodovania, zdá sa, výrazne zmeny neprináša³⁵⁹, skôr vyjasňuje určité termíny a má za cieľ sprehľadniť situáciu. Výslovne sa internet spomína len v článku 14, ktorý stanovuje, že „*[p]okiaľ ide o zmluvy uzatvorené cez internet, obchodník môže...umožniť spotrebiteľovi vyplniť a zaslať formulár na odstúpenie od zmluvy elektronicky na svojej*

---

³⁵³ Vid' vyššie kapitola 3.3.2.

³⁵⁴ Vid' čl.6 ods.1,2 Nariadenia Rím I. Dôležité je nezamieňať si tieto kogentné normy s tzv. normami imperatívnymi- vid' Mezinárodní právo soukromé, s.237 an.

³⁵⁵ Návrh smernice, s.3.

³⁵⁶ Bližšie vid' kapitola 3.1.

³⁵⁷ Porov. Posúdenie vplyvu, s.8.

³⁵⁸ Je však treba poznamenať, že viacerí autori nevidia úplnú harmonizáciu ako efektívne riešenie. The Changing Face of Electronic Consumer Contracts, s.94, pozn.28.

³⁵⁹ The Changing Face of Electronic Consumer Contracts, s.92.

*internetovej stránke.*³⁶⁰ Je len na škodu veci, že zvolená modalita dáva obchodníkovi na výber a neprikazuje mu v prípade, že má internetovú stránku, takýto formulár používať. Ustanovenia smernice o e-obchode o uzatváraní elektronických zmlúv a zadávaní elektronických objednávok by tak nemali byť návrhom smernice dotknuté³⁶¹. Návrh neovplyvní ani požiadavky na informácie stanovené v článku 6 smernice o e-obchode³⁶². Naopak zabráni členským štátom stanoviť dodatočné požiadavky na informácie pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy.³⁶³

---

³⁶⁰ Článok 14, odst.2 Návrhu smernice.

³⁶¹ Porov. recitál 25 Návrhu smernice.

³⁶² European Commission. *The proposal for a Directive on Consumer Rights : Scope, relationship with national general contract law and relationship with other Community legislation.* [online]. Brussels, 2009, [cit.2010-3-25]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/note_CDR_en.pdf>.

³⁶³ Vid' čl.11, odst.5 Návrhu smernice.

Záver

Zvolená téma práce poskytovala viacero možností spracovania. Internet už zďaleka nie je neznámym, zriedka dostupným médiom, ale neoddeliteľnou súčasťou bežného života. Preto už úvod práce nie je venovaný tradičnému popisu technických otázok jeho fungovania, ale skôr zamysleniu nad jeho špecifikami a dôvodmi pre právnu úpravu ním umožnených úkonov. Využívanie prevažne zahraničných zdrojov informácií motivované snahou o obohatenie práce pohľadom z iného právneho prostredia napomáhalo naplnenie cieľa tejto práce spočívajúceho v poskytnutí nie úplne tradičného pohľadu na vybrané otázky vzťahu medzinárodného práva súkromného a internetového obchodovania.

Z troch základných otázok medzinárodného práva súkromného- určenia príslušnosti súdu, uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí a určenia rozhodného práva, je práca zameraná predovšetkým na tretiu z nich. Rozhodné právo môže byť určené na základe kolíznych noriem (tak je to väčšinou v predpisoch európskeho práva záväzných aj v jednotlivých členských štátoch) alebo je obsiahnuté v norme priamej. Ich odlíšeniu je venovaná časť druhej kapitoly a následne sú bližšie analyzované jednotlivé relevantné právne predpisy.

Metóda priamej úpravy sa uplatňuje v dohovoroch medzinárodného práva a je z viacerých rôznych dôvodov sporadickejšie využívanou metódou úpravy vzťahov s medzinárodným prvkom. Napriek tomu, práve v oblasti uzatvárania medzinárodných zmlúv je už viac ako dve dekády určujúcim dokumentom Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Pred pár rokmi k nemu pribudol aj Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách.

Snahou autora bolo v rámci jednotlivých kapitol ponúknuť aj pohľad na možný budúci vývoj v danej oblasti práva. Najviac sa to odráža v kapitole venovanej práve danému medzinárodnému dohovoru. Ide o dokument, ktorý v čase ukončenia rukopisu tejto práce potrebuje ratifikáciu ešte jedného štátu na to, aby vstúpil v platnosť. Aj keď je stále otázne, do akej miery sa v spojení s Dohovorom OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru stane kľúčovým predpisom pre internetové obchodovanie s medzinárodným prvkom, (čo bolo nepochybne ambíciou jeho tvorcov a podporovateľov), jeho bližšia analýza poskytla pohľad na jednoduchú a efektívnu úpravu vybraných otázok elektronického obchodovania.

Posledná, no významovo nie menej dôležitá kapitola je venovaná ochrane spotrebiteľa. Na medzinárodnej úrovni, konkrétne na pôde Komisie UNCITRAL, sa stretávame predovšetkým s predpismi určenými obchodníkom- profesionálom a spotrebiteľské zmluvy sú vylúčené z rozsahu jej dohovorov. Naopak v Európskej únii sme svedkami podpory uzatvárania cezhraničných zmlúv bez ohľadu na povahu strán, a tým pádom realizovania myšlienky jednotného trhu v praxi. To ale so sebou prináša potrebu regulovať vzťahy, v ktorých je jedna zo strán považovaná za slabšiu. Aj v celku venovanom tejto problematike venujeme prevažnú pozornosť pripravovanému návrhu novej smernice a jeho vzťahu k internetovému obchodovaniu.

I keď internet je už úplne bežnou platformou pre uzatváranie zmlúv, táto práca sa snaží poukázať na to, že s riešením problémov spojených s prítomnosťou medzinárodného prvku to nie je také jednoduché. V legislatívnej oblasti sa nachádzame ešte len na začiatku cesty k dosiahnutiu prehľadnej, jednoduchej a konzistentnej právnej úpravy použiteľnej celosvetovo. Tá cesta nemusí nutne viesť k prijímaniu nových právnych predpisov; základom bude správna a internetovému prostrediu prispôsobená interpretácia v súčasnej dobe platných predpisov. No aj interpretácia má svoje hranice a niekde môže byť odstránenie nejasností stručným, právne záväzným dokumentom oveľa efektívnejším riešením. V oblasti internetového obchodovania to môže byť práve vyššie zmieňovaný Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách.

Slovník a zoznam použitých skratiek

B2B – business to business – vzťah medzi obchodníkmi/podnikateľmi

B2C – business to consumer – vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom

C2C – consumer to consumer – vzťah medzi spotrebiteľmi

Dohovor CISG - Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru

Dohovor ECC - Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách³⁶⁴

ICC – Medzinárodná obchodná komora

IP adresa - IP adresa je jedinečná adresa počítača v sieti (na internete). Jedná sa o logický číselný identifikátor fyzického sieťového rozhrania (sieťovej karty) daného uzla (najčastejšie počítača) v sieti, ktorý komunikuje s inými uzlami prostredníctvom protokolu IP (napríklad Internet).

M-obchod – obchodovanie realizované prostredníctvom mobilného telefónu alebo podobného zariadenia (PDA, smartphone)

OECD - Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

Protokol TCP/IP - sada pravidiel, ktorými sa riadi komunikácia medzi počítačmi; tieto pravidlá sú súčasťou protokolu TCP/IP(transmission control protocol/internet protocol). Je to základný komunikačný protokol Internetu

T-obchod – obchodovanie realizované prostredníctvom digitálnej televízie

UNCITRAL – Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo

WTO – Svetová obchodná organizácia

---

³⁶⁴ /preklad autora/. V súčasnosti ešte nie je známy oficiálny preklad názvu dohovoru.

Zoznam použitej literatúry

Učebnice

BOGUSZAK, Jiří; ČAPEK, Jiří; GERLOCH, Aleš. *Teorie práva. 2.*, přepracované vyd. Praha : ASPI Publishing, 2004. 348 s. ISBN 80-7357-030-0.

ČEPELKA, Čestmír; ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné. 1.vyd.* Praha : Beck, 2008. 840 s. ISBN 978-80-7179-728-9.

KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé. 7.*, opravené a doplněné vydání. Plzeň : Aleš Čenek, 2009. 464 s. ISBN 978-80-7380-171-7.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu.* Plzeň : Aleš Čenek, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7380-108-3.

MALENOVSKÝ, Jiří. *Mezinárodní právo veřejné : jeho obecná část a poměr k jiným právním systémům, zvláště k právu českému. 5.*, podstatně upr. a dopl. vyd. Brno : Masarykova univerzita , 2008. 551 s. ISBN 978-80-210-4474-6.

PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé. 1.vydání.* Praha : Beck, 2008. 441 s. ISBN 978-80-7400-034-8.

PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo. Obligační právo – komparativní rozbor: 4.díl.* Praha : ASPI, 2009. 396 s. ISBN 978-80-7357-428-4.

PELIKÁNOVÁ, Irena. a kol. *Obchodní právo. 1.díl, 2.vydání.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 576 s. ISBN 978-80-7357-525-0.

PLÍVA, Stanislav. *Obchodní závazkové vztahy. 2.vydání.* Praha : ASPI, 2009. 340 s. ISBN 978-80-7357-444-4.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu.* Praha : ASPI, 2006. 556 s. ISBN 80-7357-196-X.

TICHÝ, Luboš et al. *Evropské právo. 3.vyd.* Praha : Beck, 2006. 879 s. ISBN 80-7179-430-9.

Monografie, příspěvky v monografiích a články

BOSS, Amelie H. Article 1 : Scope of application. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts.* Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 45-72. ISBN 9789041127495.

BOSS, Amelie H. Article 2 : Exclusions. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in*

international contracts. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 73-82. ISBN 9789041127495.

BOSS, Amelie H. Article 3 : Party autonomy. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 83-97. ISBN 9789041127495.

BOSS, Amelie H. Introduction. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 1-16. ISBN 9789041127495.

CONNOLLY, Chris. Article 19 : Declarations on the Scope of Application. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 237-240. ISBN 9789041127495.

CONNOLLY, Chris. Article 20 : Communications Exchanged under Other International Conventions. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 241-244. ISBN 9789041127495.

DICKIE, John. Producers and consumers in EU E-commerce law. Oxford [etc.] : Hart, 2005. 152 s. ISBN 1841134546.

EISELEN, Sieg. Article 17 : Participation by Regional Economic Integration Organizations. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 218-224. ISBN 9789041127495.

EISELEN, Sieg. The Interaction between the Electronic Communications Convention and the United Nations Convention on the International Sale of Goods. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 333-352. ISBN 9789041127495.

ESTRELLA FARIA, José Angelo. Drafting and Negotiating History of the Electronic Communications Convention. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 17-42. ISBN 9789041127495.

ESTRELLA FARIA, José Angelo. Harmonising the Law of International Electronic Contracting : Adjust the Rules but don't Rewrite them. In SCHULZ, Andrea. *Legal*

aspects of an e-commerce transaction. München : Sellier, 2006, s.73-98. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.

FOSBROOK, Deborah; LAING, Adrian C. *The media contracts handbook*. 2nd ed. London : Sweet and Maxwell, 2001. 665 s. ISBN 0-421-66130-5.

GILLIES, Lorna E. *Electronic commerce and international private law : a study of electronic consumer contracts*. Aldershot [etc.] : Ashgate, 2008. 261 s. ISBN 9780754648550.

GOLDSMITH, Jack L.; WU, Tim. *Kdo řídí Internet ? : iluze o světě bez hranic*. Přel. Jiří T. Pelech. 1. vyd. v českém jazyce. Praha : Dokořán, 2008. 271 s. ISBN 978-80-7363-184-0.

GREGORY, John D. *The Proposed UNCITRAL Convention on Electronic Contracts*. *The Business Lawyer*. November 2003, vol.1,no. 1, s. 313-343. Dostupný taktiež z WWW: < <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/gregory.html>>.

HELLNER, Michael. *The E-Commerce Directive and Private International Law*. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.107-122. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.

HÖRNLE, Julia. *The Jurisdictional Challenge of the Internet*. In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). *Law and the Internet*. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.121-158. ISBN 9781841138152pbk.

CHISSIC, Michael; KELMAN, Alistair. *Electronic commerce : law and practice*. 2nd ed. London : Sweet and Maxwell, 2000. 322 s. ISBN 0-421-70800-X.

JAGIELSKA, Monika. *Consumer Protection in E-Commerce*. In HEIDERHOFF, Bettina; ZMIJ, Grzegorz (ed.). *Law of E-Commerce in Poland and Germany*. München : Sellier European Law Publishers, 2005, s.42-53. ISBN 3935808852pbk.

JÚDOVÁ, E. *Nové Nariadenie ES o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky – Rím I*. *Justičná revue*. 2008 , roč. 60, č.12, s. 1725-1742. ISSN 1335-6461. Dostupný taktiež z WWW: < <http://www.saep.sk/?q=system/files/Nove%20Nar.Rim%20I..doc>>.

KASPERSEN, H.W.K.; LODDER, A.R. *EDirectives: guide to European Union law on e-commerce : commentary on the directives on distance selling, electronic signatures, electronic commerce, copyright in the information society, and data protection*. The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2002. 203 s. ISBN 9041117520geb.

KILIAN, Wolfgang. *The Electronic Communications Convention : A European Union Perspective*. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 407-414. ISBN 9789041127495.

KRYEZKA, Katarzyna. Principles of European Contract Law and the Formation of Contracts in the Information Society. In NIELSEN, Ruth; JAKOBSEN, Søren Sandfeld; TRZAKOVSKI, Jan (ed.). *EU electronic commerce law*. Copenhagen : DJØF Publishing, 2004, s.109-124. ISBN 87-574-1107-7.

KUNER, Christopher. ICC Perspectives on the United Nations Electronic Communications Convention. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 415-422. ISBN 9789041127495.

LEIBL, Stefan. Negotiation and Conclusion of the Contract : Formal and Substantive Validity, Choice-of-Court and Choice-of-Law Clauses – An Introduction. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.57-72. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.

MATVEEV, Alexander. Key Characteristics of Modern Russian Regulation in the Field of Electronic Commerce. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.289-292. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.

MURRAY, Andrew D. Articles 9-11, ECD : Contracting Electronically in the Shadow of the E-Commerce Directive. In EDWARDS, Lilian (ed.). *The New Legal Framework for E-Commerce in Europe*. Oxford [etc.] : Hart, 2005, s.67-92. ISBN 9781841134512.

MURRAY, John E., Jr; FLECHTNER, Harry M. *Sales, leases and electronic commerce : problems and materials on national and international transactions*. 2nd ed. St. Paul : West group, 2003. 494 s. ISBN 0-314-14608-3.

REED, Chris; ANGEL, John (ed.). *Computer law : the law and regulation of information technology*. 6th ed. Oxford : Oxford University Press ; New York, 2007. 610 s. 978-0-19-920596-7.

RIEFA, Christine; HÖRNLE, Julia. The Changing Face of Electronic Consumer Contracts in the Twenty-first Century : Fit for Purpose? In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). *Law and the Internet*. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.89-120. ISBN 9781841138152pbk.

SANDOVAL LÓPEZ, Ricardo. Article 4 : Definitions. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 98-110. ISBN 9789041127495.

SANDOVAL LÓPEZ, Ricardo. Article 6 : Location of the Parties. In BOSS, Amelia H.; KILIAN, Wolfgang (ed.). *The United Nations Convention on the use of electronic*

- communications in international contracts*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2008, s. 118-122. ISBN 9789041127495
- SMITH, Graham J.H. ; BOARDMAN, Ruth. Internet law and regulation. 4th ed. London : Sweet & Maxwell, 2007. 1296 s. ISBN 9780421909908.
- SPINDLER, Gerald; BÖRNER, Fritjof (ed.). *E-commerce law in Europe and the USA*. Berlin : Springer, 2002. 764 s. ISBN 3-540-43184-5.
- SVANTENSSON, Dan Jerker B. *Private international law and the internet*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2007. 440 s. ISBN 90-411-2516-7.
- SVOBODA, Pavel et al. *Právní a daňové aspekty e-obchodu*. Praha : Linde, 2001. 461 s. ISBN 80-7201-311-4.
- ŠVESTKA, Jiří; SPÁČIL, Jiří; ŠKÁROVÁ, Marta; HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, 1364 s. ISBN 978-80-7400-108-6.
- TAUBMAN, Antony. International Governance and the Internet. In EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte (ed.). *Law and the Internet*. 3rd ed. Oxford [etc.] : Hart, 2009, s.3-44. ISBN 9781841138152pbk.
- TODD, Paul. *E-commerce law*. London [etc.] : Cavendish, 2005. 266 s. ISBN 1859419429pbk.
- TORREMANS, Paul. The Legal Aspects of an E-Commerce Transaction : The Pre-Contractual Phase. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.3-18. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.
- TRZAKOWSKI, Jan. *Legal risk management in electronic commerce : managing the risk of cross-border enforcement*. 1st ed. Copenhagen : Ex Tuto, 2005. 254 s. ISBN 87-991018-0-7.
- VAN DER HOF, Simone. Party Autonomy and International Online Business-to-Business Contracts in Europe and the United States. In SCHULZ, Andrea. *Legal aspects of an e-commerce transaction*. München : Sellier, 2006, s.123-134. ISBN 3935808712, ISBN 9783935808712.
- WINN, Jane K. Consumer protection in the age of the 'information economy'. Aldershot [etc.] : Ashgate, 2006. 456 s. ISBN 0754647099, ISBN 9780754647096.
- WEITZENBÖCK, Emily W. Electronic Agents : Spies, lies and villains in the online world? In NIELSEN, Ruth; JAKOBSEN, Søren Sandfeld; TRZAKOVSKI, Jan (ed.). *EU electronic commerce law*. Copenhagen : DJØF Publishing, 2004, s.209-221. ISBN 87-574-1107-7.

Internetové zdroje

Facebook. *Company timeline* [online]. [cit. 2010-07-23] Dostupné z WWW: <<http://www.facebook.com/press/info.php?timeline>>.

CISG-AC. *CISG-AC Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online]. 15 August 2003 [cit. 2010-03-02]. Rapporteur: Professor Christina Ramberg, Gothenburg, Sweden. Dostupné z WWW: <<http://www.cisgac.com/default.php?ipkCat=128&ifkCat=143&sid=143>>; slovenské znenie z WWW: <<http://www.cisgac.com/UserFiles/File/CISG%20AC%20Stanovisko%201.pdf>>.

EurActiv. *EurActiv* [online]. [cit.2010-07-19]. Services in the Internal Market. Dostupný z WWW: < <http://www.euractiv.com/en/innovation/services-internal-market/article-132241>>.

European Commission. *Commission staff working document accompanying the proposal for a directive on consumer rights : Impact Assessment Report* [online]. [cit. 2010-03-25]. Dostupné z WWW: < http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/impact_assessment_report_en.pdf> (ďalej citované ako Posúdenie vplyvu).

European Commission. Health and consumers directorate-general. *Commision staff working document : Accompanying document to the Proposal for a directive on consumer rights : Annexes* [online]. [cit. 2010-03-25]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/proposal_annex_en.pdf>.

European Commission. *Proposal for a European Parliament and Council Directive on certain legal aspects of electronic commerce in the internal market* [online]. [cit. 2010-07-19]. Official Journal of the European Communities. COM (1998) 586 final. Dostupné z WWW: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1999:030:0004:0016:EN:PDF>>.

European Commission. *Statement on Articles 15 and 73* [online]. [cit. 2010-07-05]. Dostupné z WWW: < http://ec.europa.eu/civiljustice/homepage/homepage_ec_en_declaration.pdf>.

European Commission. *The proposal for a Directive on Consumer Rights : Scope, relationship with national general contract law and relationship with other Community legislation*. [online]. Brussels, 2009, [cit. 2010-03-25]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/note_CDR_en.pdf>.

Európska komisia. *Návrh Smernica Európskeho parlamentu a Rady o právach spotrebiteľov* [online]. Brusel : s.n., 2008 [cit. 2010-03-23]. KOM (2008) 614 v konečnom znení, slovenská verzia. Dostupné z WWW:

<http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/COMM_PDF_COM_2008_0614_F_SK_PROPOSITION_DE_DIRECTIVE.pdf>.

Európska komisia. *Zelená kniha o revízii spotrebiteľského acquis* [online]. Brusel : s.n., 2007 [cit. 2010-06-27]. KOM (2006) 744 final, slovenská verzia. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/acquis/green-paper_cons_acquis_sk.pdf>.

International Chamber of Commerce. *International Chamber of Commerce* [online]. Paris : s.n., 19 June 2006 [cit. 2010-06-26]. Business endorses UN convention on electronic contracting. Dostupné z WWW: <<http://www.iccwbo.org/icchgdi/index.html>>. /preklad autora/

International Telecommunication Union. *Declaration of Principles : Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium* [online]. Geneva : s.n., 12 December 2003 [cit. 2010-06-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>>.

International Telecommunication Union. *Tunis Agenda for the Information Society* [online]. Tunis : s.n., November 2005 [cit. 2010-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.itu.int/wsis/docs2/tunis/off/6rev1.pdf>>.

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Praha : MPO, c2005 [cit. 2010-07-19]. Služby na vnitřním trhu. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/eu-a-vnitri-trh/sluzby-na-vnitrnim-trhu/#category192>>.

MISTELIS, Loukas. *CISG-AC Publishes First Opinions* [online]. Last updated March 26, 2008 [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC.html>>.

Občanský zákoník [online]. [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Vladni_navrh_obcanskeho_zakoniku_LRV_090430_final_s%20obsahem.pdf>.

Queensland (Austrálie). Vláda. *Types of e-commerce* [online]. Last updated 9 July 2009 [cit. 2010-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.business.qld.gov.au/dsdweb/v4/apps/web/content.cfm?id=7434>>.

Summary of EU legislation : Protection of consumers' economic and legal interests [online]. Dostupné z WWW [cit. 2010-06-26]: <http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/index_en.htm>.

The Council of the European Union. *Common position (EC) No 22/2000* [online]. [cit. 2010-07-19]. Official Journal of the European Communities. 2000/C 128/02. Dostupné

z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:128:0032:0050:EN:PDF>>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Draft Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts :Compilation of comments by Governments and international organizations* [online]. Vienna : s.n., 4-15 July 2003 [cit. 2010-03-05]. A/CN.9/578/Add.5. Dostupné z WWW: <<http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/sessions/38th.html>>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. New York : s.n., 5-9 May 2003 [cit. 2010-03-12]. A/CN.9/WG.IV/WP.100, s.3. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. Vienna : s.n., 17-21 November 2003 [cit. 2010-03-31]. A/CN.9/WG.IV/WP.103, s.18. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html#40>

United Nations Commission on International Trade Law. *Legal aspects of electronic commerce :Electronic contracting : provisions for a draft convention* [online]. Vienna : s.n., 11-22 October 2004 [cit. 2010-03-31]. A/CN.9/WG.IV/WP.110, s.3, pozn.7. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-eighth session* [online]. Vienna : s.n., 25 June- 13 July 2001 [cit. 2010-02-27]. A/CN.9/484, s. 19, odst.95. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>. /preklad autora/

United Nations Commission on International Trade Law. *Status 2005 – United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [online]. [cit. 2010-07-20] Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2005Convention_status.html>.

United Nations. General Assembly. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-eighth session* [online]. New York :

s.n., 4-15 July 2005 [cit. 2010-03-05]. A/60/17. Dostupné z WWW : <http://www.unctad.org/en/docs/a60d17_en.pdf>.

United Nations Commission on International Trade Law. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-fourth session* [online]. Vienna : s.n., 4-22 July 200 [cit. 2010-06-26]. A/CN.9/571, s.7, odst.19. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/commission/working_groups/4Electronic_Commerce.html>.

United Nations. General Assembly. *Resolution adopted by the General Assembly : 60/21 United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [online]. Vienna : s.n., 9 December 2005 [cit. 2010-03-08]. A/RES/60/21. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2005Convention.html>.

United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Commission on International Trade Law* [online]. Vienna : s.n., c2010 [cit. 2010-06-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.uncitral.org/uncitral/en/index.html>>.

United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts*. New York : s.n., [cit. 2010-06-26]. Explanatory note by the UNCITRAL secretariat on the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/06-57452_Ebook.pdf>.

Zákon o mezinárodním právu soukromém [online]. [cit. 2010-07-03]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Vladni_navrh_ZMPS.pdf>.

Zoznam krajín, kde bol transformovaný Modelový zákon 1996 je dostupný z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/1996Model_status.html>. Pre Modelový zákon 2001 pozri: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/electronic_commerce/2001Model_status.html>.

Zoznam štátov, ktoré učinili výhradu k čl. 11 Dohovoru CISG. Dostupné z WWW: <http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html>.

Právne predpisy a soft law

Amsterdamská zmluva, ktorá mení zmluvu o Európskej únii, zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty. Úradný vestník C 340, 10/11/1997.

Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru schválený 11.4.1980 a účinný od 1.1.1988. Dostupný (v orig.znení) z WWW:

<<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/CISG.pdf>> alebo bilinguálne z WWW: <<http://www.cisg.sk/sk/text-cisg-bilingualne.html>>.

Dohovor o používaní elektronických prostriedkov komunikácie v medzinárodných zmluvách. A/RES/60/21, 09/12/2005.

(Rímsky) Dohovor o práve rozhodnom pre zmluvné záväzky, spolu s Protokolmi o výklade ESD. Úradný vestník EÚ C 169, z 08/07/2005, s. 10-22.

ICC e-Terms 2004. V anglickom znení dostupné z WWW [cit. 2010-06-26]:

<<http://www.iccwbo.org/policy/law/id3668/index.html>>.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I). Úradný vestník EÚ L 177, 04/07/2008, s. 6-16.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.864/2007 z 11.júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II). Úradný vestník EÚ L 199, 31/07/2007, s.40-49.

Návrh Zmluvy vytvárajúcej ústavu pre Európu. Úradný vestník C 310, 16/12/2004.

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 97/7/ES z 20.mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku. Úradný vestník EÚ L 144, 04/06/1997, s.19-27.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/34 ES o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov. Úradný vestník EÚ L 217 , 05/08/1998, s.18 -26.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/93/ES z 13. decembra 1999 o rámci spoločenstva pre elektronické podpisy. Úradný vestník L 13, 19/01/2000, s.12-20.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8.júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode). Úradný vestník L 178, 17/07/2000, s.1-16.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu. Úradný vestník Európskej únie L 376, 27/12/2006, s.36-68.

United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce* prijatý 12.6.1996. Dostupný z WWW:

<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/05-89450_Ebook.pdf>.

United Nations Commission on International Trade Law. *UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures* prijatý 5.7.2001. Dostupný z WWW:
<<http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/ml-elecsig-e.pdf>>.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník v platnom znení.

Zákon č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním v platnom znení.

Zákon č. 480/2004 Sb. o niektorých službách informačnej spoločnosti a o zmene niektorých zákonov v platnom znení.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník v platnom znení.

Zmluva o fungovaní Európskej únie. Úradný vestník Európskej únie C 83/47, 30/3/2010.

Internet business transactions with an international element

The purpose of this thesis is to analyse particular issues arising out of cross-border business transactions conducted over the internet from perspective of private international law. It is mainly focused on the law applicable to contractual obligations in such transactions. The thesis consists of introduction, five chapters and conclusion.

First chapter explains the concept of internet business transactions, describes different kinds of them and most importantly, shifts the focus from the traditional description of technical aspects of internet functioning to concept of internet governance, its reasons and different opinions on the need of rules designed for internet.

Chapter Two begins with the definition of an international element. That is followed by characterizing the two basic methods used for regulation of the contractual relationships in private international law.

Chapter Three is concerned with the rules of European private international law. It is divided into three subchapters, which are related to regulations Rome I, Rome II and the Directive 2000/31 on e-commerce respectively.

Fourth chapter is the core part of this thesis and deals with the Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. Although not in the force yet, it might become, together with Convention on Contracts for the International Sale of Goods, the comprehensive tool for resolving the issues arising out of international business transactions. Meanwhile it can serve as a ground for discussion on a future development of the regulation in this area of international law.

The last chapter refers to issues of consumer protection in respect of consumer contracts concluded online. It serves as a complementary part to the previous chapter, since the consumer contracts are excluded out of the scope of both Conventions.

The main aim of the thesis was to provide closer look on the chosen aspects of internet trading, which has become more and more popular over the last few years and is expected to grow rapidly worldwide. This growth may be supported by high-quality, clear and concise legislation removing legal obstacles and consequently establishing legal certainty. That is the reason why the core part of this thesis is focused on the above-mentioned Convention and suggests it will become another important source of internationally binding rules.

Martin Horský

Internetové obchodovanie s medzinárodným prvkom

Kľúčové slová: internetové obchodovanie – rozhodné právo – ochrana spotrebiteľa

Martin Horský

Internet business transactions with an international element

Keywords: internet business transactions – applicable law – consumer protection

2010